

časopis

Skupnost občin Slovenije

Časopis Skupnosti občin Slovenije ISSN 1581-8500

januar - februar 2008, št. 52 - 53 brezplačni izvod

Mateja NOSE MAROLT, Gregor DANEV, Mateja KOCJAN

Natura 2000 je priložnost

Natura 2000 je velika priložnost, ki jo je Zavod RS za varstvo narave že izkoristil in tako ovrgel vse prevečkrat slišano frazo »Natura 2000 je grožnja ali vsaj cokla v razvoju«.

stran 5-7

Boris MRAK

Strategija izgradnje žičniških sistemov

Tradicija žičničarstva je v Sloveniji že zelo dolga in sega v 19. stoletje.

stran 18-19

Mag. Dušan MITROVIĆ

Množično vrednotenje nepremičnin in sodelovanje občin

V Sloveniji so bile s sprejetjem Zakona o evidentiranju nepremičnin in Zakona o množičnem vrednotenju nepremičnin, vzpostavljene nove sistemske rešitve.

stran 58-59

Aleš PEROVŠEK

Evidentiranje nepremičninskih cen in najemnin

V Sloveniji smo trenutno v postopku uvajanja sistema množičnega vrednotenja nepremičnin.

stran 11-13

Jernej STRITIH

Delavnica o javnem prometu

Skupnost občin Slovenije je sredi januarja organizirala delavnico o javnem prometu v Laškem.

stran 22-23

Mojca HRABAR

Okoljska odgovornost - ali smo pripravljeni nanjo?

Na področju varstva okolja smo bili v predpristopnem obdobju navajeni korenitih sprememb, ki so nas približale Evropski uniji.

stran 62-63



Pokrajine - kakšne in kdaj?



foto: arhiv

Dr. Stane VLAJ

»V teoriji je osrednje vprašanje, ali so lokalne skupnosti upoštevane kot entitete, ki se razlikujejo od države in so sposobne opravljati največji možni obseg svojih pristojnosti z določeno stopnjo avtonomije in s tem različnosti. Ali pa se jih jemlje zgolj kot del mehanizma za uresničevanje politike, ki se določa na državni ravni.« (Mlinar)

Iz razprave poslancev državnega zbora o predlogu zakona o ustanovitvi pokrajin je bilo mogoče zaključiti, da razen redkih izjem podpirajo regionalizacijo Slovenije oz. uvedbo pokrajin kot širših lokalnih skupnosti. Vsi tudi poudarjajo, da bi uvedba pokrajin omogočila decentralizacijo Slovenije in enakomernejši razvoj vse skupnosti. Zapletlo pa se je tako rekoč pri vseh vprašanih - glede števila pokrajin, njihovih pristojnosti in financiranja, sedežev pokrajinskih organov, poimenovanja pokrajin, razmerju pokrajin do občin in države ter drugih.

Štirinajst pokrajin ni optimalna členitev Slovenije

Trmasto vztrajanje na 14 pokrajinah, katerih obseg, imena, sedeži pokrajinskih organov in uprave so se neprestano spreminjali, je povzročilo, da je bila celotna razprava osredotočena na ta vprašanja, veliko manj pa na koncept pokrajin, organizacijo pokrajinske uprave, pristojnosti in financiranje pokrajin in še druga aktualna in odprta vprašanja. Od šestih pokrajinskih zakonov jih je pet (zakoni o pokrajinah, financiranju pokrajin, pokrajinskih volitvah, prenosu pristojnosti na pokrajine, volilnih enotah) prestalo prvo obravnavo, predlog zakona o ustanovitvi pokrajin pa je naletel na takšen odpor, da ni bilo mogoče zanj dobiti glasov dveh tretjin navzočih poslancev državnega zbora.



Štirinajst pokrajin, tako različnih po obsegu in številu prebivalcev, ohranja centralizem slovenske države. (Stane Vljaj; Urška Mlinarič, Pokrajine - žrtve lokalnih apetitov, Večer, 9. feb. 2008)

V nedavni preteklosti so bili strokovno obdelani tudi modeli členitve Slovenije na 3, 6, 8, 12 itn. pokrajin, ne pa predlog členitve RS na 14 pokrajin, ker se je pojavil naknadno. Stroka pa (že od leta 2004 dalje) stoji na večinskem stališču, da gospodarski, socialni, geografski, primerjalni, čezmejni, nacionalni, primerjalno-evropski, globalizacijski in še drugi razlogi narekujejo ustanovitev šest do največ osem pokrajin (Dušan Plut in drugi).

Torej, stroka se zavzema za model velikih pokrajin, ki bi imele dovolj človeških in materialnih resursov za opravljanje njihovih (zelo obsežnih) nalog, bile močnejši partner v razmerju do države, v čezmejnih povezavah in uspešnejše pri pridobivanju sredstev iz skladov EU. Bile bi tudi racionalnejše in učinkovitejše, kot so lahko majhne pokrajine. Izplen šest do osem pokrajin dobimo, če bi morala pokrajina imeti najmanj 100.000 prebivalcev in izpolnjevati še druge pogoje - geografska zaokroženost območja, materialni in drugi pogoji za uspešen gospodarski, socialni in kulturni razvoj idr.

Vse države si prizadevajo za takšno velikost lokalnih in regionalnih skupnosti, ki bo omogočala potrebne finančne in človeške vire

za čim kakovostnejše javne storitve za zadovoljevanje sodobnih potreb prebivalcev.

Pokrajine so nova upravna struktura, ki bo zapolnila vrzel med (pre)majhnimi občinami in državo ter bila primerno mesto za uresničevanje načela subsidiarnosti oziroma za nujno potrebno decentralizacijo in demokratizacijo naše države. To dograditev lokalne samouprave nam narekujejo najprej domače razmere in razlogi, pa tudi primerljivost z evropskimi kriteriji in standardi, ki jih vsebujejo ratificirana Evropska listina lokalne samouprave in drugi dokumenti SE in EU. Listina je za ustanavljanje takih lokalnih skupnosti, ki bodo sposobne (zmožne) urejati in opravljati pomemben del javnih zadev z lastno odgovornostjo in v korist lokalnega prebivalstva.

Najnovejši podatki DEXIE iz Pariza¹ pokažejo, da imajo države članice EU naslednje število občin in širših lokalnih skupnosti:

Federalne države:

Avstrija (8,3 mio prebivalcev): 2375 občin, 9 zveznih enot (dežel); Belgija (10,5 mio): 589 občin, 10 širših lokalnih skupnosti; Nemčija (82,4 mio): 12 312 občin, 323 landkreisov.

Enotne države:

Bolgarija (7,7 mio): 264 občin; Ciper (0,8 mio): 524 občin; Češka Republika (10,3 mio): 6249 občin in 14 regij; Danska (5,4 mio): 98 občin in 5 regij; Estonia (1,3 mio): 227 občin;

Finska (5,3 mio): 416 občin; Francija (63,2 mio): 36 683 občin in 100 departmajev; Grčija (11,1 mio): 1 034 občin in 50 širših lokalnih skupnosti; Madžarska (10,1 mio): 3 175 občin in 19 širših lokalnih skupnosti (županij); Irska (4,3 mio): 114 občin in 8 regij; Italija (58,9 mio): 9 101 občin in 103 province; Latvija (2,3 mio): 527 občin in 26 širših lokalnih skupnosti; Litva (3,4 mio): 60 občin; Luksemburg (0,5 mio): 116 občin; Malta (0,4 mio): 68 občin; Nizozemska (16,3 mio): 443 občin in 12 širših lokalnih skupnosti; Poljska (38,1 mio): 2 478 občin in 314 širših lokalnih skupnosti (powiats); Portugalska (10,6 mio): 308 občin in dve regiji; Romunija (21,6 mio): 3 173 občin in 42 širših lokalnih skupnosti; Slovaška (5,4 mio): 2 891 občin in 8 regij; Slovenija (2,0 mio): 210 občin; Španija (44,1 mio): 8 111 občin in 50 širših lokalnih skupnosti; Švedska (9,1 mio): 290 občin in 20 okrožij; Združeno kraljestvo (60,5 mio): 434 občin in 35 širših lokalnih skupnosti.

V nekaterih državah članicah EU imajo še tretjo raven: Belgija 6 enot, Nemčija 16 zveznih dežel, Francija 26 regij, Italija 20 regij, Poljska 16 vojvodstev, Španija 17 avtonomnih skupnosti in Združeno kraljestvo 3 enote. ☞

¹ Publikacija »EU sub-national governments: an overview«, Dexia, januar 2008. Vseh evropskih podržavnih skupnosti oz. oblasti je 92 500. Naše pokrajine se lahko primerjajo z nemškimi landkreisi, italijanskimi provincami, francoskimi departmaji ipd., ne pa npr. z zveznimi enotami v Avstriji ali Nemčiji.



Financiranje

Iz pregleda primerjalnih ureditev v EU izhaja, da imajo skoraj v vseh državah regionalne ravni možnost predpisovanja lastnih davkov. Samo taki viri pa predstavljajo prave lastne davčne vire nižje ravni oblasti, ki izhajajo iz načel fiskalnega federalizma in jih določajo organi te ravni. Prav tako jih lahko prilagajajo potrebam in zmožnostim svoje sredine. Namen razporeditve davčnih virov je, da dosežemo, da so regionalne oblasti motivirane za izkoriščanje njihovega potenciala glede na naraščajoče potrebe v regionalni sredini.

Tudi za naše pokrajine velja, da le finančno samostojne in s fiskalno avtonomnostjo stimulirane pokrajine lahko dosežajo želene učinke spodbujevalca razvoja v družbi. V primeru centralizirane prerazporeditve, ki sloni na izhodiščih dekoncentracije javnih funkcij in administrativnem sistemu prerazdelitve fiskalnih virov s strani države, brez fiskalne avtonomnosti bodočih pokrajin, o pravih učinkih fiskalne decentralizacije ni možno govoriti.

»Če sistem financiranja pokrajin sloni na konceptu razvojnih regij, ki temeljijo na lastnih razvojnih potencialih, bi morala pokrajina imeti možnost določanja lastnih davčnih virov za doseganje razvojnih ciljev. Delovanje pokrajin bo finančno avtonomno

tedaj, ko se pokrajine ne rabijo zanašati na državne subvencije in imajo možnost predpisovanja lastnih davkov in dopolnjevanja svojih finančnih virov tako, da se le-ti prilagajajo potrebam za kritje stroškov zagotavljanja javnih služb in spreminjajočim se potrebam razvoja. V teh pogojih bo tudi dosežena maksimalna družbenogospodarska korist fiskalne decentralizacije« (Milunovič).

Kako naprej?

»Ustava nas tudi zavezuje in obenem prisiljuje, da ne odnehamo. Ne glede na to, kolikokrat bi bil projekt ustanovitve pokrajin zavrnjen v parlamentu, bo zmeraj jasno, da bo treba ponovno poskusiti ... Gre za to, kako upravljati državo, ne pa za to, kako se bo posamezna stranka s tem okoristila ... Predlog ni propadel za večno. Prva naslednja vlada se bo srečala z njim in prav število pokrajin bo zopet najhujši problem ... Če bi zdaj namesto pokrajin uvedli okraje, bi to pomenilo, kot da je ideja o pokrajinah zamrla. Ta pa ne sme zamreti, ker jo imamo v ustavi.« (Šmidovnik, intervju, Dnevnik, 9. feb. 2008)

Pokrajine vsekakor potrebujemo, dvomim pa, da je po polomu predloga zakona o ustanovitvi pokrajin mogoče kaj napraviti oz. popraviti že v tem mandatnem obdobju, kar je seveda velika škoda. Pri tem ne gre za to, katero od predlaganih pokrajin črtati, temveč za

odločitev, ali Slovenija potrebuje velike in močne pokrajine ali pa razdrobitev na štirinajst, ki se jim lahko pridruži še kakšna, pokrajin. Če se Slovenija odloči za model velikih pokrajin, je treba temu primerno in ustrezno prilagoditi vso predlagano pokrajinsko zakonodajo.

Gre za vprašanje dobrega upravljanja (good governance) lokalnih in regionalnih skupnosti - občin in pokrajin pri nas - ,kar je tudi aktualno prizadevanje Sveta Evrope.² Nujni predpogoj za implementacijo dvanajstih načel dobrega demokratičnega upravljanja pa je, da imajo lokalne (občinske in regionalne) oblasti pristojnosti in vire, ki jim omogočajo, da urejajo in upravljajo bistveni del javnih zadev z lastno odgovornostjo in v interesu lokalnega prebivalstva. Število pokrajin bi moralo biti posledica predhodne določitve načina njihovega financiranja in pristojnosti, ki bi jih država prenesla na pokrajine. Država, tj. predvsem vlada, pa bi se tudi morala otresti ozkih lokalistično obarvanih zahtev in predlogov, ki so pripeljali do te (ne)rešljive situacije. ▢

² Dvanajst načel dobrega demokratičnega upravljanja: pošteno vodenje volitev; predstavljanje in participacija; odgovornost; učinkovitost in zmožnost; odprtost in preglednost; vladavina prava; etično upravljanje; pristojnost in sposobnost; inovativnost in odprtost za spremembe; sonaravnost in dolgoročna usmerjenost; finančni menedžment; človekove pravice, kultura različnost in socialna kohezija; odgovornost.



Natura 2000 je priložnost

Natura 2000 je velika priložnost, ki jo je Zavod RS za varstvo narave že izkoristil in tako ovrge vse prevečkrat slišano frazo »Natura 2000 je grožnja ali vsaj cokla v razvoju«. To preprosto ne drži. V nadaljevanju bomo predstavili nekatere primere, ki to dejstvo dokazujejo.

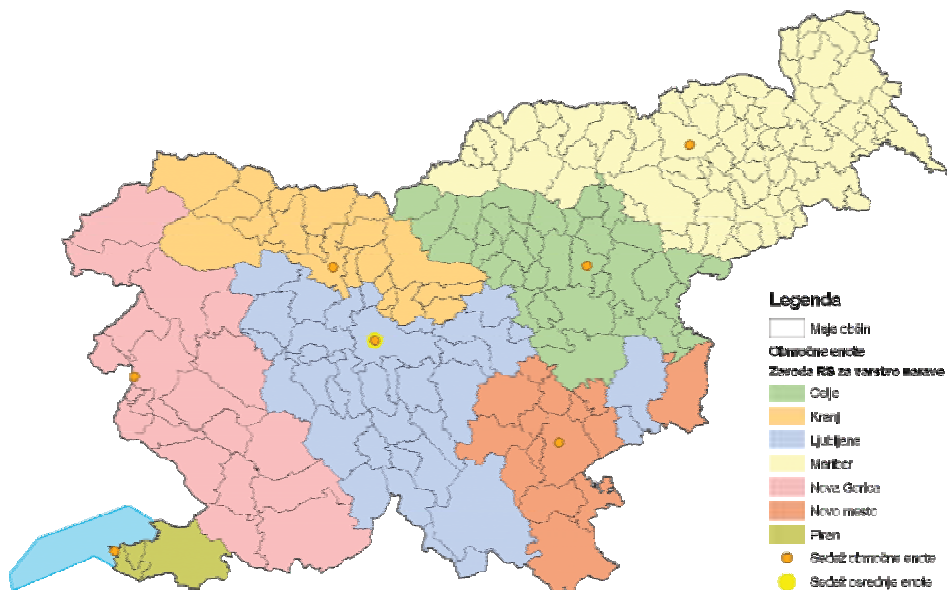
Zavod Republike Slovenije za varstvo narave (v nadaljevanju ZRSVN) je strokovna institucija in se financira iz državnega proračuna. Naloge, ki jih moramo izvajati, so opredeljene z zakonom, vendar ob tem izvajamo še vrsto drugih dejavnosti, predvsem skozi projekte. Vse od leta 2001 se namreč aktivno vključujemo v evropske projekte z vsebinami ohranjanja narave in tako že vrsto let uspešno krmarimo med opravljanjem javne službe (financirane iz proračuna) in razvojnimi, osveščevalnimi, strokovnimi nalogami, financiranimi s pomočjo projektov.

Od leta 2001 smo kot prijavitelji in nosilci projekta ali v vlogi projektne partnerja sodelovali v več kot petindvajsetih projektih, financiranih iz različnih finančnih mehanizmov Evropske unije, Monaka in drugih finančnih virov.

S projektним delom smo prodrli v vse ravni slovenske družbe. Prav s pomočjo projektov smo za ohranjanje narave spodbudili lokalno prebivalstvo in lokalne strukture. Vsebine ohranjanja narave pa nam je uspelo vnesti tudi v sektorske politike, ki gospodarijo z naravnimi viri ali načrtujejo v prostoru ter postavljajo strategije razvoja. Z rezultati v projektih smo si tako pridobil neformalni status povezovalca deležnikov v prostoru.

V lanskem letu smo začeli tesneje sodelovati tudi s Službo Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, odgovorno za izvedbo razpisov v okviru Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov v obdobju 2007 - 2013. Zavod se je začel vključevati v skladen regionalen razvoj, saj je možnost razvoja mehkega turizma v območjih Natura 2000, tako da ohranjamo biotsko pestrost in s tem povežemo turistične vsebine regije, eden izmed ciljev Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov, Operativnega programa - programa upravljanja območij Natura 2000 kot tudi prenovljene Lizbonske strategije.

Naj omenimo dva izmed večjih projektov, ki smo jih izvajali v zadnjih treh letih, in sicer Natura 2000 v Sloveniji - upravljavski model in informacijski sistem ter 1001 kal - 1001 zgodba o življenju. Prvi je bil financiran s sredstvi programa LIFE in je potekal na petih različnih Natura 2000 območjih. Izvajali smo dejavnosti, ki so jih na lokalnem nivoju že dlje časa želeli izvesti, pa se je vedno zataknilo pri denarju. Samo v Kapelah pri Brežicah smo skupaj s krajevno skupnostjo uredili poučno informacijsko sobo, dve učni poti, postavili številne table in opazovalni stolp za ptice. Postavitev vsega tega predstavlja dobro osnovo za razvoj turizma, hkrati pa se je krajanom uresničila dolgoletna želja, da izpostavijo vredne dele, ki jih lahko pokažejo širše, hkrati pa je tu nastala prava učilnica v naravi, dostopna za vse slovenske izobraževalne institucije. ☞



Legenda

- Meja občin
- Območne enote
- Zavoda RS za varstvo narave
- Celje
- Kranj
- Ljubljana
- Maribor
- Nova Gorica
- Novo mesto
- Piran
- Sežal območne enote
- Sežal osrednje enote

Zavod RS za varstvo narave je strokovna državna institucija, ki deluje na območju celotne Slovenije. Za lažje delovanje je razdeljena na sedem območnih enot, osrednja enota, ki ima sedež v Ljubljani, pa ima koordinacijsko, podporno vlogo in vlogo uveljavljanja enotnosti metod in izražanja. Na osrednji enoti deluje tudi direktor. Posamezne območne enote, ki zaposlujejo od pet do dvanajst ljudi, imajo sedeže v Celju, Kranju, Ljubljani, Mariboru, Novi Gorici, Novem mestu in v Piranu.

Slika: Območne enote Zavoda in občine v Sloveniji

Kontakt Zavoda: Zavod RS za varstvo narave, Dunajska 22, Ljubljana, T: 01-230-95-00
zrsvn.oe@zrsvn.si www.zrsvn.si

Poslanstvo našega zavoda je ohranjanje slovenske narave, še posebej veliko skrb namenjamo najvrednejšim in najbolj ogroženim območjem. Pri tem pa stremimo k čim večji strokovnosti, objektivnosti in jasnosti. Veliko dela vlagamo v konstruktivne in partnerske odnose z drugimi strokovnimi institucijami, z državnimi institucijami, institucijami na lokalnem nivoju in tudi nevladnimi organizacijami.

Natura 2000 je omrežje ekološko pomembnih območij narave opredeljenih na podlagi Direktive o pticah in Direktive o habitatih. Cilj Nature 2000 je ohranjanje ugodnega stanja vrst in habitatov oz. ohranjanje biotske pestrosti. Natura 2000 spodbuja sobivanje narave in ljudi in prav projekti ponujajo številne možnosti iskanja razvojnih priložnosti za razvoj infrastrukture, nadgradnjo turizma ali rekreacije ter učnih vsebin na teh območjih.



Hrvoje Okančič, Krasec

Na območju Boletine pa je lokalna skupnost z občino Šentjur pri Celju kupila parcelo, na kateri se nahaja eno izmed treh rastišč v Sloveniji zavarovane velikonočnice. To najdemo tudi v občinskem grbu in je ponos celotnega območja. S terenskimi akcijami je bilo rastišče urejeno, postavljena ograja ob rastišču in v času cvetenja je tam na voljo oseba, ki nadzira, predvsem pa posreduje informacije o tej varovani rastlini.

Na območju Petelinjek smo s pomočjo osnovne šole zgradili naravoslovno učno pot po območju petelinjskih ribnikov in jo opremili z informacijskimi tablami. Več o projektu na <http://www.zrsvn.si/life/sl>

Projekt 1001 kal je bil financiran s sredstvi programa INTERREG 3A Slovenija - Italija. Zavod je bil vodilni partner projekta, sodelovali pa so številni partnerji: Center za kartografijo favne in flore, Razvojni center Divača, Zavod za razvoj podeželja in Razvojno društvo Pliska iz Pliskovice. Cilji tega projekta so bili vzdrževanje in obnova vodnih biotopov in s tem ohranjanje populacij evropsko pomembnih vrst živali, ozaveščanje ter izobraževanje javnosti o pomenu kalov na Krasu v Sloveniji in Italiji. Vsi cilji so bili več kot preseženi, saj smo od predvidenih petih

obnovili več kot petnajst kalov. Obnovo nekaterih smo financirali mi, za druge pa so se v lokalnih skupnostih odločili krajsani sami. Zato smo še toliko bolj zadovoljni, da smo presegli tudi cilj o izobraževanju za varuhe kalov. Mislili smo, da jih bomo usposobili okrog deset, pa je bila tudi tu številka precej višja. Kale so krajsani seveda vzeli za svoje. V času projekta smo vzgajali tudi mlade in tako uspeli tudi njih zainteresirati za to kulturno vrednoto, ki povečuje izjemno vodno biotsko pestrost, še posebej za Kras, kjer ni stoječih površinskih voda. Vsi rezultati projekta so predstavljeni na <http://1001kal.kras-carso.com/>.

Projekte v okviru Barcelonske in Alpske konvencije pa izvajamo na osnovi Sporazuma o sodelovanju med Monakom in MOP. V zadnjih dveh letih smo izvedli kartiranje morskih habitatnih tipov v zavarovanih območjih, izdali knjigo in zgoščenko o ogroženih vrstah in habitatnih tipih v slovenskem morju, pripravili dokumentacijo in razpis za ureditev dostopov na Debeli rtič ter pripravljala dela za sanacijo brežin Stjuže (Strunjan). Uredili smo območje pri Sv. Nikolaju in tako zaščitili edini sredozemski slani travnik v Sloveniji. Na tem območju je sedaj urejena dvignjena lesena pešpot za sprehod preko mokrišča.



Mateja Petkovšek, Vilkonščina

Dvignjena pešpot omogoča, da opazovalci lahko vidijo vse lepote v avtentičnem okolju in hkrati ne poškodujejo tega enkratnega rastlinstva. Organizirali smo tudi mednarodno strokovno srečanje na temo ohranjanja biotske raznovrstnosti severnega Jadrana ter pripravili obisk kneza Alberta. Na Gorenjskem pa smo v okviru istega projekta pripravili film o narcisah z naslovom Narcise brez kraja, narcise vseposod v slovenskem in angleškem jeziku, v Jeseniških Rovtih kartirali negozdne habitatne tipe, orhideje in metulje ter izdelali table in zloženko o narcisah in narcisnih travnikih na območju Jeseniških Rovtov.

Naj omenimo še dva uspešna projekta, kjer je bil zavod partner, odgovoren za vsebine varstva narave. To sta mednarodni projekt IUCN-a za Razvoj ekološkega omrežja na reki Savi ter projekt Phare - Trajnostno upravljanje območja reke Drave. Slednjega je vodila Mariborska razvojna agencija in njegov cilj je bil poleg ohranjanja biodiverzitete tudi informiranje, ozaveščanje in usklajevanje razvojnih možnosti območja.

Sodelujemo tudi z gospodarskimi družbami, npr. z družbo Petrol, d.d., s projektom Ohranimo želvo v slovenskem morju, kjer smo pripravili razstavo Želva išče prijatelje in izdali

priročnik za ribiče o rokovanju z ujetimi morskimi želvami.

Poleg uspešnega projektne dela svoje izkušnje izmenjujemo s številnimi tujimi institucijami, kot so npr. Scottish Natural Heritage, Zavod za zaščito prirode Republike Srbije, Šumarski fakultet Beograd, slovaški Štarna ohrana prirode in drugimi.

Projekti ponujajo najboljše rezultate v komunikacijskem smislu o koristnosti Nature 2000. Vse večkrat se nam zgodi, da največji kritiki tega omrežja postanejo njegovi največji privrženci. Primeri dobrih praks pridobljenih iz rezultatov projektne dela tako nudijo veliko priložnost za nadaljnje sodelovanje na projektih.

Lani smo že prijavi obsežen projekt na finančni program LIFE+, namenjen varovanju mokrišč. Kot projektni partner smo se vključili v več projektne programov teritorialnega sodelovanja - INTERREG IV C - Vzpodbujanje biodiverzitete prijazne kmetijske in lovske prakse (AGRINAT), sodelovali smo v transnacionalni skupini Adria-Alpe-Pannonia (MATRIOSCA) in razvili projektne pobude Narava - priložnost za trajnosten regionalni razvoj (NATREG). Pri razvoju pobude

NATREG smo se povezali s SVLR in MOP, Direktoratom za evropske zadeve in direktoratom za prostor.

Vsi projekti, ki jih bomo pripravili v prihodnje, bodo nadgradnja dosedanjega dela ob upoštevanju temeljnih ciljev operativnih programov, ki jih je Slovenija v skladu z zahtevami EU sprejela za proračunsko obdobje 2007-2013. Verjamemo, da bodo bodoči projekti pripomogli k skladnemu regionalnemu razvoju in ohranjanju biodiverzitete Slovenije, reševanju sistemskih težav in da bodo ponudili odgovor marsikateri lokalni zagonetki.

Mateja Nose Marolt, univ. dipl. biol.
Gregor Danev, univ. dipl. inž. gozd.
Mateja Kocjan, univ. dipl. biol.

Preliminarni energetske pregledi in benchmarking analize

Lokalne skupnosti imajo veliko vlogo pri učinkoviti rabi energije, saj je vodstvo in infrastruktura občine zgled tako občanom kot tudi ostalim predstavnikom javnega in zasebnega sektorja. Zato je ključnega pomena, da se ravno v občinah začne reševati problematika energetske neučinkovitosti v smislu energetske učinkovitih korakov in primerov dobrih praks oziroma implementacije demonstracijskih projektov.



KSEENA

Zadnja leta smo priča nenavadnim okoljskim spremembam, ki se dogajajo v svetu. Znanstveniki vedno bolj opozarjajo na problematiko izpustov toplogrednih plinov, ki imajo velike negativne posledice na okolje in tudi na naše življenje. Prav tako je Evropa zmeraj bolj odvisna od energentov, predvsem od držav zunaj Evropske unije, ki so politično nestabilne. Zaradi omenjenih dejstev je Evropska unija napela vse sile in pristopila k reševanju energetske problematike. Tako je nastalo veliko direktiv, strategij, akcijskih načrtov, Zelena knjiga o energetske učinkovitosti ipd., ki vodijo k povečanju izrabe obnovljivih virov energije in k učinkoviti rabi energije ter zavezujejo države članice, da resno pristopijo k reševanju te problematike. Zadnji od dokumentov, ki jih je Slovenija sprejela, je Nacionalni akcijski načrt za energetske učinkovitost za obdobje 2008-2016 (AN-URE). Slednji je bil izdelan na osnovi Direktive o učinkovitosti rabe končne energije in o energetske storitvah, ki zahteva od Slovenije, da doseže 9 % prihranka končne energije v devetih letih, in sicer v obdobju 2008-2016.

Zmeraj višje cene električne in toplotne energije same po sebi vabijo po uvedbi energetske učinkovitih organizacijskih in investicijskih ukrepov v javnih zgradbah in javni razsvetljavi. Kljub temu pa je največja ovira pri implementaciji ukrepov v javnem sektorju pomanjkanje zaposlenih, ki bi bili

strokovno usposobljeni za vodenje, koordiniranje, nadzorovanje in izvajanje kakovostnih ukrepov ter procesov, katerih cilj je znižanje stroškov in rabe energije. S tem namenom so se ustanovile lokalne/regionalne energetske agencije, ki delujejo v imenu lokalnih skupnosti in so zadolžene za učinkovito rabo energije in spodbujanje obnovljivih virov ter okolju prijaznejših energentov. Agencije delujejo kot lokalni/regionalni energetske menedžerji, ki v sodelovanju z različnimi podjetji omogočajo iskati in predlagati investicijske ter energetske sprejemljive rešitve. Obenem lokalne energetske agencije omogočajo lokalnim skupnostim da pripravijo ideje in razvijejo v projekte, ki so nato prijavljeni na različne evropske programe za pridobitev nepovratnih sredstev glede na specifične potrebe posameznih lokalnih skupnosti. Občine se spopadajo s problematiko velike potrošnje energije v javnih zgradbah. Večina zgradb v občinah je starejšega datuma in se zaradi pomanjkanja sredstev ne obnavljajo ali celo ne vzdržujejo redno. Vsi ti dejavniki prinašajo prekomerno rabo energije, velike obratovalne stroške ter posledično tudi večje emisije toplogrednih plinov. Mestna občina Velenje je v sodelovanju z Energetske agencijo KSEENA, ki deluje na področju Savinjske, Šaleške in Koroške vzpostavila prve korake, ki bodo omogočali temeljito ukrepanje s ciljem znižanja rabe energije in stroškov ter s tem povečanje bivalnega ugodja posrednih in neposrednih uporabnikov javnih zgradb. Mestna občina Velenje skupaj s partnerji Mestno občino Ptuj, Šolskim centrom Velenje, ZRS Bistro Ptuj, Varaždinsko županijo (Hrvaška) ter mestom Čakovec (Hrvaška) izvaja v okviru Programa pobude Skupnosti, Sosedskega programa Slovenija Madžarska Hrvaška 2004-2006, Interreg IIIA, projekt Future Public Energy - Zmanjšajmo emisije CO₂ v javnih zgradbah in postanimo vzor za trajnostno rabo energije akterjem lokalnih skupnosti. Namen projekta je razviti in vzpostaviti alternativne sisteme vodenja, spremljanja in nadziranja rabe energije kot demonstracijske in aplikativne ukrepe ter s tem v nadaljevanju omogočiti optimiranje energetske procesov v javnih zgradbah s ciljem znižati rabo energije in emisije CO₂.



Vzporedno projekt na vsakem koraku spodbuja predstavnike javnega sektorja k učinkovitejšem ravnanju z energijo. Cilji sofinanciranega projekta so nastavljeni tako, da omogočajo kratko- in dolgoročno izvedbo organizacijskih in investicijskih ukrepov v javnih zgradbah. Problem, ki se pojavlja pri vzpostavitvi energetskega menedžmenta za javne zgradbe, je poznavanje začetnega energetskega stanja javnih zgradb in potem kontinuirano sistematično spremljanje in zbiranje podatkov o rabi in stroških energije. Z namenom analizirati obstoječe stanje se je okviru projekta preliminarno energetske analiziralo 35 javnih zgradb na področju Mestne občine Velenje ter Mestne občine Ptuj. Samo zbiranje podatkov, predvsem računov za energente, električno energijo ter komunalne storitve, je potekalo dva meseca, saj je pridobivanje podatkov že znan proces, ki zahteva precej časa. Celotni in kakovostni podatki so osnova za izdelavo kvalitetnih energetskih analiz.

Osnovni namen preliminarnih energetskih pregledov je pridobitev enostavne energetske slike, ki nam podajo podatke o energetske učinkovitosti posamezne javne zgradbe. Zaradi nespremljanja stroškov in rabe energije ter zaradi nerazpolaganja z ustreznimi strokovnimi kadri vodstvo zgradb velikokrat ne ve, v kakšnem energetske stanju je zgradba, v kateri poslujejo. Rabo energije v zgradbah, kamor štejemo ogrevanje prostorov, pripravo tople sanitarne vode in električno energijo, je moč ugotoviti na dokaj enostaven način. S pomočjo kazalcev rabe energije, imenovanih energijska števila, je mogoče ugotoviti, kakšna je raba energije v javnih zgradbah in jo primerjati z rabo energije v drugih zgradbah ali občinah oziroma ugotoviti rezultate energetske sanacije zgradbe. Dobro poznavanje obstoječega oziroma tekočega stanja rabe energije in preteklih trendov je namreč prvi pogoj za sprejemanje in vrednotenje učinkov izvajanja kakršnihkoli varčevalnih ukrepov ali ukrepov na področju racionalne rabe energije.

Poleg 35 preliminarnih energetskih pregledov v Mestni občini Velenje in Mestni občini Ptuj je KSENA izvedla tudi 35 osnovnih termografskih pregledov ovoja zgradb. Rezultati analiz so pokazali, da imajo javne zgradbe na obmo-

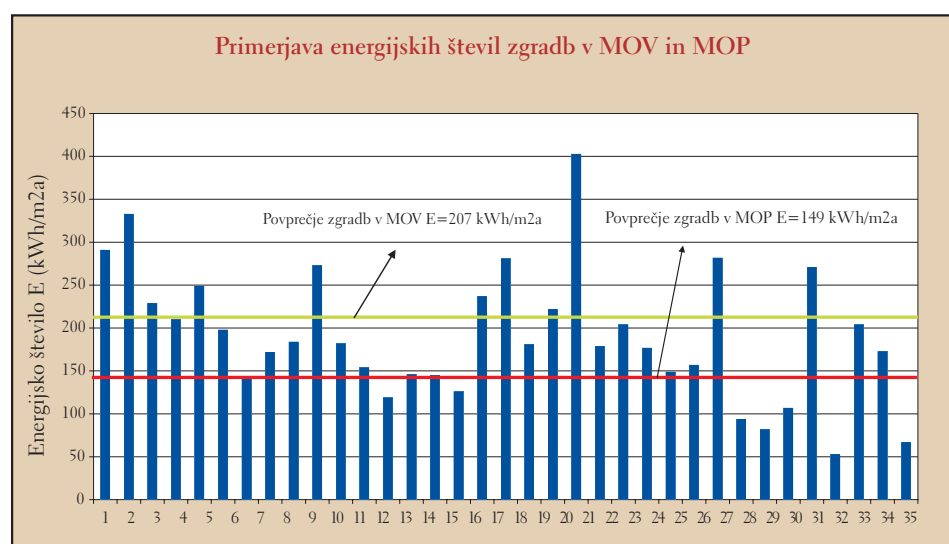
čju Mestne občine Velenje relativno visoko energijsko število, ki je indikator za energetske učinkovitost. Povprečno energijsko število je znašalo 207 kWh/m²leto. Zgradbe smo razdelili glede na energijsko število in ugotovili, da prevladujejo povprečne zgradbe, ki imajo energijsko število med 150 kWh/m² leto in 200 kWh/m² leto. Podobno analizo smo opravili tudi na področju Mestne občine Ptuj, kjer je bilo v primerjavi zajetih manj zgradb. Povprečno energijsko število je znašalo 149 kWh/m² leto. Na grafu lahko vidimo, kakšna energijska števila imajo posamezne obravnavane zgradbe v Velenju in Ptuj. Poudariti moramo, da so bili preliminarni energetski pregledi opravljeni glede na pridobljene račune o porabi in izpolnjene obrazce, ki smo jih prejeli iz posameznih zgradb, zato lahko rezultati delno odstopajo od dejanskega stanja. Ko govorimo o energetske učinkovitosti, prepogosto pozabljamo oz. premalo poudarjamo pomen organizacijskih ukrepov v smislu učinkovite rabe energije. Dejstvo je, da s pravilnim prezračevanjem, izklapljanjem razsvetljave in drugih naprav ter z ostalimi ukrepi brez dodatnih stroškov zmanjšamo porabo energije, stroške ter emisije toplogrednih plinov tudi do 10 %. Zato smo na podlagi pridobljenih podatkov o porabi energije ocenili potencial zmanjšanja porabe energije.

Predvidevali smo, da bi v primeru implementacije organizacijskih ukrepov v vseh 35 javnih

zgradb lahko prihranili 5 % energije, kar v številkah pomeni prihranek 688,6 MWh toplotne energije in 118,2 MWh električne energije na leto. S tem bi zmanjšali emisije CO₂ za 286 ton. To pomeni, da bi s toplotno in električno energijo lahko praktično zastoj oskrbovali eno povprečno osnovno šolo. Iz tega lahko sklepamo, da organizacijski ukrepi niso tako zanemarljivi. Tukaj smo prikazali le neposredne učinke. Zavedati se moramo, da s spremembo miselnosti zaposlenih in uporabnikov zgradbe v smeri varčevanja z energijo posredno vplivamo tudi na porabo energije v njihovih domovih.

Da bi lahko ugotovili izhodišča za visoko ali nizko rabo energije ter prednosti, slabosti in priložnosti posameznih zgradb, smo opravili primerjalno analizo 35 javnih zgradb. Primerjalna analiza (Benchmarking) so podjetjem znana že vrsto let in jim služi kot orodje za primerjavo svojih izdelkov na trgu in za doseganje konkurenčne prednosti. Kvaliteta primerjalne analize je odvisna od podatkov, ki se v primerjalni analizi obdelujejo in vrednotijo.

V okviru projekta Future Public Energy je KSENA izvedla primerjalno analizo energetske učinkovitosti 35 javnih zgradb na podlagi rezultatov preliminarnih energetskih pregledov. Cilj primerjalne analize je bil dobiti rezultate energetske učinkovitosti posameznih javnih zgradb glede na različne kazalce, ki so v pove-



zavi z rabo energije in izpusti toplogrednih plinov ter tako prenašati znanje med posameznimi zgradbami. Enostavno povedano - naj se obstoječe znanje prenese na tiste, ki ga potrebujejo. Vzorčen primer javnih zgradb je prav gotovo Šolski Center Velenje, ki je vzpostavi celovit energetski nadzor v svojem poslovanju.

Kvaliteta izdelave primerjalne analize energetskih kazalcev je odvisna od postavljene metodologije. Sama izdelava primerjalnih kazalcev ni zahtevna, a se pojavi problem pri primerjavi in razlagi rezultatov, zato je potrebno pri pripravi metodologije posebno pozornost nameniti izbiri primernih meril glede na podatke, s katerimi razpolagamo. Zavedati se moramo, da energetska učinkovitost ne pomeni samo majhno porabo energije, ampak tudi s kakšnim namenom, katero, kje in na kakšen način energijo porabljamo.

Na podlagi rezultatov preliminarnih energetskih pregledov smo izbrali različne energetske kazalce, kot so poraba energije na m² neto površine, energijsko število glede na starost zgradbe, energijsko število glede na število zaposlenih, poraba energije glede na energente in emisije CO₂ ipd. Na sliki lahko vidimo prikaz enega izmed energetskih kazalcev, in sicer primerjava zgradb glede na energente in emisije CO₂. V levem delu grafa vidimo visoke emisije CO₂, a to ne pomeni, da so zgradbe energetske neučinkovite, ampak da

uporabljajo energent, ki proizvede več emisij CO₂ na kWh kot drugi.

Kakšni so bili rezultati primerjalne analize? Dobili smo natančnejši vpogled v rabo energije v zgradbi in definirali kritične točke oz. probleme, s katerimi se srečujejo organizacije glede rabe energije v zgradbah ter analizirali energetske učinkovite zgradbe. Naše ugotovitve so bile naslednje. Večina zgradb se ubada z energetske neučinkovitostjo. Največji problemi je, da zgradbe nimajo dovolj sredstev za vlaganje v posodobitve, včasih celo primanjkuje denarja za redno vzdrževanje. Drugi problem, ki je prisoten v skoraj vseh zgradbah, je pomanjkanje strokovnega kadra oz. energetskih menedžerjev, ki bi lahko nadzorovali rabo energije, predlagali potrebne investicijske ukrepe v smislu učinkovite rabe energije ter vodili implementacijo organizacijskih ukrepov v zgradbi. Na drugi strani pa smo ugotovili, da obstajajo zgradbe, ki so se lotile problematike na zgoraj opisan način in kot posledica teh ukrepov so ene izmed energetsko učinkovitejših zgradb. Namen analize ni ločevati zgradbe na »dobre« in na »slabe«, temveč dobiti prioriteto listo zgradb, ki so najbolj potrebne obnove in hkrati listo zgradb, ki lahko obstoječe izkušnje prenesejo na ostale.

Bolj podrobna primerjalna analiza, ki nam bi podala konkretne rezultate na podlagi izvede-

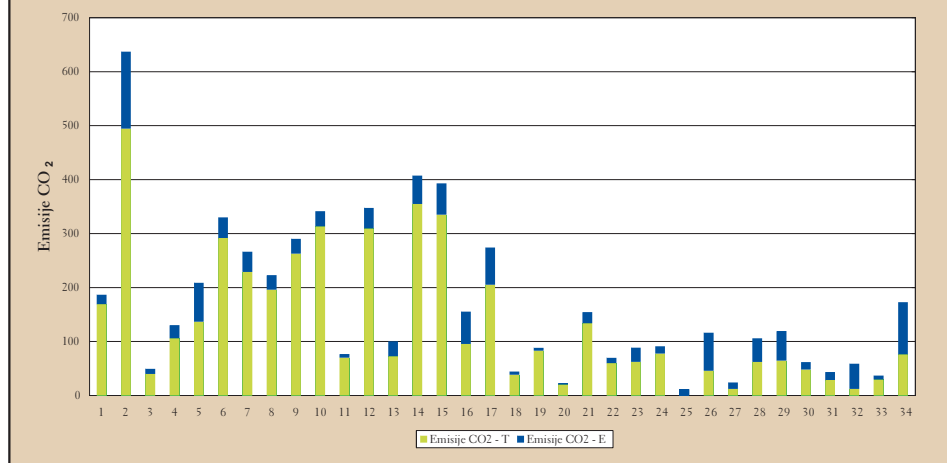
nih in načrtovanih organizacijskih in investicijskih ukrepov, kot je npr. vgradnja termostatskih ventilov, zamenjava ogrevalnega sistema, je izvedljiva le na podlagi detajlnih energetskih pregledov in spremljanju prejšnjega in tekočega energetskega stanja, kar pa zahteva precej več finančnih in kadrovskih resursov.

Kaj pomenijo rezultati preliminarnih energetskih analiz in primerjalne analize energetskih kazalnikov ter kako v prihodnosti? Premostili smo prve ovire, ki so se pojavile pri doseganju dolgoročnih ciljev zmanjšanja rabe energije. Motivirali smo organizacije, da resno pristopijo k reševanju te problematike, kar je ključnega pomena za nadaljnje delo. Dobili smo prioriteto listo zgradb, katere je potrebno najprej energetske sanirati. Naučili smo se, kako v drugih zgradbah uspešno izvajajo ukrepe in s tem manjšajo rabo energije. Ob vsem tem se nam seveda poraja vprašanje, kdo bo opravljal vso to delo. Spoznali smo, da je velik problem pri pomanjkanju strokovnega kadra, zato je smiselno v te procese aktivirati razne strokovne organizacije s področja učinkovite rabe, predvsem pa lokalnega energetskega menedžerja oz. lokalno energetske agencije, ki pozna problematiko, ima strokoven kader in pozna tehnologije. Samo na takšen način se lahko rešuje problematiko celostno in zagotovi trajnostni energetski razvoj tudi na vašem področju.

Zavod Energetska agencija za Savinjsko, Šaleško in Koroško

Jure BOČEK, univ. dipl. inž. el.
Dejan FERLIN, univ. dipl. gosp. inž. str.

Primerjava zgradb glede na energente in emisije CO₂



Evidentiranje nepremičninskih cen in najemnin

V Sloveniji smo trenutno v postopku uvajanja sistema množičnega vrednotenja nepremičnin. Osnovni namen je vzpostavitev referenčnega sistema tržnih vrednosti nepremičnin za davčne ter druge upravne in javne pa tudi komercialne namene.

Dostopnost podatkov o realiziranih transakcijskih cenah in najemninah nepremičnin je v vsakem tržnem gospodarstvu bistveni dejavnik razvitosti nepremičninskega trga in pomembno vpliva na enakopravno obveščenost vseh aktivnih in potencialnih udeležencev (prodajalci, kupci, posredniki, investitorji) na trgu nepremičnin. S tem prispeva k večji preglednosti trga in izenačevanju konkurenčnih pogojev na strani ponudbe in povpraševanja.

Množično vrednotenje nepremičnin (MVN) omogoča zagotavljanje primerljivosti ter strokovno, objektivno in nevtralno ocenjevanje vrednosti nepremičnin s postopki in metodami množičnega vrednotenja. Temeljni rezultat množičnega vrednotenja nepremičnin je določitev posplošene tržne vrednosti vseh posameznih nepremičnin v državi po podskupinah istovrstnih nepremičnin na določen datum.

Uporaba postopkov in metod množičnega vrednotenja nepremičnin nujno zahteva spremljanje in analiziranje dogajanj na trgu nepremičnin na dolgi rok. Zato je pomembna naloga sistema MVN tudi sistematično zbiranje podatkov o kupoprodajnih in najemnih pravnih poslih v evidenci trga nepremičnin. Zakon o množičnem vrednotenju nepremičnin - ZMVN (Uradni list RS, št. 50/06) poleg tržnega vrednotenja nepremičnin ter vzpostavitve, vodenja in vzdrževanja evidence trga nepremičnin določa, da Geodetska uprava Republike Slovenije izvaja tudi raziskave in analize trga nepremičnin, pripravlja statistična


poročila o trgih nepremičnin in gibanjih cen nepremičnin ter izračunava letne indekse cen in določa indekse vrednosti nepremičnin.

Ostali podatki o nepremičninah, vključno s podatkom o posplošeni tržni vrednosti, pa se bodo vodili v registru nepremičnin (REN) - drugi pomembni javni bazi, ki jo bo vodila in vzdrževala Geodetska uprava Republike Slovenije v skladu z Zakonom o evidentiranju nepremičnin - ZEN (Uradni list RS, št. 47/2006 in 65/2007 - Odločba US).

Evidenca trga nepremičnin

Evidenca trga nepremičnin (ETN) je večnamenska javna zbirka podatkov o kupoprodajnih in najemnih pravnih poslih z nepremičninami. Naloga evidence trga nepremičnin je evidentiranje realiziranih cen in najemnin nepremičnin na slovenskem trgu.

Zakon o množičnem vrednotenju nepremičnin določa, da se v evidenci trga nepremičnin vodijo naslednji podatki:

- vrsta pravnega posla,
- pogodbeni cena pravnega posla oziroma najemnina,
- datum sklenitve pravnega posla,
- podatki o pogodbenih strankah,
- nepremičnine, ki so predmet pravnega posla po vrstah nepremičnin,
- uradne identifikacijske oznake nepremičnin, ki so predmet pravnega posla,
- tehnični podatki o nepremičninah, ki so predmet pravnega posla. 



Podatke o sklenjenih pravnih poslih z nepremičninami so v evidenco dolžni posredovati:

- Davčna uprava Republike Slovenije iz evidence napovedi za odmero davka na promet nepremičnin;
- notarji iz kupoprodajnih in najemnih pravnih poslov z nepremičninami, na podlagi katerih je bila sestavljena javna listina;
- nepremičninske družbe iz kupoprodajnih in najemnih pravnih poslov, ki so podlaga za vodenje evidence o posredovanju v prometu z nepremičninami;
- občine in upravne enote iz najemnih pogodb, evidentiranih v registru najemnih pogodb ali drugi uradni evidenci.

Podatke o sklenjenih pravnih poslih z nepremičninami so posredovalci dolžni pošiljati po elektronski poti, in sicer z neposrednim vnosom predpisanih podatkov, s pomočjo za ta namen razvite spletne aplikacije ETN, ali v predpisanem izmenjevalnem formatu z uporabo spletnih servisov. Podatki v evidenci trga nepremičnin se evidentirajo tako, kot so jih posredovali zakonsko predpisani posredovalci, ki so odgovorni za redno pošiljanje in kakovost podatkov.

Vzpostavitev evidence trga nepremičnin in njen nadaljnji razvoj

Centralna baza podatkov evidence trga nepremičnin je bila vzpostavljena s 1. januarjem 2007. Podatkovna baza ETN se polni s podatki

o transakcijah, sklenjenih od tega datuma dalje. Podatki za leto 2007 bodo statistično obdelani do 31.3.2008, ko bo objavljeno poročilo o trgu nepremičnin za leto 2007. Geodetska uprava bo nato začela s tekočim periodičnim izračunavanjem indeksov cen ter objavljanjem statističnih poročil o gibanju realiziranih cen in rezultatov analiz slovenskega trga nepremičnin po segmentih trga.

Ambicija ETN je čim bolj popoln zajem podatkov o realiziranih cenah in najemninah nepremičnin na slovenskem trgu ter čim večja kakovost evidentiranih podatkov.

Nadaljnji razvoj evidence trga nepremičnin je usmerjen predvsem v razširitev zajema in izboljšanje kakovosti vhodnih podatkov o realiziranih transakcijskih cenah nepremičnin in najemninah.

Trenutno se glede na zakonsko opredeljene vire podatkov v evidenci trga nepremičnin evidentira le manjši del transakcij z novogradnjami in komunalno opremljenimi zemljišči, ki podležejo obdavčitvi z davkom na dodano vrednost. Podobno velja tudi za evidentiranje najemnih pravnih poslov za poslovne prostore in stavbe. Zato je eden prednostnih ciljev geodetske uprave v letošnjem letu poiskati zakonsko podprte rešitve za sistematičen zajem podatkov o transakcijah z novogradnjami in komunalno opremljenimi zemljišči za gradnjo ter o najemninah poslovnih in stanovanjskih nepremičnin.

V tem letu bo vzpostavljen tudi register nepremičnin (REN), ki bo omogočal dostop do vseh podatkov o nepremičninah na ozemlju Republike Slovenije. Z vzpostavitvijo registra nepremičnin se bo nabor podatkov, ki so jih v evidenco trga nepremičnin dolžni pošiljati posredovalci, omejil na podatke o realiziranem pravnem poslu in ceno oziroma najemnino. Podatki o nepremičninah, ki so predmet posameznega pravnega posla, pa se bodo prevzemali in kontrolirali iz registra nepremičnin. Na ta način se bo zagotovila boljša primerjava in večja kakovost posredovanih podatkov.

Predvidene so tudi nadaljnje nadgradnje spletne aplikacije ETN za vnašanje podatkov o realiziranih pravnih poslih s strani posredovalcev. Aplikacija bo izboljšana v smislu še večje prijaznosti do posredovalcev in vzpostavitve logičnih kontrol, kar naj bi zagotovilo še boljše kakovost posredovanih podatkov.

S strani geodetske uprave bo povečan tudi nadzor nad zakonsko predpisanimi posredovalci podatkov glede pošiljanja in kakovosti podatkov, s čimer naj bi se še dodatno povečal obseg zajema in kakovost podatkov o transakcijah in najemninah, ki se vnašajo v evidenco trga nepremičnin.

S povečanjem obsega oziroma z bolj popolnim zajemom in kakovostjo posredovanih podatkov v evidenco trga nepremičnin bo dosežen cilj zagotoviti čim večjo preglednost in čim boljše



informacije o dejanskih transakcijskih cenah in najemninah nepremičnin za strokovno in širšo javnost.

Dostop do podatkov evidence trga nepremičnin

ETN je javna evidenca. Vpogled v posredovane podatke o sklenjenih kupoprodajnih in najemnih pravnih poslih je omogočen na dveh nivojih - za registrirane in neregistrirane uporabnike.

Za registrirane uporabnike je dostop organiziran v okviru spletne storitve »računalniški dostop do geodetskih podatkov (PREC)«. Namenjen je sistemskim uporabnikom (javnemu sektorju) in strokovni javnosti (zasebnemu sektorju). Poleg vpogleda v zemljiški kataster, kataster stavb in register prostorskih enot omogoča tudi vpogled v ETN. Napredno iskanje sklenjenih pravnih poslov omogoča prostorsko in časovno lociranje sklenjenih pravnih poslov in podroben vpogled v vse posredovane podatke (razen osebnih podatkov pogodbениh strank) o poslu.

Neregistrirani uporabniki imajo brezplačen dostop do ETN preko tako imenovanega »javnega vpogleda« na spletu. Iskanje sklenjenih pravnih poslov je omejeno na širša območja in časovna obdobja. Za iskane pravne posle so prikazani osnovni podatki (predmet posla po vrsti nepremičnin, ki jih je posel vključeval, skupna pogodbeni cena posla in površine nepremičnin).

Uporabnost evidence trga nepremičnin

Kontinuirani in kakovostni podatki o realiziranih cenah nepremičnin so nujni pogoj za strokovno ocenjevanje tržne vrednosti nepremičnin tako za potrebe množičnega vrednotenja kot za posamično ocenjevanje. Prav tako so realizirane transakcijske cene pomemben vir podatkov za nadaljnje statistične obdelave in sistematično spremljanje gibanja cen nepremičnin ter analize trgov nepremičnin in socialnoekonomske raziskave.

Preglednost dejansko doseženih cen in najemnin nepremičnin omogoča strokovni in širši javnosti sprotno spremljanje gibanja in nivojev tržnih cen ter njihovo medsebojno primerjavo.

Obdelani podatki evidence trga nepremičnin po vrstah nepremičnin in cenovnih območjih pa imajo veliko uporabno vrednost tudi za različne javnoupravne namene. Predstavljajo tudi osnovo za vodenje različnih državnih in lokalnih politik (prostorske, razvojne, stanovanjske in socialne).

Aleš Perovšek, univ.dipl.ekon.
vodja sektorja

Geodetska uprava Republike Slovenije
Urad za množično vrednotenje nepremičnin



Nadomestilo uporabe stavbnih zemljišč

Prostor je omejena dobrina. Ker je prostor v pravno urejeni državi pravno zaščitena dobrina, je za vsako obremenjevanje prostora določena odškodnina.

Kaj je nadomestilo uporabe stavbnih zemljišč?

V Republiki Sloveniji tako poznamo za neposredno obremenjevanje okolja ekološke takse, za posredno obremenjevanje prostora pa je urbanistična in ostala stroka s področja urejanja prostora predvidela druge dajatve. Ena od njih je tudi nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča. Čeprav je pojem nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč relikv pretekle družbene ureditve in je kot tak že večkrat bil dan v ustavnopravno presojo, se je ohranil, saj predstavlja nenadomestljiv finančni vir občine. Gledano ožje, je nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča neke vrste dajatev za pravico uživanja in obremenjevanja zemljišča, na katerem je zgrajen objekt ali se na njem predvideva gradnja objekta in je glede na zakonodajo opredeljeno kot stavbno zemljišče. Pravno je nadomestilo za uporabo stavbnih zemljišč bilo predpisano z Zakonom o stavbnih zemljiščih iz leta 1984 (veljavnost v delu, ki se nanaša na nadomestilo, je bila podaljšana z Zakonom o stavbnih zemljiščih iz leta 1997 in Zakonom o urejanju prostora iz leta 2002). Model nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč je

glede na sodobne zakonodaje »zastarela« dajatev, ki je v večini držav Evropske unije nadomeščena z davkom na nepremičnine. Do uvedbe tega davka, ki se predvideva tudi v Republiki Sloveniji, je še vedno v veljavi nadomestilo za uporabo stavbnih zemljišč.

Davek na nepremičnine in nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča

V okviru davčne reforme v Republiki Sloveniji je bilo sprejetih kar nekaj zakonov s tega področja, nekaj pa jih je še v pripravi. Skladno z zakonom o evidentiranju nepremičnin je bil v Republiki Sloveniji izveden popis vseh nepremičnin, na njegovi podlagi pa je bil sprejet tudi Zakon o množičnem vrednotenju nepremičnin. Oba predstavljata poleg ostalih pozitivnih učinkov tudi podlago za nov zakon o davku na nepremičnine. Z uvedbo davka na nepremičnine se bo poleg nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč ukinil tudi davek na premoženje. Bodoči davek na nepremičnine bo temeljil na povsem drugačnih kriterijih in merilih, kot je sedanja ureditev nadomestila. Eden izmed glavnih problemov sedanje ureditve nadomestila je v tem, da obremenjuje nepremičnine ne glede na njihovo vrednost. Bodoča zakonodaja predvideva za davčno osnovo predvsem vrednost nepremičnine, ki naj bi bila določena z množičnem vrednotenjem nepremičnin. Drug večji problem sedanje ureditve predstavlja to, da podrobnejša merila in kriterije, oprostitev in druge parametre za odmero nadomestila določi občinski svet s svojim odlokom. Praktično to pomeni, da imamo v Sloveniji več kot 200 različnih ureditev plačevanja nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč, kar povzroča na nek način neenakost zavezancev in neprimerljivost med občinami.

Merila in kriteriji za plačevanje

Merila in kriteriji za določitev višine nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč so določena predvsem glede na namen, lego, komunalno opremljenostjo in velikostjo stavbnega zemljišča.



Eden izmed učinkovitih instrumentov, ki bi naj vzpodbudil lastnike zazidljivih gradbenih parcel, da bi pričeli z gradnjo ali da bi pričeli s kakšno drugo aktivnostjo, je finančna obremenitev nezazidanih stavbnih zemljišč.

Tako se pri vrednotenju komunalne opreme zemljišča upošteva možnost priključitve na komunalne, energetske ali prometne vode ter naprave in ne dejanska priključitev na njih. Pri določanju različne višine obremenitve nadomestila glede na različne dejavnosti in lege so upoštevana načela zemljiške politike in stroke. Skozi obstoječi pravni red in zakonsko urejenost se kaže tudi različna urejenost plačevanja med zazidanim in nezazidanim stavbnim zemljiščem.

Kdo je zavezanec za plačilo?

Zakon določa, da je zavezanec za plačilo nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč neposredni uporabnik stavbnega zemljišča. To pomeni, da je zavezanec bodisi lastnik ali uživalec (najemnik oz. zakupnik) ali tisti, ki ima pravico razpolaganja s stavbnim zemljiščem. V praksi to zakonsko določilo povzroča nemalo težav, saj ne obstaja nobena evidenca, ki bi vsebovala podatke o neposrednih uporabnikih stavbnih zemljišč. Zato občini ne preostane nič drugega, kot da za pridobitev podatkov pozove potencialne zavezanec ali poskuša podatke pridobiti iz drugih uradnih evidenc (največkrat so to tisti lastniki, ki imajo urejen vpis lastninske pravice).

Od katere površine se odmerja nadomestilo?

Nadomestilo za uporabo nezazidanega stavbnega zemljišča se plačuje od površine nezazidanega stavbnega zemljišča, ki je po prostorskem izvedbenem načrtu določeno za gradnjo oziroma za katero je pristojni organ izdal lokacijsko dovoljenje. Da postane neko zemljišče zazidljivo, je potrebno sprejeti določene prostorske akte. Po veljavni zakonodaji je to najmanj državni ali občinski prostorski načrt. Da postane neko zemljišče zazidljivo ni nujno potrebno neposredno sodelovanje lastnika v postopkih sprejemanja prostorskega akta. Določeno zemljišče lahko postane zazidljivo na predlog lastnika

zemljišča ali na predlog države oz. občine. Lastnik zemljišča, kateremu se spreminja namembnost, ima pravico sodelovanja v postopkih javne razgrnitve z možnostjo dajanja pripomb na javno razgrnjeni dokument in na javni razpravi o razgrnjenem dokumentu (javne razprave so bile v praksi največkrat izvedene na sedežih krajevnih skupnosti). O predlogu spremembe namembnosti zemljišča odloča državni zbor oz. občinski svet. Prostorski akt, ki je bil na tak način sprejet, določa namembnost zemljišča. Prostorski akt je mogoče spremeniti le z drugim pravnim aktom višje oz. enake veljave.

Izvajanje aktivne zemljiške politike skozi institut NUSZ

Že zakonodaja iz leta 1984 je uvedla možnost plačevanja nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč za nezazidana stavbna zemljišča. Zakonodajalec je preko reforme zakonodaje s področja graditve objektov in urejanja prostora dal poseben poudarek tudi izvajanju aktivne zemljiške politike. Tako je novi zakon o graditvi objektov izrecno navedel, da se nadomestilo plačuje tudi za nezazidana stavbna zemljišča. Glavni namen zakonodajalca je bil jasen -

preprečiti širitev pozidave na kmetijska zemljišča. Prav tako je zaradi velikih stroškov komunalnega opremljanja stavbnih zemljišč potrebno pozidati tista prosta zazidljiva stavbna zemljišča, ki jih je v preteklosti že »na zalogo« uredila občina. Eden izmed učinkovitih instrumentov, ki bi naj vzpodbudil lastnike zazidljivih gradbenih parcel, da bi pričeli z gradnjo ali da bi pričeli s kakšno drugo aktivnostjo, je finančna obremenitev nezazidanih stavbnih zemljišč. Država je občinam z zakonodajo naložila oz. dala možnost takšne dajatve preko nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč. Navedeno je upoštevano tudi pri izračunih primerne porabe občin.

Od katere površine se odmerja NUSZ?

Nadomestilo za uporabo zazidanega stavbnega zemljišča se plačuje od stanovanjske oziroma poslovne površine stavbe. Pri izračunavanju površin za odmero nadomestila se tako upoštevajo vse notranje površine objekta (površina sob, stopnišč, kleti, balkonov, podstrešij, hodnikov, kuhinj ipd.). Pri poslovnih površinah imajo občine skladno z ☞



zakonom možnost, da določijo kot poslovne površine tudi zunanje površine, ki so namenjene poslovni dejavnosti (parkirišča, manipulacijske površine, skladišča in delavnice na prostem ipd.).

Poraba sredstev iz NUSZ

Fiskalni sistem Republike Slovenije je zasnovan na dveh stebrih. Z njima so razporejene dajatve, ki so zakonsko določene in razporejene med državo in lokalne skupnosti. V skladu z dejstvom, da je v Ustavi RS zagotovljena lokalna samouprava, je slednji zaradi trenutne enonivojske značilnosti občinam, zagotovljena možnost, da se financira tudi preko dajatev, ki jih pobira od prebivalcev na svojem območju. Tako je nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča v skladu z Zakonom o financiranju občin prihodek občine, namenjen za financiranje njenih drugih nalog, ena izmed najbolj izdatnih dajatev. Prihodki, ki jih pridobi občina z naslova nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč, se zbirajo v integralnem proračunu občine, porabo teh sredstev pa vsako leto sprejema občinski svet. V preteklosti je bil ta vir namenski in se je iz njega financiralo

vzdrževanje obstoječe komunalne, energetske in prometne infrastrukture ter tudi določene novogradnje s tega področja. Vprašljiva je sedanja ureditev, saj sredstva iz tega vira predstavljajo le polnjenje vedno premalo polnih občinskih proračunov.

Razmerje med DURS in občinami

Zaradi posebne davčne ureditve je potrebno lokalnim skupnostim zagotoviti učinkovitost odmere in zlasti izterjavo sredstev, ki jim pripadajo. Zaradi tega dejstva Davčna uprava RS preko svojih uradov in izpostav v imenu lokalnih skupnosti na podlagi različnih zakonov odmerja posamezne dajatve. Vse postopke glede odmere in pobiranja ter vračanje nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, prisilne izterjave, odpisa zaradi neizterljivosti, zastaranja in plačila obresti od nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, ki ga zavezanec ni plačal v predpisanem roku, opravlja Davčna uprava RS za občino. Sprejemanje odlokov o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča in vrednosti točke za odmero nadomestila pa je v pristojnosti občine.

Pridobivanje podatkov

Občine so dolžne Davčni upravi RS posredovati potrebne podatke za odmero nadomestila (površino stavbnega zemljišča, naziv zavezanca, komunalna opremljenost ipd.). V ta namen so občine vzpostavile evidence zavezancev in predmetov odmere nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč.

Pri vodenju, vzpostavitvi in vzdrževanju evidenc pa se pojavljajo mnogi problemi. Ko je zakonodajalec sprejemal zakonodajo za uvedbo nadomestila, je odmero predpostavil na podatkih, ki niso (bili) vodeni v nobenih uradnih evidencah. Le od iznajdljivosti občin je bilo odvisno, kako so vzpostavili, vodili in vzdrževali evidence. Večkrat so oz. še morajo delovati na robu zakonitosti, saj še vedno ni urejen dostop do podatkov, ki so nujno potrebni za pravilno odmero NUSZ. S tem so občine prepuščene »dobri volji« državnih organov glede pridobivanja podatkov, ki so potrebni za pravilno odmero nadomestila. Pri tem sta dva ključna podatka: o površini stavbnih zemljišč in neposrednem uporabniku, ki nista zajeta v nobenih uradnih evidencah. Tako občinam največkrat ne preostane drugega, kot da poziva potencialne zavezanca za plačilo NUSZ. Navedeno povzroča med občani (upravičeno) negotovanje, saj so po njihovem mnenju že posredovali vse potrebne podatke ustreznim organom. Dejstvo je, da je pozivanje nepotrebno dodatno administriranje in povzroča dvom o učinkovitosti uprave in s tem pravne države. Navedeno tudi ni v skladu z načeli javne uprave in odpravljanju administrativnih ovir.



Pridobivanje podatkov od državnih organov (prehodno obdobje) - sodelovanje občin in Skupnosti občin Slovenije

Vsa navedena problematika je privedla do tega, da so bila preko Skupnosti občin Slovenije organizirana srečanja predstavnikov občin, predstavnikov Geodetske uprave, Davčne uprave, informacijske pooblaščenke in vladne službe za lokalno samoupravo in regionalno politiko. Redno posodabljanje evidence zavezancev je namreč čedalje bolj pomembno, saj plačilo NUSZ za marsikaterga zavezanca ne predstavlja več majhen ali zanemarljiv strošek, temveč že pomembno vpliva na družinski proračun ali strošek poslovanja pravnih oseb in podjetnikov posameznikov. Na srečanjih smo sledili cilju sistemske razrešitve vprašanja posodabljanja občinskih evidenc za odmero NUSZ, predvsem s podatki glede izvedenih transakcij v prometu z nepremičninami na podlagi prodaj, dediščin in daril ali drugih oblik pravnih poslov, ki spremenijo neposrednega uporabnika stavbnega zemljišča. Ugotovljeno je bilo, da je s strani Geodetske uprave RS v pripravi nova nepremičninska evidenca Register nepremičnin, ki bo zajemala veliko podatkov za potrebe odmerjanja NUSZ in temelji na podatkih popisa nepremičnin, ki je bil izveden v lanskem letu na področju celotne Slovenije. Vendar, ker bo ta evidenca operativna šele v drugi polovici letošnjega leta, je bilo dogovorjeno, da za potrebe odmere NUSZ za leto 2008 občine pridobijo podatke o izvedenih transakcijah v letu 2007 od Davčne uprave RS, za naslednja leta (do uvedbe davka na nepremičnine) pa bodo občine lahko črpale podatke iz Registra nepremičnin. Občine so tudi v dilemi, ali naj prilagodijo svoje evidence z novo nastajajočim Registrom nepremičnin, kar bi omogočalo delno avtomatizirano spremljanje sprememb zavezancev oz. lastnikov nepremičnin. Ker je bistvenega pomena za nadaljnjo urejanje evidence nadomestila časovni vidik ukinitve nadomestila, smo občine preko Skupnosti občin Slovenije želeli pridobiti informacije od

Ministrstva za finance, kdaj se namerava uvesti davek na nepremičnine. Po njihovih zagotovilih naj bi se začelo z obdavčitvijo nepremičnin z letom 2010. Navedeno pomeni, da naj bi se izvedli le še dve odmeri nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč, t.j. za leti 2008 in 2009. Kaj konkretno to pomeni za vsako občino, bo morala vsaka občina sama razmisliti. Prilagoditev evidenc je odvisna od kompleksnosti njihovega odloka in obstoječih evidenc. Le upamo lahko, da se ne bo ponovila že večkrat videna zgodba, ko so pristojni obljubljali ukinitve nadomestila v bližnji bodočnosti, nato pa se je institut nadomestila dvignil iz pepela kot feniks in naprej živel svoje življenje ...

Janko Trobiš, MO Celje
Matjaž Ješovnik, JPGSZ Maribor
Zdravko Maček, MO Ljubljana



Strategija izgradnje žičniških sistemov

Tradicija žičničarstva je v Sloveniji že zelo dolga in sega v 19. stoletje. Takrat so se žičnice uporabljale predvsem za spravilo lesa s težko dostopnih hribovskih predelov, kajti gozdnih poti je bilo po slovenskih gozdovih sila malo

Tudi danes se še vedno uporablja žičniška tehnika za spravilo lesa, vendar mnogo manj kot v preteklosti. Danes je beseda žičnica mnogo bolj povezana z zimskim turizmom, s prevozom oseb, konkretno z aktivno rekreacijo prebivalstva - s smučanjem.

Slovenija ima dolgo tradicijo v zimskem turizmu. Kranjska gora in v njenem zaledju Planica v dolini Tamarja je bila že pred 2. svetovno vojno poznan gorskoturistični center in tukaj so se že takrat pojavile prve preproste žičniške naprave. Od takrat pa do danes je v Sloveniji zrastle 87 centrov, ki razpolagajo z eno ali več žičniškimi napravami za prevoz oseb (vlečnice, sedežnice, dostavne žičnice). Med njimi so zelo majhni centri (z eno ali dvema napravama), takih je kar več kot polovica vseh. Seveda imamo v Sloveniji tudi centre, ki premorejo več kot pet žičniških naprav. Takih centrov je kar 15.

Žičniška dejavnost predstavlja pomemben del integralne turistične ponudbe in je nosilec delovanja in razvoja v gorskih turističnih destinacijah. Brez njihove prisotnosti in dejavnosti se v teh okoljih turistična dejavnost, posebno še v zimski sezoni, ne bi razvila v zadostnem obsegu.

Žičnice oz. žičniške naprave so pomemben del turistične ponudbe v sklopu javne prometne infrastrukture in vlaganje v njih je nujno potrebno za izboljšanje celotne integralne turistične ponudbe.

Žičniške naprave so del prometno-turistične infrastrukture, ki se dejavno vključuje v oblikovanje in izvajanje politike razvoja turističnih destinacij ter formiranja in trženja integralnih turističnih proizvodov, prilagojenih različnim letnim časom. To pomeni, da mora prometno-turistična infrastruktura (v našem primeru žičniške naprave) slediti razvoju turistične ponudbe, ki zaradi zahtev kupcev postaja z vsakim dnem bolj kompleksna in celostna (integralna). Taki postajajo tudi turistični proizvodi.

Pomembno mesto v razvoju turizma ima prometna infrastruktura, kamor sodijo žičniške naprave, tudi v Zakonu o spodbujanju razvoja turizma (ZSRT, 4. člen), kajti le-ta omogoča turistične aktivnosti, ki so del turistične ponudbe in turističnih proizvodov.

Žičniške naprave so po Zakonu o žičniških napravah za prevoz oseb (ZZNPO) v javnem interesu (opredeljeno v 2. členu zakona) zaradi njihovega pomena:

- za pospeševanje razvoja turizma in rekreativnih dejavnosti,
- za gospodarski in splošni družbeni razvoj manj razvitih in demografsko ogroženih območij,
- za smotno in okolju prijazno rabo prostora.

Turistična infrastruktura

Turistična infrastruktura je ustrezno zajeta tudi v Razvojnem načrtu in usmeritvah slovenskega turizma za obdobje 2007 - 2011 (RNUST) in to s povsem jasno politiko razvoja poslovnega okolja in investicij.



To pomeni, da se bo nadaljevalo uresničevanje v prejšnjem obdobju začete investicijskega cikla. Načrtovana vrednost investicijskega cikla v naslednjem strateškem obdobju znaša 1,1 mrd EUR. Od načrtovanega investicijskega zneska naj bi se 23% sredstev porabilo za javne investicije v turistično, športnoturistično, prometno, mladinsko in drugo za turizem pomembno javno infrastrukturo, s ciljem izboljšanja kakovosti javne turistične, prometne in druge za turizem pomembne infrastrukture v turističnih destinacijah. Za izvedbo turistične politike za leto 2007 in z usmeritvami za leto 2008 so bila za uresničitev investicijske politike predvidena sredstva v višini 21,6 mio EUR za leto 2007 in 23 mio EUR za leto 2008. Vlada je že v letu 2007 pripravila razpis za pomoč žičničarjem za sofinanciranje njihovih projektov v žičniško infrastrukturo z nepovratnimi sredstvi EU skladov, ki se odobrava skozi shemo državne pomoči (razpis poteka preko Ministrstva za gospodarstvo).

Značilnosti slovenskih žičnic

Za žičnice v Sloveniji je značilno:

- relativno visoka starost žičniških naprav, posebno še vlečnic,
- velika razdrobljenost žičniških naprav,
- relativno malo centrov z večjim številom žičnic in celovito ponudbo,
- veliko število lastnikov oz. upravljavcev žičniških naprav,
- najrazličnejše oblike organizacij, ki so lastniki žičniških naprav oz. upravljavci letih (delniške družbe, družbe z omejeno odgovornostjo, samostojni podjetniki, občine, javni zavodi, športna društva, športni centri itn.),
- različna povezanost žičnic s turistično dejavnostjo,
- večina žičnic leži na relativno nizki nadmorski višini in je zato njihovo delovanje časovno dokaj omejeno, kar pa je danes mogoče podaljšati s sistemi za zasneževanje,
- slabo statistično spremljanje dejavnosti žičnic.

Zaradi navedenih značilnosti in pomembne vpetosti žičniške dejavnosti v integralno

turistično ponudbo je bilo očitno, da ta dejavnost nujno potrebuje dokument, ki bo opredelil strategijo nadaljnega razvoja žičniških sistemov v Sloveniji.


Priprava strategije izgradnje žičniških sistemov v Sloveniji

Ministrstvo za promet, Direkcija za železnice in žičnice, skupaj z izbranim nosilcem projektne naloge, svetovalnim podjetjem OMEGA Consult, d.o.o. iz Ljubljane, in soizvajalci (Inštitut za javno upravo pri Pravni fakulteti iz Ljubljane, OIKOS, d.o.o., Domžale, Univerza v Mariboru, Fakulteta za gradbeništvo) od lanskega junija pripravljata strategijo razvoja žičniških sistemov v Sloveniji. V pripravo tako pomembnega dokumenta so bili že do sedaj vključeni tako upravljavci žičniških centrov kot tudi predstavniki občin in regionalnih razvojnih agencij z namenom, da bi dokument in strateške usmeritve nadaljnega razvoja žičniške dejavnosti bile sprejemljive za najširši krog udeležencev v prostoru.

S tem namenom so bila organizirana že tri srečanja, na katerih je bil predstavljen in obravnavan dokument strategije v nastajanju, in sicer:

- mednarodni posvet - seminar, ki je potekal 7. in 8. novembra 2007 v Mariboru (pod Snežnim stadionom) v organizaciji Zbornice gorskih centrov - GZS in Združenja slovenskih žičničarjev, GIZ,
- srečanje s predstavniki občin in regionalnih razvojnih agencij, ki je potekalo 17. januarja 2008 v Ljubljani v organizaciji Ministrstva za promet, Direktorata za železnice in žičnice,
- delavnica, ki je potekala 5. februarja 2008 v Kranjski gori v organizaciji Ministrstva za promet, Direktorata za železnice in žičnice.

Za dobro seznanitev udeležencev v prostoru je načrtovano še eno srečanje, na katerem bo obravnavan predlog končnega strateškega dokumenta. Tako bo dana možnost vsem, da se s strategijo temeljito seznanijo vnaprej in nanjo pravočasno podajo svoje morebitne dopolnitve ali pripombe. To srečanje, imenujmo ga delavnica, je potekalo 4. marca 2008 na Rogli.

Do sedaj so pripravljavci strateškega dokumenta pripravili podrobno analizo stanja slovenskih žičniških centrov in njihovih upravljavcev, pripravili so izvorni model za odločanje nadaljnega razvoja centrov glede na njihove žičniške in turistične značilnosti ter  njihove razvitosti kot turistične destinacije.



V našem primeru je investicijski potencial žičniških upravljavcev in ostalega turističnega gospodarstva, ki je z njim povezano, v naslednjih 10 letih cca 75 mio EUR in če k temu dodamo še znesek sredstev iz EU skladov, ki se odobrava skozi shemo državne pomoči na osnovi konkretnih projektov, v znesku cca 32 mio EUR, bi teoretično v naslednjem dolgoročnem obdobju, do leta 2017, v ta prometno-turistični segment lahko investirali skupaj med 90 in 110 mio EUR

Prav tako je oblikovan predlog strategije nadaljnjega razvoja za posamezne skupine žičniških centrov in njihove strateške možnosti.

Pomemben element vsake strategije seveda pomenijo tudi sredstva za razvoj. V našem primeru je investicijski potencial žičniških upravljavcev in ostalega turističnega gospodarstva, ki je z njim povezano, v naslednjih 10 letih cca 75 mio EUR in če k temu dodamo še znesek sredstev iz EU skladov, ki se odobrava skozi shemo državne pomoči na osnovi konkretnih projektov, v znesku cca 32 mio EUR, bi teoretično v naslednjem dolgoročnem obdobju, do leta 2017, v ta prometno-turistični segment lahko investirali skupaj med 90 in 110 mio EUR (gre za diskontirano vrednost). Določeni investicijski projekti se že izvajajo in je za njih država že odobrila pomoč v drugi polovici lanskega leta, nekateri projekti pa so v pripravi in računamo, da se bodo začeli realizirati v letošnjem letu.

To seveda nikakor ni vse, saj je poleg večjih kapacitet potrebno ustrezno povečati tudi kvaliteto ponudbe in s tem pridobiti nove goste. V marsičem te smernice določa že strategija turističnega razvoja in jo bodo

nosilci razvoja gorskih turističnih destinacij morali vključiti v fazi implementacije. Kaže pa se, da bo verjetno marsikaj potrebno postoriti tudi v smeri povezovanja posameznih subjektov.

Ker je to področje s svojim delovanjem vpeto v naravo, je temu v strategiji dan velik pomen tako na strani odpiranja prostorskih možnosti za nove projekte kot na strani varovanja okolja. Še zlasti to zadnje, z vidika različnih subjektov, seveda lahko postane izključujoče. V celotni realizaciji strategije nastopajo mnogi subjekti z različnimi interesi. Ustrezne zakonske in podzakonske rešitve na tem področju so ključne za uspešno implementacijo strategije. Temu se v dokumentu strategije posveča posebna pozornost.

Strategija bo upoštevala tudi priporočila in politiko Evropske komisije na področju turizma. Le-ta je že v grobih obrisih vidna skozi dokument v javni razpravi Za trajnostni razvoj evropskega turizma, ki ga je pripravila skupina za trajnostni razvoj turizma in je bil objavljen v mesecu februarju 2007. Bodoči razvoj turizma v EU bo temeljil na trajnostnem razvoju in na tem, da turizem mora biti ekonomsko uspešen, da skrbi za

socialno okolje in da varuje naravno in kulturno dediščino.

Boris Mrak, OMEGA Consult, d.o.o.
(v sodelovanju z Ministrstvom za promet,
Direktorat za železnice in žičnice)



Nadomestilo uporabe stavbnega zemljišča - napotki DURS

Skupnost občin Slovenije (v nadaljevanju SOS) je v petek, 1.2.2008, organizirala sestanek, na katerem smo bili prisotni tudi predstavniki Davčne uprave Republike Slovenije (v nadaljevanju DURS). Na delovnem srečanju smo se dogovorili, da DURS občine opozori na nekatere problematične točke v zvezi z odmero nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča (v nadaljevanju: NUSZ). Zaradi kvalitetne odmere NUSZ in hitrega reševanja morebitnih pritožb želi DURS opozoriti občine na naslednje:

Rok za reševanje pritožb zoper odločbo o odmeri NUSZ

Na podlagi prvega odstavka 256. člena Zakona o splošnem upravnem postopku - ZUP (Ur. l. RS, št. 24/06-UPB2, 105/06-ZUS-1, 126/07) mora biti odločba o pritožbi izdana in vročena stranki, brž ko je to mogoče, najpozneje pa v dveh mesecih od dneva, ko je organ prejel popolno pritožbo. Ko DURS prejme pritožbo zavezanca zoper odločbo o odmeri NUSZ, se le-ta obrne na občino, da se opredelijo do pritožbenih razlogov. Velikokrat se zgodi, da se občina zelo pozno odzove oziroma se sploh ne odzove. DURS je pritožbeni organ in je vezan na pritožbene roke. S strani DURS je bilo sprejeto stališče, da v kolikor DURS v

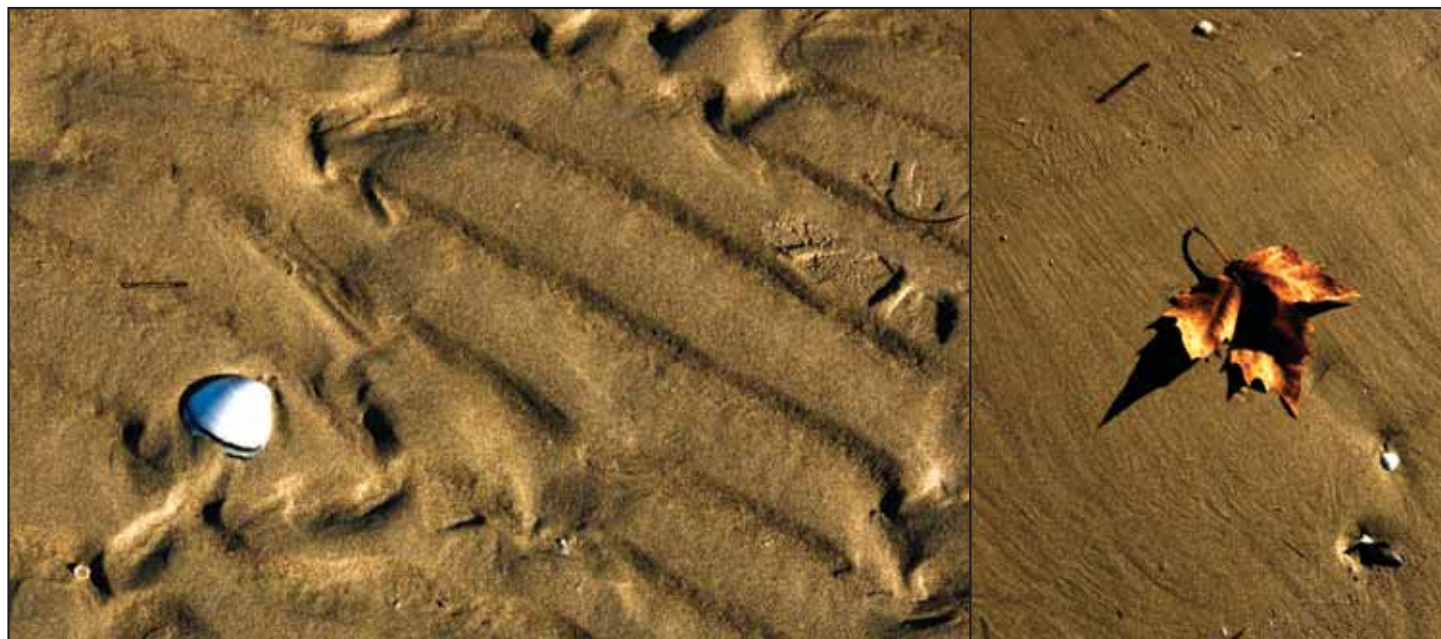
postopku reševanja pritožbe ne pridobi mnenja pristojne občine v roku 30 dni, lahko na podlagi zadostnih dokazil, ki jih predloži zavezanec oz. drugih dokazil, ki jih pridobi po uradni dolžnosti in na podlagi katerih lahko ugotovi dejansko stanje, pritožbo reši in izda nadomestno odločbo.

Rok za posredovanje odmernih seznamov in EMŠO številke

Na podlagi 404. člena Zakona o davčnem postopku - ZDavP-2 (Ur. l. RS, št. 117/06) odmeri NUSZ zavezancem davčni organ na podlagi podatkov občine do 31. marca za tekoče leto oziroma v treh mesecih po prejemu podatkov, ki mu jih posreduje občina. V preteklih letih so bili v odmernih seznamih zavezancev za odmero NUSZ tudi zavezanci, katerih EMŠO številke niso bile pravilne oziroma niso obstojale v Centralnem registru prebivalstva. Posledica so bile nevročene in nepravnomočne odločbe. S strani DURS je bilo sprejeto stališče, da bodo v odmernem letu 2008 z odmernega seznama izključeni vsi kandidati za odmero NUSZ, katerih EMŠO številka ni pravilna. Občine zato opozarjamo, da ob pošiljanju odmernega seznama preverijo pravilnost EMŠO številke oziroma najdejo prave zavezance za odmero NUSZ. Občine

želimo tudi opozoriti, da je rok za posredovanje podatkov za odmero NUSZ 31.3.2008

Ivan SIMIČ, generalni direktor



Delavnica o javnem prometu

Skupnost občin Slovenije je sredi januarja organizirala delavnico o javnem prometu v Laškem. Delavnice se je udeležilo več kot 60 udeležencev iz različnih občin, nevladnih organizacij, fakultet, predstavnikov izvajalcev javnega prevoza in drugih strokovnjakov.

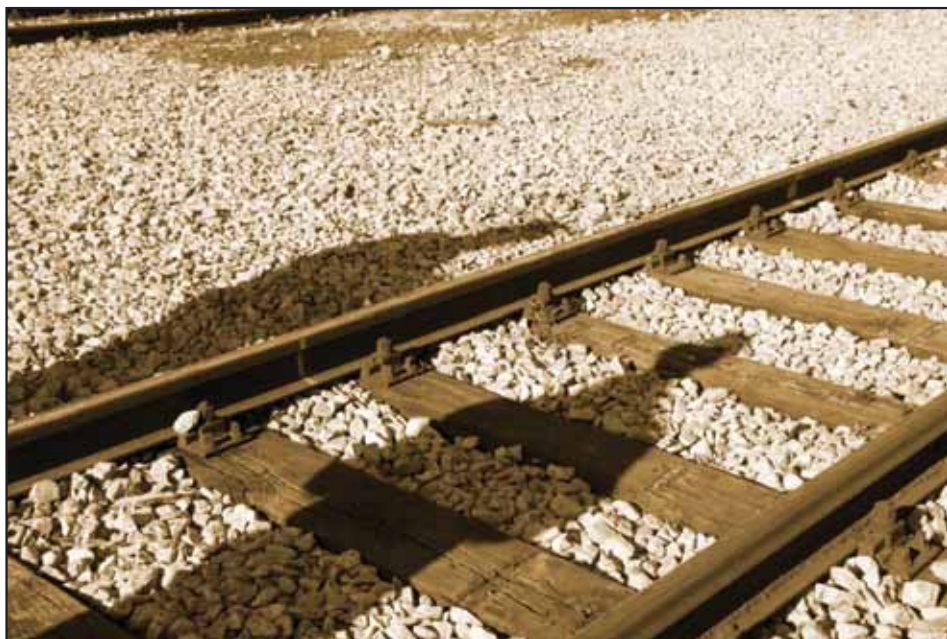
Ključno posamezno skupno sporočilo okroglih miz petkove delavnice je povezano s sodelovanjem in celovitostjo urejanja vprašanj javnega prevoza in drugih trajnostnih oblik mobilnosti. Dosedanja delitev pristojnosti med državnimi organi in občinami ne daje možnosti za uspeh pri načrtovanju, izvedbi in kakovostnem delovanju sistemov javnega prevoza na lokalni, regijski in državni ravni. V prihodnje je treba z ustreznimi prilagoditvami zakonodaje in predvsem z vzpostavljanjem dejanskega sodelovanja med državo, mestnimi občinami in bodočimi pokrajinami zagotoviti celovito upravljanje z javnim prevozom. Pri tem predpisujeta evropska in slovenska zakonodaja jasne okoljske cilje, ki jih je v mestih možno doseči le z zaustavitvijo sedanjih trendov naraščanja osebnega prometa. Pri tem gre za:

- doseganje zahtev Okvirne direktive EU o varstvu zraka 96/62/EC in njenih hčerinskih predpisov, povezanih z drobnimi delci, dušikovimi oksidi, ozonom in hlapljivimi ogljikovodiki zaradi zdravja prebivalcev,
- doseganje ciljev Kyotskega protokola in postkyotskih ciljev pri zmanjševanju emisij toplogrednih plinov iz prometa, ki je v Sloveniji edini sektor, v katerem emisije še naraščajo.

Za doseganje teh ciljev so udeleženci okroglih miz na temelju svojih izkušenj in strokovnega znanja prepoznali vrsto možnih ukrepov, ki jih lahko združimo v štiri med seboj povezane glavne skupine:

- zmanjševanje rasti povpraševanja po osebnem motornem prevozu in omogočanje ponudbe trajnostnih oblik prometa (hoja, kolo, javni prevoz)
- izboljšanje ponudbe javnega prevoza
- sodelovanje med partnerji
- uveljavljanje načela "onesnaževalec plača"

Pri zmanjševanju rasti povpraševanja po osebnem motornem prevozu in omogočanju trajnostnih oblik prometa (hoja, kolo, javni prevoz) je najpomembnejši prvi korak dajanje prednosti javnemu prevozu, pešcem in kolesarjem pri rabi prostora in gradnji infrastrukture tako občinskega kot državnega pomena.



Z ustreznim urbanističnim urejanjem je možno in treba zagotoviti prijaznost mest za pešce in kolesarje ter zagotoviti hitrost javnega prevoza z ukrepi, kot so rumeni pasovi. Pomembno priložnost za izboljšanje kakovosti storitev javnega prevoza predstavljajo vozlišča med tirnim in cestnim javnim ter osebnim prevozom, ki predstavljajo tudi pomembne poslovne priložnosti za storitvene dejavnosti. Mesta lahko omejijo pritisk osebnega prometa tudi tako, da namesto v nova parkirišča, ki so generatorji prometa, vlagajo v javni promet tako znotraj mest kot med mesti in drugimi naselji. Za povečanje povpraševanja po javnem prevozu je nujno izboljšanje ponudbe javnega prevoza tako po kakovosti kot po količini. Pri tem je pomembna usklajena mreža linij vseh prevoznikov (mestnih, linijskih avtobusov in železnice) in enostavnost plačevanja za uporabnike. Pri tem bo pomembno vlogo odigral projekt enotne vozovnice, ki ga vodi Ministrstvo za promet.

Sedanji sistem davkov, javnega financiranja in cen storitev ni ugoden za javni prevoz, saj daje prednost osebnim avtomobilom (davčna izjema za nadomestilo za prevoz na delo, gradnja cest, nizke trošarine na gorivo) in predvsem prevozu tovora po cestah (prenizke cestnine za tovornjake in možnost uporabe cest skozi naselja).

Za vse oblike javnega prevoza je pomembno izboljšanje informiranosti prebivalstva o možnosti javnega prevoza, za mestni javni prevoz pa je pomembno povečanje potovalnih hitrosti in dostopnosti s pomočjo rumenih pasov oz. javnemu prevozu posebej namenjene infrastrukture in con. Glede na kompleksnost ukrepov, ki segajo od zakonodaje in prostorskega načrtovanja do tehničnih rešitev in učinkovitega trženja, je nujno sodelovanje med partnerji na vseh ravneh. Predvsem sodelovanje med državnimi organi in občinami je treba okrepiti. Pomemben pravni okvir za sodelovanje med državo in občinami ter vključevanje drugih deležnikov, kot so delodajalci in izvajalci javnih služb, predstavlja zakonodaja, ki mora predpisati temeljne standarde urejanja prometa v mestih (prostor, javni prevoz parkiranje ...) in programi ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja na podlagi 24. člena Zakona o varstvu okolja.

Sedanji sistem davkov, javnega financiranja in cen storitev ni ugoden za javni prevoz, saj daje prednost osebnim avtomobilom (davčna izjema za nadomestilo za prevoz na delo, gradnja cest, nizke trošarine na gorivo) in predvsem prevozu tovora po cestah (prenizke cestnine za tovornjake in možnost uporabe

cest skozi naselja). Z vključevanjem eksternih stroškov v ceno cest, goriva in parkiranja ter drugimi ukrepi je treba uveljaviti načelo »onesnaževalec plača«. Hkrati je treba subvencije iz javnih sredstev na državni in občinski ravni prednostno nameniti izpolnjevanju ciljev trajnostnega prometa (javni prevoz in železnica namesto novih cest in parkirišč). V okviru programov ukrepov za izboljšanje okolja je mogoče uveljaviti okoljsko odgovornost delodajalcev za prihod njihovih delavcev na delo in s tem spodbuditi okoljsko in ekonomsko bolj učinkovite oblike prevoza. V trenutnih državnih razvojnih programih je sicer nekaj sredstev namenjenih za trajnostno mobilnost, jih še zdaleč ni dovolj za srednjeročno vzpostavitev kakovostnega sistema javnega prevoza v Sloveniji. Kot priložnost za zagotovitev denarja za potrebne investicije v infrastrukturo, vozni park in izboljšanje storitev se kažeta dve priložnosti, ki pa zahtevata usklajeno delovanje države in občin ter dogovor s socialnimi partnerji. To sta:

- Nadomestilo za prevoz na delo: nekatera podjetja namesto izplačila nadomestila zaposlenim že dajejo terminske vozovnice za javni prevoz. Z ustrežno spremembo zakonodaje in dogovorom s socialnimi partnerji bi bilo treba zagotoviti, da bi

delodajalci večini zaposlenih v Sloveniji zagotovili terminske (mesečne, letne ...) enotne vozovnice, kar bi omogočilo nov investicijski cikel v javni prevoz v okviru obstoječih izvajalcev ali novih javno-zasebnih partnerstev.

- Cestnina za težka vozila: na podlagi Direktive o evrovinjeti 2006/38/ES lahko Slovenija tovornim vozilom zaračuna posebno pristojbino za obremenjevanje obremenjenih urbanih (Gorica, Obala, Ljubljana, Celje, Maribor ...) in občutljivih naravnih območij (Kras, območja podtalnic) sorazmerno s stroški sanacijskih ukrepov. Pristojbina bi povečala konkurenčnost železnice pri tranzitu, sredstva pa bi morala biti namenjena ukrepom za izboljšanje kakovosti zraka, kot je prenova železniškega omrežja in javni prevoz v mestih.

Jemej Stritih



Peta seja predsedstva SOS

V sredo, 16. januarja 2008, je v prostorih Kluba Adventura v Celju potekala peta seja predsedstva SOS. Sejo je vodil predsednik SOS Franc Kangler, prisotne člane predsedstva pa je pozdravil gostitelj Bojan Šrot, župan Mestne občine Celje. Člani predsedstva so razen predsedovanja Slovenije Evropski uniji med drugim obravnavali tudi problematiko občinskih redarjev in predlog Nacionalnega programa za kulturo 2008-2013.



Projekt predsedovanja Slovenije Evropski uniji na področju kohezijske politike ter s tem povezane dogodke je predstavil Ivo Piry. Poudaril je, da SVLR sledi petim zastavljenim prioritetam: ratifikacija lizbonske pogodbe, nadaljevanje novega ciklusa lizbonske strategije, reševanje energetskih in podnebnih vprašanj, reševanje težav vzhodnega Balkana in vzpodbujanje medkulturnega dialoga. V okviru navedenih pove, da se je v letu 2007 predstavila nova finančna perspektiva kohezijske politike (več upravičencev, novi pogoji). V ta namen bo v mesecu aprilu 2008 v Mariboru potekala konferenca, na kateri bodo generalni direktorji obravnavali izhodišča za reformo po letu 2013 ter tako pričeli z medsebojnim dialogom o smernicah kohezijske politike po letu 2013. »Aktivno sodelovanje slovenske delegacije v Odboru regij bo kakovostno prispevalo k posameznim odprtim vprašanjem,« je še dejal. Pomen kohezijske politike je izpostavil tudi minister SVLR Ivan Žagar ter povedal, da se v fazi predsedovanja lahko organizirajo in realizirajo dodatni dogodki oziroma srečanja. Poudaril je še, da si SVLR med drugim skozi teritorialni dialog in skozi kohezijsko politiko želi aktivne vloge in sodelovanje slovenske delegacije obeh združenjih. K vsebinskemu delu problematike občinskih redarjev sta se seje udeležila Roman Lavtar iz SVLR iz Direktorata za lokalno samoupravo in Srečko Jarc, generalni direktor Direktorata za policijo in druge varnostne naloge. Slednji je predstavil stališče Direktorata za policijo k zakonodaji tega področja ter pojasnil, da je program usposabljanja bil sestavljen s strani strokovnjakov policijske akademije ter je bil v prvi vrsti dobro sprejet. K točki javnega reda so udeleženci in udeleženke seje predsedstva imeli kar nekaj pripomb in opozoril. Tako je Anton Tone Smolnikar, župan občine Kamnik, izpostavil težavo, ki se kaže v usposabljanju že usposobljenih in kvalificiranih ljudi. Opozoril je na nesmiselnosti na primer, da mora oseba, ki je bila zaposlena 12 let na policiji in je tako imela vsa pooblastila in usposobljenosti, program usposabljanja za redarje opraviti, če hoče opravljati delo redarja. Andreja Katič, predstavnica Mestne občine Velenje, je na predstavnika direktorata za policijo podala pobudo, da se vsebina usposabljanja za občinske redarje letem prizna v delu, katerega so se zaradi podob-

nih poklicev ali usposabljanj že naučili oziroma opravljali. Tako je po njenem mnenju izobraževanje potrebno prilagoditi v tistem delu in za tiste, ki so v tem poklicu ali podobnem (na primer policiji) že delali. Po mnenju podžupana MO Ljubljana Janija Möderndorferja se zdi nespametna odločitev, da so mestni redarji enako unificirani po celotni Sloveniji. »Uniforme takšne kot so, ne spoštuje noben občan ter ne vzbujajo nobenega strahospoštovanja,« je dejal. Prisotne predstavnike ministrstva je pozval in jim predlagal spremembo v smeri, da bo vsaki občini prepuščena samostojna odločitev o barvi in drugih dodatkih uniforme. V kolikor pa država vztraja na enotni uniformi za vso Slovenijo, pa je predlagal, da se ji spremeni zunanji videz in se nekoliko približa uniformi policistov. Izhodišča in smernice za nastanek Nacionalnega programa za kulturo 2008-2011 in njegovo vsebino je članicam in članom predsedstva podal Jože Horvat, predstavnik Ministrstva za kulturo. Po besedah Horvata je ob vsebinskem nastanku programa sodelovalo deset zunanjih sodelavcev ter je nastajal na trdnih osnovah dejstev in potreb v kulturi. S strani različnih organizacij, zavodov in tudi lokalnih skupnosti je ministrstvo prejelo številne predloge, pripombe in mnenja, med njimi tudi pripombe in stališče Skupnosti občin Slovenije. Nekatera dopolnila v program niso bila vključena, druga so bila vključena smiselno. Komisija za kulturo SOS je predlog programa celovito vsebinsko preučila ter nanj vložila v državni zbor pripombe v amandmajski obliki. Predsednik SOS Franc Kangler je poudaril, da je amandmaje k nacionalnemu programu za kulturo potrebno s strani ministrstva za kulturo preučiti in vključiti v program s ciljem enakomerne regionalne razporejenosti kulture po celotni Sloveniji. Pojasnil je, da občinam zlasti kulturni spomeniki in zavodi jemljejo veliko energije. Povedal je še, da Evropska prestolnica kulture pomeni nov izziv vzhodni koheziji, v skladu s katero pričakujejo kulturno eksplozijo, katere rezultat bo razcvet kulture v manjših mestih. Po Kanglerjevem bi financiranje moralo biti skladno z regionalno ravno in številom prebivalcev, ki jih posamezna regija pokriva.

Jasmina Kolar

Šesta seja predsedstva SOS

Šesta seja predsedstva SOS je potekala v sredo, 27. februarja 2008, gostiteljica tokratnega srečanja pa je bila občina Tolmin. Uroš Brežan, župan občine Tolmin, je predstavil dejavnosti, dosežke in lepote te majhne, pa vendar z naravnimi lepotami polne občine. Povabilu na šesto sejo predsedstva se je ponovno odzval minister Ivan Žagar (SVLR) z razlogom predstavitve novega predloga Zakona o financiranju občin. Slednjega je v obravnavo prejela tudi Skupnost občin Slovenije ter nanj podala prve pisne pripombe. Po Žagarjevih besedah predlog zakona usklajuje Zakon o financiranju občin (Uradni list RS, št. 123/06) z odločbo Ustavnega sodišča Republike Slovenije U-I-24/07-66 (Uradni list RS, št. 101/07), s katero je sodišče ugotovilo, da so člani 8, 11, 14, 23 in 38 Zakona o financiranju občin (Uradni list RS, št. 123/06) v neskladju z ustavo, da 12., 13., 21. in 24. člen Zakona o financiranju občin niso v neskladju z ustavo ter da mora državni zbor ugotovljene neskladnosti odpraviti v enem letu po objavi te odločbe v Uradnem listu Republike Slovenije.

Predlagane rešitve temeljijo na z ustavo skladni razlagi pomena načel finančne avtonomije lokalnih skupnosti (142. člen ustave), lokalne samouprave (138. člen ustave), socialne države iz 2. člena in načela enakosti iz drugega odstavka 14. člena ustave, za sistem financiranja občin, ki jo je utemeljilo Ustavno sodišče Republike Slovenije v obrazložitvi svoje odločbe, ko je poudarilo, da mora sistem financiranja občin zagotavljati čim večjo povezanost občine z viri financiranja kot z lastnimi viri, ki so sorazmerni z nalogami občine, ki jih mora zagotavljati svojim občanom, vendar pa tudi solidarnost med občinami s ciljem enakosti državljanov - ne glede na njihov gmotni položaj in prispevek v državi oziroma občinski proračun. Hkrati naj bi bile predlagane rešitve v skladu z načelom sorazmernosti, saj prekomerno ne posegajo v upravičena pričakovanja občin glede virov financiranja, ki so materialna podlaga za financiranje njihove primerne porabe.

Člani predsedstva so opozorili predvsem na 10. člen predloga, ki govori o zadolževanju. Jani Modernodrfjer je opozoril, da nobena

obnova, gradnja in kakršnakoli druga investicija ne gre brez kreditiranja. Ob tem je tudi poudaril, da Zakon o javnih financah zelo restriktivno določa, kako naj se občine zadolžujejo ter izpostavil dejstvo, da se prihodki javnih podjetij oziroma zavodov ne štejejo k proračunu občin.

Prim. Janez Remškar je povzel bistvene vsebinske sklope predloga Nacionalnega programa zdravstvenega varstva 2008-2013 ter poudaril, da je le-ta izjemnega pomena za zdravje vseh nas. »Zdravje mora biti odgovornost vseh nas, ne samo državna odgovornost,« je dejal.

Člani predsedstva so predvsem izpostavili dejstvo, da je program presplošen, da ne vsebuje smiselnih smernic za ureditev koncesij v praksi, da ne razmejuje razločno med primarnim in sekundarnim ter ne rešuje težav povezanih z zobozdravstvenim varstvom.

Že zbrane pripombe občin članic so se smiselno dopolnile z izraženimi stališči predsedstva ter so se posredovale ministrstvu. Člani predsedstva so pod točko razno obravnavali še nekaj pomembnih odprtih vprašanj. Slednja so se dotikala področja izvajanja dimnikarstva, predloga zakona o pogrebni dejavnosti, predloga zakona o vodah, nerešena in odprtih vprašanj v zvezi s križanjem cest in železnic, dviga cen elektrike v občinah ter evropskega tekmovanja županov v nogometu.

Jasmina Kolar



Zakon o arhitekturni in inženirski dejavnosti

Skupnost občin Slovenije je v medresorsko usklajevanje prejela Predlog zakona o arhitekturni in inženirski dejavnosti. V četrtek, 24. Januarja 2008, ga je obravnavala tudi Komisija za prostor Skupnosti občin Slovenije, pripombe nanj pa smo prejeli tudi s strani občin članic.

Komisija za prostor je v uvodnem delu na predlog zakona izoblikovala splošno mnenje, da je predlog zakona nesmiseln, da ne uvaja novih rešitev ter bo v primeru, da ga zakonodajna komisija uvrsti v nadaljnji zakonodajni postopek primeren oziroma zrel za ustavno presojo. Po mnenju komisije je predlog uporabljal nepravilno terminologijo posameznih pojmov, kar je posledično vodilo v napačno interpretacijo posameznih členov in je puščalo odprta in nerešena vprašanja. Predlog zakona se je v zadnjem odstavku prvega člena skliceval na javni interes, katerega pa po mnenju komisije ni ločil od lastnega poslovnega interesa (na primer: izpopolnjevanja in zavarovanja predstavljajo tržne dejavnosti). Nadalje se je skozi vsebino trudil izključevati posamezne pristojnosti in naloge lokalnih skupnosti (občin), le-te pa so navsezadnje pripravljavci prostorskih aktov. Mestne občine imajo za pripravo aktov time, ki so strokovno usposobljeni in sposobni za njihovo izdelavo. Komisija je v okviru tega ministrstvo opozorila, da v primeru, da si besedila členov interpretira napačno, to izhaja iz vsebinske nedorečenosti predloga, saj iz njegove vsebine ni razvidno, ali je občina po predlogu pristojna za izdelavo prostorskih aktov ali ne. Komisija je tudi opozorila na izrazito centralistično naravnost predloga zakona, kar je po mnenju komisije nesprejemljivo in sporno. Zbornici je dajal in pripisoval dodatna pooblastila, ki pa so v večini primerov

bila nesmiselna in nesprejemljiva ter so s tem omogočala in vzpostavljala monopol na trgu. Ob tem smo opozorili tudi na splošna dejstva, da je planiranje interdisciplinarno, da planerska licenca ni vezana na arhitekturo in da planiranje kot tako ni vezano na profesijo. Predlog zakona je predvideval tudi ureditev kandidature za licenco s posebnim pravilnikom, kar pa je bilo po mnenju komisije izključno zakonska domena in materija. Skozi vsebinsko interpretacijo določb predloga je komisija v okviru generalnih pripomb bila še mnenja, da je predlog zakona diskriminatoren, to še zlasti v razmerju zaposlenih v večjih občinah napram tistim, ki so zaposleni v manjših. K splošnim pripombam je komisija podala pripombe tudi v amandmajski obliki, te pa so se nanašale predvsem na uvodne določbe, na udeležence pri prostorskem načrtovanju in graditvi, na pogoje in postopek za pridobitev nazivov in pooblastil ter pripombe k določilom, ki urejajo zbornico. Ministrstvo za okolje in prostor je po prejemu pripomb nemudoma sklicalo srečanje s komisijo, na katerem so pojasnili, da so veliko večino pripomb SOS že upoštevali ter posledično vsebino predloga spremenili, dopolnili oziroma posamezne določbe črtali, k ostalim pripombam pa članom komisije podali stališča in obrazložitev. Prva obravnava predloga zakona v vladi je bila 18. februarja 2008.

Jasmina Kolar, SOS, Komisija za prostor



Nov predlog stanovanjskega zakona

Skupnost občin Slovenije je v mesecu februarju obravnavala nov predlog stanovanjskega zakona. Na Ministrstvo za okolje in prostor, na Ministrstvo za javno upravo in na Sekretariat Vlade RS smo posredovali pripombe in stališča občin članic Skupnosti občin Slovenije ter obenem opozorili na relativno kratke roke, ki so predstavnikom občin dani na razpolago za preučitev vsebine predloga. V besedilu predloga je določen ključ delitve obratovalnih stroškov, ki pa je že zajet v Prilogi 4 Pravilnika o standardih vzdrževanja stanovanjskih stavb in stanovanj ter v veljavnih pogodbah o medsebojnih razmerjih v posameznih stanovanjskih stavbah.

Opozorili smo na peti odstavek 24. člena SZ (Ur. list RS, 69/2003), ki sedaj navaja subsidiarno odgovornost lastnikov za obratovalne stroške za tržna in službena stanovanja, ne pa za neprofitna stanovanja. Po mnenju občin obstaja bojazen, da bodo upravniki prevzeli plačilo obratovalnih stroškov na lastnike predvsem stanovanj v lasti občin neposredno, ne da bi predhodno izvajali izterjavo, ker jim je to velik strošek in delo. Neplačniki obratovalnih stroškov pa so večinoma najemniki neprofitnih stanovanj. To bi za proračune pomenilo veliko dodatno breme tako za pokrivanje obveznosti z naslova obratovanja hiše kot dodatno delo z naslova izterjave. Po evidencah nekaterih občin upravniki vodijo za več let nazaj neizterljive terjatve z naslova obratovanja, ki jih od najemnikov niso izterjali, pa bi jih morali. Na strani občin obstaja velika bojazen, da bodo računi izstavljeni lastnikom in so nadalje mnenja, da lahko priznavamo samo neizterljive terjatve, ki jih upravniki dokazujejo z zaključenimi sodimi postopki.

Opozorili smo tudi, da se občine in javni stanovanjski skladi, ki so lastniki največjega števila neprofitnih stanovanj, vsakodnevno srečujejo s problematiko izterjave neplačanih najemnin in naraščajočega števila subvencioniranih najemnin.

Občine menijo, da bo prevalitev neplačanih obratovalnih stroškov na lastnike neprofitnih stanovanj pomenila dodatno finančno breme in se zdi nedopustna. Ob tem smo predlagali, da se na državnem nivoju celovito razreši problematika reševanja stanovanjskega vprašanja za družine in posameznike z najnižjimi dohodki (prejemniki DSP) ali brez dohodkov. Prav tako smo ponovno opozorili na 10. člen predloga zakona, saj je v tem delu vsebina ostala nespremenjena. Izpostavili smo, da bo potrebno, v kolikor bomo želeli odpreti možnosti za realizacijo najemanja posojil iz sredstev rezervnega sklada, ta vprašanja doreči. Glede ukinitve registra najemnih pogodb so občine članice SOS bile mnenja, da za stanovanja občine in upravne enote ne bodo mogle izpolnjevati naloge iz 22. čl. Zakona o množičnem vrednotenju nepremičnin glede pošiljanja podatkov iz teh pogodb v evidenco trga nepremičnin, ki jo vodi Geodetska uprava RS. Glede na to, da se v novem besedilu predloga zakona ukinja tudi obveznost prijave oddaje stanovanja pri pristojnem davčnem organu, so pomisleki občin še večji. Do sedaj je občina vodila register najemnih pogodb kot tisti del registra stanovanj, ki je bil kot edina zbirka tovrstnih podatkov izrednega pomena za občino, saj bistveno vpliva na njeno stanovanjsko politiko. Z ukinitvijo vodenja registra najemnih pogodb in ukinitvijo prijave oddaje stanovanja na davčnem organu se bodo podatki o najemnih razmerjih na stanovanjskem področju v posameznih občinah izgubili, saj se sklepajo najemne pogodbe preko notarjev ali nepremičninskih agencij, ki so dolžni podatke o sklenjenih pravnih poslih posredovati v evidenco trga nepremičnin na GURS le izjemoma. Večino lastnikov namreč odda stanovanja oz. del stanovanja brez kakršnegakoli posredovanja. Navedeno tudi pomeni, da bo pred kratkim uzakonjena evidenca trga nepremičnin v delu, ki se nanaša na oddajanje v najem, bistveno nepopolna. Zaradi tega ne bo možno pravilno ugotavljati povprečne tržne najemnine in posledično oderuške najemnine, kot to predpisuje 119. čl. SZ-1. Za posredovanje navedenih podatkov občine naprošajo sodišča in sodne izvedence za potrebe odločanja v različnih sodnih postopkih. Občine tako tudi

ne bodo mogle preverjati višine najemnine skladno s 120. čl. SZ-1. Tudi pri teh postopkih potrebujejo podatke iz registra najemnih pogodb. Dalje so občine ugotovile, da je uzakonitev subvencioniranja tržnih najemnin za najemnike, ki izpolnjujejo pogoje za dodelitev neprofitnega stanovanja v najem, pozitivno dejanje. Žal pa ni sprejemljivo, da se obveznosti s tega naslova nalagajo občinam, saj to posledično pomeni, da bo občina zaradi tega zgradila manj neprofitnih najemnih stanovanj, ki so trajna oblika reševanja stanovanjskih vprašanj. Zato smo v imenu članic SOS ponovno predlagali, da se preuči obveznost financiranja te obveznosti tudi s strani države. K 18. čl. smo podali tudi pripombo glede subvencioniranja najemnin v hišniških stanovanjih (121. c čl.) glede diktije prejemnika subvencije. Ker pripomba ni bila upoštevana, smo ponovno pojasnili, da večje število hišnikov ali njihovih partnerjev, ki še bivajo v hišniških stanovanjih in se obračajo po pomoč na različne naslove, nima sklenjene najemne pogodbe, pač pa si je pravico do uporabe hišniškega stanovanja pridobila še z različnimi akti po prejšnji zakonodaji. Zato s predlagano zakonsko diktijo namen rešitve stanovanjskih vprašanj te ciljne skupine ne bo rešen. Pripombe občin članic SOS so se nanašale še na vir sredstev subvencioniranja tržnih najemnin, soinvestorstvo in partnerstvo, vprašanje nastopanja etažnih lastnikov v pravnem prometu in drugo.

Jasmina Kolar, SOS
Komisija za prostor

Seminar Nepremičnine v občinah

V sredo, 23. januarja, se je šestdeset predstavnikov različnih občin zbralo v Laškem na seminarju z naslovom Nepremičnine v občinah. Seminar je organizirala Skupnost občin Slovenije na pobudo občin, ki so izkazale potrebo za podrobnejšim obravnavanjem zadev iz nepremičninskega prava.

Prisotni so se podrobneje seznanili z izvržbo na nepremičnine, predvsem postopkom prodaje na javni dražbi; s prodajno pogodbo, predkupno pravico ter nekaterimi stvarnimi pravicami na nepremičninah, kot so hipoteka, služnost in stavbna pravica.

Predavateljica je med drugim povedala, da lahko upniki za izterjavo svoje denarne terjatve v izvršilnem postopku predlagajo mnoga izvršilna sredstva med njimi tudi izvržbo na nepremičnine. Tako izvržbo bo upnik lahko predlagal le v primeru, da je dolжник lastnik nepremičnine. Zakon o izvržbi in zavarovanju (ZIZ) omogoča tako prodajo nepremičnin, ki so vpisane v zemljiško knjigo, kot tudi nevpisanih nepremičnin. Izvržba na nepremičnine se izpelje s štirimi izvršilnimi dejanji, zaznambo sklepa o izvržbi v zemljiški knjigi, ugotovitvijo vrednosti nepremičnine, s sodnim cenilcem, s prodajo nepremičnine na ustni javni dražbi ali z neposredno pogodbo ter s poplačilom upnikov po opravljenem razdelitvenem naroku.

Pogodbena predkupna pravico ureja Obligacijski zakonik - kot enega od primerov prodaje s posebnimi dogovori. S pogodbenim določilom o predkupni pravici se lastnik stvari (prodajalec) zavezuje, da bo predkupnega upravičenca obvestil o nameravani prodaji stvari določeni osebi ter o pogojih te prodaje ter mu ponudil, naj jo on kupi pod enakimi

pogoji. Predkupni upravičenec mora nato v roku 30 dni od prejema obvestila o nameravani prodaji na zanesljiv način obvestiti prodajalca o svoji odločitvi, da bo izkoristil predkupno pravico. Hkrati z izjavo, da kupuje stvar, mora predkupni upravičenec plačati kupnino, določeno v obvestilu oziroma lahko izkoristi drugačen rok plačila, ki izhaja iz prodajalčevega obvestila, le v primeru, da ustrežno zavarovanje.

Predavanje je zajemalo tudi najemna razmerja tako poslovnih prostorov kot neprofitnih stanovanj. Z obzirom na to, da je predavateljica sodnica, je bilo zanimivo slišati primere tožb in rzsodb, v katerih so občine stranke v postopku. Predavateljica pa je pozornost prisotnih pritegnila z veliko praktičnimi primeri iz vsakodnevnega življenja, na katere moramo biti pozorni tudi kot fizične osebe. Pri tem je posebej izpostavila pomen in vlogo zemljiške knjige, ki je v preteklosti splošna javnost ni pripisovala potrebne pozornosti.

Saša Kek



Nov predlog Zakona o zdravstvenem zavarovanju

Konec januarja je bil občinam posredovan predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju. Kot običajno so bili roki za pripombe izjemno kratki, kar onemogoča resen pristop k spremembam zakona oz. onemogoča resno vključitev občin v razpravo o zakonu, ki v obstoječi in veljavni obliki povzroča številne težave pri izvajanju in razumevanju materije. Ob dejstvu, da Skupnost občin Slovenije že nekaj let opozarja na nesmiselnost in spornost zdaj veljavne ureditve, po kateri so občine zavezanke za plačilo obveznega zdravstvenega zavarovanja za vse tiste osebe, ki niso zavarovane po nobeni drugi osnovi, ob dejstvu, da se je v preteklem letu »zgodilo« novo razumevanje in branje zakona (po 15-ih letih veljavnosti zakona), po katerem naj bi bile občine tudi zavezanke za plačilo obveznega zdravstvenega zavarovanja tudi za družinske člane, predlagana različica večino nedorečenosti in nedoslednosti obstoječega zakona pravzaprav niti ne rešuje. Občine članice so na Skupnost občin Slovenije posredovale številne pripombe k omenjenemu zakonu, obravnavala pa ga je tudi matična komisija skupnosti. V skupnosti je prevladovala ugotovitev, da bi zakona moral temeljiti in izhajati iz ustavne pravice vsakega posameznega državljanja in državljanke Republike Slovenije in mu omogočiti pravico do zdravstvenega varstva. Sam zakon vsebuje kar nekaj ukrepov, ki to pravico negirajo.

Zakon s tem, ko izredno strogo določa upravičenost do nekaterih oblik zavarovanja, bistveno posega v pravico do zdravstvenega varstva in s tem, ko zaradi novih podlag za plačevanje nalažja občanom visoke prispevke ne sledi političnemu cilju - državljanke in državljanom omogočiti uresničitev pravice do osnovnega zdravstvenega zavarovanja.

V skupnosti smo zato ocenili, da so posledice tako stroge politike lahko zelo nepredvidljive: veliko število državljanek in državljanov Republike Slovenije se bo zaradi socialnih razlogov odreklo pravici do osnovnega zdravstvenega zavarovanja. Nadalje so občine članice ugotovljale, da zakon prinaša nove in dodatne finančne obveznosti občinam, kar je v nasprotju tako z določili ustave in Zakona o lokalni samoupravi. Čemur ni mogoče drugače kot ostro nasprotovati. Pomembna splošna ugotovitev ob predlaganih spremembah zakona je tudi ta, da bi moral zakon natančno določiti postopek za prijavo v zavarovanje, predvsem v zvezi z uresničevanjem prijav v zavarovanje po 20. in 21. točki 15. člena ter

izmenjavo podatkov med zavezanci (občinami) za plačilo ter ZZZS. Ažuriranje podatkov o spremembi statusa zavarovanca je odvisno od tega, ali zavezanca za plačilo prispevkov (npr. občino) obvesti o spremembi statusa zavarovanec sam ali pa ZZZS, kar pa v zakonu ni določeno. V prvotnem besedilu predloga (z dne 30. 1. 2007) je bilo predvideno, da ZZZS posreduje podatke (naslov, ime, priimek, stalno in začasno bivališče, EMŠO), na zahtevo zavezanca za plačilo. V zdajšnjem predlogu te obveze, ki sicer ni predvidevala nobenih pogojev oziroma sankcij za ZZZS, ni več, kar je nesprijemljivo. Nadalje bo cenzus, ki ga uvaja in predvideva predlog zakona, sprožil nove stroške v breme občin, zavarovanci bodo morali javljati spremembe mesečnih prihodkov, povečal se bo obseg dela in število zavarovanih oseb, istočasno pa se bo podaljšal čas prijav, saj si bodo občine morale same pridobiti dokazila o zavarovančevih prejemkih. Ob tem pa je potrebno ponovno opozoriti, da si zavarovanci želijo zavarovanje urediti takoj, čas za pridobitev dokumentacije pa je še zmeraj predolg. Kar je tudi v nasprotju s projektom občanom in občankam prijazne uprave, v nasprotju pa tudi s pomenom in nujnostjo čim bolj dostopnih procedur za zavarovanje. Nadalje predlog zakona nadaljuje s po mnenju občin za javne finance s škodljivimi modeli plačevanja zavarovanja. Občine bodo še nadalje plačevale pavšalne zneske in ne dejanske stroške zavarovanja, vezane na obdobje, v katerem je zavarovanec zavarovan. Skupnost občin Slovenije že dve leti opozarja pristojne državne institucije, da ZZZS dobi dvakratno vplačilo v takšnih in podobnih primerih, saj zavarovalnica v primeru, ko je nekdo na občini zavarovan le dan ali dva, nato pa se zaposli, zavarovalnica pobere pavšalni znesek za cel mesec, in ne v sorazmernem deležu dobe zavarovanja zavarovanca, prav tako pa tudi zavarovanje iz delovnega razmerja. O čemer ne Ministrstvo za finance ne Ministrstvo za zdravje ne želita razsojati niti odločiti, vsaj tako kažejo odgovori, ki smo jih v zvezi s problematiko neracionalne rabe javnih sredstev prejeli. Po ocenah nekaterih se v tem primeru pa tudi številnih drugih kaže moč enih (zavarovalnice) in nemoč drugih (ministrstva), četudi bi na osnovi pristojnosti enih ali drugih moralo biti popolnoma drugače.

Jasmina Vidmar



Komisija za varstvo okolja

Komisija za varstvo okolja je na svoji tretji seji imenovala predsednico komisije Alenko Loose, vodjo oddelka za varstvo okolja MO Ljubljana, in podpredsednico, Nino Mašat iz MO Celje. Z mag. Radovanom Tavzesom, direktorjem Direktorata za okolje, so govorili o aktualnih okoljskih občinskih problematikah, hrupu na prireditvah, svetlobnem onesnaževanju, odpadkih, lokalnih energetskih konceptih oz. metodologiji za pripravo le-teh. Reševanja težav s hrupom na prireditvah se bo komisija temeljito lotila na enem prihodnjih sestankov, so sklenili. Na predloge in pripombe k uredbi o svetlobnem onesnaževanju pa bo Ministrstvo za okolje pripravilo pisni odgovor, je zagotovil Radovan Tavzes. Do takrat je v zvezi s svetlobnim onesnaževanjem pomembno izpostaviti dvoje. 5. člen uredbe govori o ciljnih vrednostih za razsvetljavo cest in javnih površin (letna poraba vseh svetilk ene občine ne sme presegati 44,5 kWh/ preb. ...). Določbe tega člena se v zvezi s CPVO začnejo uporabljati za programe in prostorske načrte po 1. juliju 2008! Zahtevo po prilagoditvi obstoječih svetilk iz 28. člena, ki ustrezajo zahtevam uredbe (ravno dno), pa naj ne bi tako strogo nadzirali, če se delež svetlobnega toka, ki seva navzgor, minimalno oddaljuje od zahtevanih 0 odstotkov. Kolikšna je ta toleranca, pa pričakujemo, da bo zapisano v odgovoru MOP. Komisija za varstvo okolja je predsedstvu Skupnosti občin Slovenije predlagala, da

zavzame stališče in pozove vlado, da se pristojnost odlaganja odpadkov prenese na državno oz. regionalno raven, glede na dejstvo, da je norma odlaganja državna obveznost. Pristojnost odlaganja odpadkov komisija prepozna kot tipično regionalno oz. državno pristojnost. Predsedstvo je predlog podprlo. Uresničen je bil tudi sklep komisije, da Skupnost občin Slovenije pozove Ministrstvo za gospodarstvo - kot pripravljavca Pravilnika o metodologiji in obveznih vsebinah LEK, da se s predstavniki SOS sestane glede nadaljnjih postopkov pri sprejemanju omenjenega pravilnika.

Četrte seje komisije za varstvo okolja se je ob Radovanu Tavzesu udeležila tudi Mateja Tavčar iz Ministrstva za okolje in prostor, ki je pripravljala besedilo sprememb Zakona o vodah. Glavna točka dnevnega reda so bile torej spremembe Zakona o vodah. Skladno z dogovorom na sestanku je Mateja Tavčar skupnosti poslala uvodna pojasnila glede takse, okrog katere je bilo na sestanku največ vprašanj. Članice in člani komisije so pripravljavcema sprememb zakona predlagali, da so občine vključene v postopke pri izdaji vodnega soglasja, saj lokalne skupnosti poznajo svoja območja najbolje in pri mnogih gradnjah lahko pride do nepopravljive škode za vodne vire. S predstavnikoma ministrstva se je komisija dogovorila, da bodo pisne

pripombe še lahko poslali isti teden. Komisijo je zanimalo tudi, kako bo po novem urejen nadzor. Mateja Tavčar je odgovorila, da bosta za nadzor skrbeli dve vrsti nadzornikov, prostovoljni in tisti, ki bodo za svoje delo plačani. Slednji bodo imeli večje pristojnosti. Tavzes je napovedal drugi paket uredb za odpadke, ki jih bodo občine kmalu prejele v usklajevanje. Komisijo je zanimalo še, kako daleč je MOP s pripravo pisnega odgovora Evropski komisiji glede prašnih delcev. Tavzes je odgovoril, da bo poročilo najverjetneje pripravljeno do seje predsedstva SOS, kjer bi ga želel predstaviti.

Saša Kek



Prenovljene javne finance

V januarju je Skupnost občin Slovenije v medresorsko obravnavo prejela novo verzijo predloga Zakona o javnih financah, ki je bil v prvi fazi že obravnavan med občinami članicami skupnosti ter v okviru komisije za proračun in javne finance v mesecu novembru. Nova različica predloga zakona je bila ponovno temeljito obravnavana na skupni seji komisije za proračun in javne finance in delovne skupine notranjih revizork, tudi s pomočjo predstavnic in predstavnikov ministrstva za finance, saj se je sestanka udeležilo kar sedem njih.

Ti so v začetku sestanka predstavili in opozorili na ključne spremembe v predlaganem zakonu. Te so predvsem:

- Nove bilančne sheme
- Zadolževanje občin
- Pokrajine
- Umik nekaterih ključnih določb, ker so urejeni v drugih zakonodajah
- Nove definicije
- Nove standardne klasifikacije
- Finančne posledice zakonov
- Dvoletni proračuni
- Dvoletni finančni načrti za neposredne proračunske uporabnike

Ob številnih področnih in podrobnih pripombah so članice in člani Komisije za proračun in javne finance (KPJ) in Delovne skupine za notranje revizorke (DSNR) najprej opozorili na nujnost, po kateri bo Ministrstvo za finance občinam sposobno izhodišča in podatke za pripravo občinskih proračunov posredovati bistveno prej, kot jih posreduje sedaj. Šele tako bo mogoče bolje izpolnjevati zakonska določila za terminsko pripravo dvoletnih proračunov. Namreč, zakasnelo sporočanje izhodišč za pripravo občinskih proračunov povzročajo občinam

številne težave, prav tako pa jih kar nekako sili v to, da ne izpolnjujejo zakonskih obveznosti v meri, kot bi jih morali.

Zato je skupnost predlagala, da bi občine lahko prejele izhodišča že takrat, ko so ta še v fazi delovnega gradiva, s tem bi občine lažje načrtovale postavke svojih proračunov, ob zavedanju sicer, da ta izhodišča še niso dokončna.

Predstavljala pa bi osnovo za proračunsko načrtovanje. Članice in člani obeh delovnih teles skupnosti so izrazili tudi zahtevo, da se v zakonu opredeli, do katere višine lahko podzakonske predpise, ki imajo posledice za proračun, sprejme vlada, predsednik pokrajine ali župan oziroma naj se določi, da pokrajinski oz. občinski svet z odlokom, s katerim se sprejme pokrajinski oziroma občinski proračun, določi, do katere višine finančnih posledic lahko podzakonski predpis sprejme predsednik pokrajine oziroma župan.

Eno večjih razburjenj med občinami članicami skupnosti je povzročilo določilo, po katerem privarčevanih sredstev ni mogoče porabiti za pokrivanje primanjkljajev. Kar je po mnenju skupnosti popolnoma nerazumljivo in tudi v nasprotju z racionalno porabo in uporabo javnih sredstev. Zato je bilo predlagano, da se najde način, s katerim se bodo sicer zaščitila investicijska sredstva, vendar pa bi privarčevana sredstva, ki niso investicijskega značaja, bilo mogoče porabiti za kritje bilančnih primanjkljajev.

Pomembno opozorilo je bilo posredovano tudi v zvezi z očitnim razkorakom med stroški cenitev in vrednostjo prodaje. Zato je skupnost predlagala, da se določi meja vrednosti finančnih naložb, ki jih mogoče ne bi bilo potrebno peljati skozi sistem cenitev, ali pa možnost, da cenitev ni obvezujoča, če je predmet prodaje posamezne naložbe v pravno osebo nižja ali enaka knjigovodski vrednosti, npr. 20.000 EUR. S čimer se

preprečijo ekonomsko neracionalna dejanja, kot je npr., da stroški cenitve presegajo vrednost naložbe, ali pa so nesorazmerno visoki v primerjavi z vrednostjo naložbe v pravno osebo.

Prav tako so občine razočarano ugotavljale, da je predlagani obseg dovoljenega zadolževanja nižji od sedaj veljavnega. Vsekakor predstavlja novo predlagana višina (6%) zadolževanja občin korak nazaj tudi v primerjavi z veljavnim zakonom o financiranju občin, kjer je višina zadolževanja postavljena v okviru 8%. Oblikoval se je predlog, po katerem naj bi se iz obsega zadolževanja izključila soglasja, dana za zadolžitev tistim javnim gospodarskim zavodom, javnim podjetjem ter drugim pravnim osebam, v katerih ima pokrajina oziroma občina neposredno ali posredno prevladujoč vpliv. Torej za vsa tista, ki lahko odplačujejo dolgove iz cene javnih storitev.

Zakon uvaja prepoved blagovnih kreditov, kar je neracionalno in nesmiselno. Po daljši razpravi vseh prisotnih, tudi predstavnikov Ministrstva za finance, se je pravzaprav pokazalo, da je edini in ključni problem blagovnih kreditov evidentiranje teh, kar pa ni zadosten razlog za prepoved blagovnih kreditov. Naloga Ministrstva za finance je, da najde rešitve za omenjeni problem, ob tem pa tak način poslovanja občin ohrani, saj ta omogoča varčnejše in racionalnejše poslovanje. Med notranjimi revizorkami so največ neodobranja povzročila določila, ki bodo povzročila, da bodo zunanji izvajalci po novem lahko le še revizijske družbe, kot jih opredeljuje Zakon o revidiranju, za ustanovitev in delovanje katerih je pogoj, da imajo dovoljenje za opravljanje storitev revidiranja. Med kadrovskega pogoji za pridobitev omenjenega dovoljenja je osnovni ta, da imajo družbe zaposlene pooblašcene revizorje, torej osebe, ki imajo dovoljenje za opravljanje obveznih revizij, to je revizij letnih in konsolidiranih računovodskih izkazov, katere zahteva zakonodaja. Takšna rešitev po mnenju notranjih revizork iz SOS ni ustrezna.

Jasmina Vidmar

Spremembe Zakona o vodah

Skladno s sklepom komisije za varstvo okolja Skupnosti občin Slovenije, ki se je v četrtek, 7. februarja, sestala s predstavniki Ministrstva za okolje in prostor, ki so pripravljavci sprememb

Zakona o vodah, je skupnost poslala pripombe pripravljavcu in Ministrstvu za javno upravo. Pisne pripombe smo prejeli le iz treh mestnih občin, veliko več pa smo prejeli telefonskih

pozivov, s katerimi so se občine pritoževale na prekratek rok. Prejete pisne pripombe se nanašajo predvsem na predvidena nadomestila za izpad dohodka na vodovarstvenem območju in problematiko posegov na vodovarstvenih območjih, ki povzročajo spremembe v kakovosti in količini pitne vode. Skupnost občin Slovenije je Ministrstvo za okolje in prostor opozorila, da je v tako kratkem času težko samo zbrano prebrati zakonsko gradivo, kaj šele preučiti, kako bo implementacija sprejetega zakona vplivala na lokalne skupnosti in posledično na občanke in občane. Kvaliteta, količina in cena pitne vode, ki je skladno z ugotovitvami občin odvisna od tega zakona, si vsekakor zasluži več časa za obravnavo.

In skupnost je prejela odgovor pripravljavcev. Pripombe občin so se nanašale predvsem na nadomestila za izpad dohodka, na predlog za oblikovanje instrumenta strokovne in usklajene rabe prostora, vključenost mnenja lokalnih skupnosti v postopkih vodnih soglasij, označevanje vodovarstvenih območij in vprašanje v zvezi s količino vode za rabo katere ne bo treba dobiti vodnega soglasja. Veliko vprašanj se je nanašalo na pravne predpise, ki naj bi postavili točna pravila postopka, vrste ukrepov in višino nadomestil. Zaradi uskladitve z zakonodajo EU, dodatne subvencije iz javnofinančnih sredstev niso dopustne. Poznani pa so primeri znotraj EU, ko se ta sredstva zagotavljajo, vendar iz cene pitne vode. MOP bo pripravil smernice, v katerih bodo opredeljeni ukrepi, za katere naj bi se izplačevala nadomestila in višino nadomestil ter priporočilo postopek. Z MKGP bodo potekali še dogovori v zvezi s pretokom informacij v izogib dvojnemu plačevanju za enak ukrep. V zvezi s sodelovanjem lokalnih skupnosti v postopkih in predlogom SOS za oblikovanje instrumenta strokovne in usklajene rabe prostora menijo, da sodi določen del v področje, ki je urejeno s predpisi s področja graditve. Veljavni zakon pa že pozna instrument, ki služi celovitemu upravljanju z vodami - načrtu upravljanja z vodami. V proces priprave bodo vključene tako lokalne skupnosti, interesna združenja oziroma druga zainteresirana javnost.

Saša Kek



Zakon o graditvi objektov in domnevna neskladja

V sredo, 13. februarja 2008, je v prostorih Kulturnega doma Kamnik potekal delovni posvet k noveli Zakona o graditvi objektov. Skupnost občin Slovenije si je za organizacijo delovnega posveta prizadevala dalj časa ter termin za izvedbo posveta tudi dosegla s posredovanjem ministra Podobnika. Na delovnem posvetu so predstavniki Ministrstva za okolje in prostor podali ključne pomembne informacije in razloge za spremembo zakona z vidika lokalne samouprave oziroma občin. Že v prejšnji številki ČaSOSpisa je Sandi Rutar, sekretar Ministrstva za okolje in prostor, navedel nekaj glavnih sprememb, ki jih prinaša novela zakona. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o graditvi objektov (ZGO-1B) je Državni zbor RS sprejel 17. decembra 2007, veljati pa bo pričel s 15. aprilom 2008. Temeljni cilj rešitev zakona je tako v poenostavitvi postopkov, zahtevane dokumentacije in odpravi drugih administrativnih ovir ter zahtev v tistem delu, kjer so te zahteve glede na varovanje javne koristi nesorazmerne in nepotrebne, obenem pa se Zakon o graditvi objektov prilagaja tudi novi vsebini veljavnega Zakona o prostorskem načrtovanju. Sekretariat SOS je na pobudo velikega števila občin na MOP posredoval pobudo za pojasnilo nekaterih neskladij, ki naj bi jih novela zakona o graditvi objektov prinašala glede na že veljavno zakonodajo ter tako občinam posredovala pojasnila in stališča.

Taksa za lokacijsko informacijo

Na pisno pobudo SOS je Ministrstvo za okolje in prostor glede lokacijske informacije po Zakonu o urejanju prostora (Uradni list ŠT. 110/02, 8/03 - popravek, 58/03 - ZZZK-1 in 33/07 - Zpnačrt; v nadaljevanju ZUreP-1) in glede tarifne številke 36, ki jo ohranja ZUT, pojasnilo, da tarifna številka 36 še vedno ostaja v veljavi in da se upravna taksa za lokacijsko informacijo tako še vedno zaračunava po njej, res pa je, da je v drugi od sklepnih alinej zapisano, da se pri lokacijski informaciji takso zaračunava samo za potrdilo, ne pa tudi za vlogo in kartografsko prilogo.

Namenska raba zemljišča in poseben ugotovitven postopek

SOS je na pobudo članic Ministrstvu za okolje in prostor pripomnil, da gre pri pripravi potrdila o namenski rabi zemljišča po Zakonu o

prostorskem načrtovanju (Uradni list RS št.33/07 - Zpnačrt) oziroma pri pripravi lokacijske informacije za poseben ugotovitven postopek, zato bi se tudi taksa za ti dve listini morala obračunavati po tarifni številki, ki velja za potrdila, ki se izdajajo po posebnem ugotovitvenem postopku.

Po mnenju nekaterih občin članic SOS zdajšnja ureditev ne zagotavlja še tistega malo, kar je zagotavljala prejšnja - to je vračila vsaj dela materialnih stroškov, ki nastanejo ob izdaji teh listin.

SOS je na pobudo občin članic predlagal, da se za izdajo potrdila upravna taksa obračunava po tarifni številki 4 oziroma da naj se pristopi k spremembam in dopolnitvam ZUT, tako da bodo za te storitve določene nove upravne takse. MOP nam je posredoval odgovor, da se seveda strinjajo, da je izdaja lokacijske informacije, če že ne tudi potrdila o namenski rabi zemljišča, zahtevno strokovno delo, ki je po svoji naravi zagotovo bližje posebnemu ugotovitvenemu postopku kot pa izdaji tipičnega potrdila iz uradne evidence. Kljub temu pa tako ZUreP-1 v petem odstavku 80. člena kot tudi ZPNačrt v tretjem odstavku 105. člena eksplicitno določata, da imata lokacijska informacija in pa potrdilo o namenski rabi zemljišča status potrdila iz uradne evidence, zato brez spremembe teh dveh zakonov ali pa Zakona o upravnih taksah ni možno zaračunavati izdaje teh dveh listin po tarifni številki, ki je namenjena drugi vrsti upravnih storitev. Enako seveda velja tudi za določitev povsem novih tarifnih številok oziroma njihovih zneskov. MOP nam je s precejšnjo gotovostjo tudi zatrdil, da v letošnjem letu ni predvideno nikakršno spreminjanje ali dopolnjevanje teh, pravzaprav povsem novih predpisov. Seveda to ne pomeni, da Skupnost občin Slovenije kot interesno združenje ne more podati tovrstne pobude na MOP, pri čemer nas je MOP opozoril, da je ZUT v pristojnosti MF. Predstavniki MOP so še v pojasnilu izpostavili, da se zavedajo, da izdajanje lokacijskih informacij oziroma potrdil o namenski rabi zemljišča za

občine predstavlja določen materialni strošek in da so upravne takse delno namenjene ravno pokrivanju tega. Pri pripravi ZUT so predstavniki MOP v fazi medresorskega usklajevanja predlagali, da se nekoliko zniža upravna taksa za kopijo kartografskega dela prostorskega akta (drugi odstavek tarifne številke 36), saj je bilo nenavadno, da je bil kartografski del, ki je zgolj priloga, dražji od samega potrdila o namenski rabi prostora (takratnih 20 napram 15 točkam). Razloga, da je potem prišlo do črtanja in ne samo do zmanjšanja te tarifne številke, predvsem pa tudi do brisanja taksne tarife za potrdila iz uradne evidence, MOP ne pozna, niti ne pobudnika te odločitve.

Priprava in izdaja projektnih pogojev in soglasij

SOS je na pobudo občin članic MOP opozoril tudi na neskladja ZGO in ZUT, saj ZGO v svoji zadnji noveli v 51. členu navaja, da glasodajalci (po mnenju občin tudi občine) za pripravo in izdajo projektnih pogojev ter soglasij niso upravičeni do plačila taks, povračila stroškov ali drugih plačil, ZUT pa vsebuje v tarifni številki 29 napotilo, da se za izdajo dovoljenj in soglasij in drugih dokumentov v zvezi z ukrepi za varstvo javnih cest in prometa na njih obračunava upravna taksa »za projektne pogoje na zahtevo projektanta ali stranke v višini 28,36 EU. MOP nam je pojasnil, da med ZGO in ZUT ni nikakršnega neskladja. ZUT je bil objavljen v istem uradnem listu kot zadnja novela ZGO, veljati je pričel naslednji dan po objavi, uporabljati pa se je začel 1. februarja 2008, kar pomeni, da se je taksna postavka pod št. 29 začela uporabljati na ta datum. ZGO je bil sicer res objavljen v istem uradnem listu, vendar pa je začetek uporabe bil prestavljen na tri mesece po uveljavitvi zakona, to je na 15. april 2008. Iz tega sledi, da se do začetka uporabe ZGO še vedno normalno zaračunava stroške za izdajo soglasij in projektnih pogojev po ZGO, ki je trenutno v uporabi (brez sprememb, ki jih je prinesla novela ZGO) ter po tarifnih postavkah ZUT. Po 15. aprilu 2008 za projektne pogoje, soglasja in soglasja za priključitev ne bo možno zaračunavati ničesar več, zato bo tudi sporna določba iz ZUT s tem dnem postala brezpredmetna in se posledično ne bo več uporabljala.

Jasmina Kolar

Obvezne vsebine lokalnih energetskega konceptov

Na podlagi poziva Ministrstva za gospodarstvo k posredovanju pripomb in predlogov k predlogu Pravilnika o metodologiji in obveznih vsebinah lokalnih energetskega konceptov je Skupnost občin Slovenije 21. junija 2007 poslala predloge in pripombe k pravilniku. K poslanim pripombam smo prejeli tudi odgovor Direktorata za energijo z obrazložitvami, kaj bo v besedilu pravilnika upoštevano in kaj ne. Zadovoljni z upoštevanjem predlogov je skupnost čakala na sprejem pravilnika in ... čaka še danes!

V dolgih mesecih čakanja smo na skupnosti prejeli nekaj klicev iz različnih institucij, ki so nam očitali, da se je procedura sprejemanja omenjenega pravilnika ustavila zaradi pripomb, ki smo jih poslali pripravljavcu, kar posledično ovira delo občin. Te trditve smo ostro zavrnili in na to opozorili tudi Direktorat za energijo. Postopek sprejemanja pravilnika se ni ustavil na osnovi pripomb SOS, saj med pripombami skupnosti ni nikakršnih zahtev v smeri ustavitve postopka.

Skupnost občin Slovenije ugotavlja, da je predlog pravilnika o metodologiji in obveznih vsebinah energetskega konceptov podrejeni akt energetskega zakona, ki občinam v 17. členu nalaga sprejem lokalni energetskega koncept, s katerim določi način bodoče oskrbe z energijo, ukrepe za njeno učinkovito rabo, soprodukcijo toplote in električne energije ter uporabo obnovljivih virov energije vsaj vsakih deset let. Metodologijo in obvezne vsebine lokalnih energetskega konceptov pa predpiše minister, pristojen za energijo.

Skupnost občin Slovenije je ocenila, da je Ministrstvo za gospodarstvo s prekinitvijo postopka sprejemanja dokumenta, ki bi urejal metodologijo in obvezne vsebine, občine prikrajšane za pripomoček oz. smernice, kako morajo nalogo, naloženo z zakonom, opraviti. Pripravljavce smo prosili za sestanek s predstavniki skupnosti in na sestanku smo se pogovorili o tej problematiki in dobili ustno

zagotovilo, da bodo predlog pravilnika vrnili v postopek sprejemanja v čim krajšem času. Na sestanku so nam pripravljavci predstavili tudi pripombe dveh institucij, skoraj identičnih, na osnovi katerih se je postopek zaustavil. Pripombe so prisotni na sestanku, pripravljavci, predstavniki SOS in SVLR označili za nerelevantne, saj se nanašajo na energetske zakon in ne na pravilnik. S to ugotovitvijo so pripravljavci ocenili, da ni več zadržkov, da se pravilnik sprejme.

Od obljube je minilo že več kot mesec dni, občine, ki so se že lotile priprave lokalnih energetskega konceptov, le-te pišejo na slepo, s pomočjo smernic, ki niso sprejete. Pokrajine, kot alternativna rešitev za pripravo lokalnih energetskega konceptov, so padle v vodo in kdo ve, kdaj bodo zaživele. Obveznost občin, zapisana v energetskega zakonu, pa ostaja veljavna in roki za sprejem se bližajo ...

Saša Kek



Predlog Zakona o lokalnih volitvah

Razlogi za spremembe

Ustavno sodišče Republike Slovenije je z Odločbo št. U-I-468/06-14 (Uradni list RS, št. 46/07) ugotovilo, da je Zakon o lokalnih volitvah (Uradni list RS, št. 94/07 - uradno prečiščeno besedilo) (v nadaljnjem besedilu: ZLV) v neskladju z ustavo, ker ne določa, da člani volilnih odborov ne morejo biti osebe, ki so s kandidati v sorodstvenem ali njem podobnem razmerju. Odločitev ustavnega sodišča temelji na mnenju, da določba ZLV omogoča, da so člani volilnih odborov s kandidati na volitvah povezani tako, da bi to lahko povzročilo upravičen dvom, da ne morejo odločati objektivno, nepristransko in z izključnim upoštevanjem pravnih kriterijev. Druga odločba ustavnega sodišča, s katero je bilo potrebno uskladiti ZLV, je Odločba US št. U.I.7/07-22 (Uradni list RS, št. 54/07), ki se nanaša na ureditev volitev po pošti. Ustavno sodišče je ugotovilo, da sta tako ZVDZ kot ZLV v neskladju z ustavo, ker ne urejata podrobneje pravil o glasovanju po pošti. ZLV ureja volitve po pošti v poglavju o glasovanju na voliščih, in sicer v 79. členu, ki določa, kdo lahko glasuje po pošti ter v 88. členu v poglavju o ugotavljanju izida volitev. Ta člen določa, da izid glasovanja po pošti ugotavlja občinska volilna komisija, pri čemer upošteva glasovnice, ki so prispеле po pošti do 12. ure na dan po dnevu glasovanja. Drugih podrobnejših določb o ugotavljanju volilnega izida pri volitvah po

pošti ZVL ne vsebuje. Skupnost občin Slovenije je k predlogu zakona podala nekaj pripomb in opozoril, ki so bile v celoti upoštewane.

Pripombe Skupnosti občin Slovenije

K 1. členu predloga zakona smo predlagali, da se doda beseda »pisno izjavo«, tako da se glasi: »Predlagatelj mora ob vložitvi predlogov iz prejšnjega odstavka za vsakega od kandidatov za člana volilnega odbora priložiti njegovo pisno izjavo o tem, da soglašja z imenovanjem v volilni odbor ter pisno izjavo, da bo najpozneje v petih dneh po javni objavi list kandidatov obvestil pristojno volilno komisijo o tem, ali je zakonec, otrok ali eden od staršev kateregakoli izmed kandidatov oziroma ali je z njim v drugem razmerju, ki je z zakonom, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja, izenačeno z razmerji, določenimi v tem odstavku.« Besedi »pisno izjavo« se dodata zaradi smiselne razlage navedenega člena. Člen bi moral napotiti na pisno izjavo kandidata tako v primeru, da soglašja z imenovanjem v volilni odbor kot tudi pisno izjavo, da bo pristojno komisijo obvestil o spornih okoliščinah. Brez poudarka, da je potrebna pisna izjava kandidata, da bo najpozneje v petih dneh po javni objavi list kandidatov obvestil pristojno volilno komisijo o tem, ali je zakonec, otrok ali eden od staršev kateregakoli izmed kandidatov, bi lahko v praksi privedlo do zlorabe. Kandidat bi lahko namreč zatrjeval, da je o navedenih dejstvih posredovalca podatkov obvestil osebno (ustno) ali telefonsko, kar pa je težje dokazljivo kot pisna izjava. Prav tako se v primeru kršitev kandidat s tem lahko izogne odgovornosti, se sklicuje na nevednost ter odgovornost prevali na posredovalca podatkov. Skupnost občin Slovenije se je strinjala s črtanjem 79. člena zaradi ureditve, ki jo določa 81. člen Zakona o lokalnih volitvah in tako volivcem, ki se zaradi bolezni ne morejo osebno zglasiti na volišču, kjer so vpisani v volilni imenik, lahko glasujejo pred volilnim odborom na svojem domu, če to sporočijo občinski volilni komisiji najkasneje tri dni pred dnevom glasovanja.

K besedilu 3. člena, ki določa, da se v 88. členu besedilo nadomesti z besedilom »do dneva

glasovanja«, smo podali mnenje, da se nam rešitev, ki jo je predlog navedel, ne zdi korektna in ne obravnava vseh enako in enakopravno. Predlagali smo, da besedilo prvega odstavka ostane, kot je bilo »do 12. ure na dan po dnevu glasovanja«. Ustava RS v okviru Poglavlja o človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah v drugem odstavku 14. člena določa, da so pred zakonom vsi enaki. Peti odstavek 15. člena Ustave RS nadalje določa, da nobene človekove pravice ali temeljne svoboščine urejene v pravnih aktih, ki veljajo v Sloveniji, ni dopustno omejevati z izgovorom, da je ta ustava ne priznava ali da jo priznava v manjši meri. 43. člen Ustave Republike Slovenije v 43. členu določa volilno pravico kot eno izmed človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter določa, da je volilna pravica splošna in enaka. V skladu z navedenim bi volilna pravica morala biti zagotovljena vsem enako, ne glede na to, na kakšen način volijo, osebno ali po pošti. Tistim, ki ne volijo osebno, in ki iz kakršnegakoli razloga glasovnice po pošti ne oddajo v času pred dnevom glasovanja, bi tako moralo biti zagotovljeno izražanje volje in glasovanje na dan glasovanja (dežurne pošte obratujejo in poslujejo v nedeljo). V preteklosti se je že dogajalo, da v nekaterih primerih poštne žigi na glasovnicah niso bili opremljeni z datumom, pri čemer je prihajalo do nejasnosti glede datuma oddaje pošiljke na pošto. Zaradi tega smo predlagali, da bi morali biti tako občani in občanke kot pošte opozorjeni, da se glasovnice morajo ustrezno opremiti in tako morajo vsebovati zraven žiga tudi datum. V tem primeru ne bi prihajalo do sporov, nejasnih situacij in dilem občinskih komisij, kako odločiti in ravnati v konkretnem primeru.

Jasmina Kolar



Priložnosti občin na podeželju

Skupnost občin Slovenije je v sodelovanju z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) v Ljubljani organiziralo delovni posvet z naslovom Priložnosti občin na podeželju. Udeležba predstavnic in predstavnikov občin, razvojnih agencij in drugih vabljenih je bila izjemno dobra, na posvetu se je zbralo več kot 230 udeležencev. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je na posvetu predstavilo tri javne razpise v okviru novega Programa razvoja podeželja za obdobje 2007 - 2013. To so obnova in razvoj vasi, ohranjanje in izboljšanje dediščine na podeželju ter razpis za izbor in potrditev lokalnih akcijskih skupin, upravičenih do sredstev za izvajanje pristopa LEADER. V nadaljevanju so se na posvetu prisotni seznanili kako storitve in izdelke, ki izhajajo iz kmetijskega sektorja, oblikovati v turistični produkt. Predstavljena je bila tudi vzpostavitev razvojnega sveta vinsko-turističnih cest.

Bogdan Pungartnik iz MKGP je predstavil ukrep obnova in razvoj vasi, za katerega je razpisanih 6 mio EUR. V celotnem sedemletnem obdobju pa bo za ukrep namenjenih 30,2 mio EUR. Do podpor so upravičene vse občine, ki imajo namen izvajati obnovo in razvoj vasi. Predmet podpore so gradbena in obrtniška dela, nakup nove opreme, vključno z informacijsko komunikacijsko tehnologijo in drugi splošni stroški povezani z naložbo. Cilj ukrepa je urediti površine, ki služijo skupnim namenom in potrebam v podeželskih naseljih, infrastrukturo, ki je povezana z izgledom vaških središč in infrastrukturo ter povezave znotraj naselij. Z ukrepom se želi tudi vzpodbuditi obnavljanje in izgradnjo večnamenskih zgradb skupnega pomena, z namenom medgeneracijskega druženja, kulturnoumetniške, športne in druge prostčasne dejavnosti lokalnega prebivalstva na območju podeželskega prostora. Ukrep se v prejšnjem programskem obdobju ni izvajal. Naložba mora biti del občinskega razvojnega programa, potrjenega s strani občinskega sveta, mora se izvesti zunaj mesta in mora imeti pridobljeno soglasje k finančnemu pokritju s strani Ministrstva za finance (MF). Višina sofinanciranja je do 50 odstotkov upravičenih stroškov. Najnižji znesek dodeljene javne pomoči znaša 10 tisoč EUR, najvišji znesek pa 250 tisoč EUR. Najvišja vrednost naložbe je lahko 600 tisoč EUR in upravičenec lahko v celotnem programskem obdobju prejme največ 750 tisoč EUR.

Za ukrep ohranjanje in izboljšanje dediščine na podeželju je v tem razpisu razpisanih 2,8 mio EUR, v celotnem sedemletnem obdobju pa bo za ukrep namenjenih dobrih 14 mio EUR. Za ukrep izbor in potrditev lokalnih akcijskih skupin, upravičenih do sredstev za izvajanje pristopa Leader, je razpisanih 33,7 mio EUR za celotno obdobje do leta 2013. Vsi objavljeni javni razpisi so odprti do porabe sredstev oziroma do objave obvestila o zaprtju. Sredstva se bodo dodelila fizičnim in pravnim osebam ter občinam, ki so lastniki objekta oziroma prostora, ki je predmet podpore. Predmet podpore so stroški, povezani z obnovo ali izgradnjo objekta ali prostora, kot so gradbena in obrtniška dela, ter konservatorsko restavratorski posegi, nakup nove opreme

vključno z informacijsko-komunikacijsko tehnologijo in drugi splošni stroški povezani z naložbo. Cilj ukrepa je obnoviti kulturno dediščino na podeželju, med katero spadajo kulturni spomeniki lokalnega in državnega pomena, objekti znotraj območja naselbinske dediščine, ki so razglašeni kot spomenik lokalnega ali državnega pomena ter spomeniki oblikovane narave in kulturne krajine. Prav tako želi ukrep vzpodbuditi ureditev muzejev na prostem, ekomuzejev, prostorov za postavitev stalnih razstav etnološke dediščine in ureditev ter izgradnjo tematskih poti, ki povezujejo naravne in kulturne znamenitosti določenega območja. Ukrep se v prejšnjem programskem obdobju ni izvajal. Vlagatelji morajo imeti izdelan program upravljanja naložbe, kulturnovarstveno soglasje in konservatorski program za nekatere naložbe. Izvajati se mora izven mesta. V primeru, da je vlagatelj občina, mora biti naložba del občinskega razvojnega programa, potrjenega s strani občinskega sveta in mora imeti pridobljeno soglasje k finančnemu pokritju s strani MF. Višina sofinanciranja je do 50 odstotkov upravičenih stroškov. Najnižji znesek dodeljene javne pomoči znaša 3 tisoč EUR. Najvišja vrednost naložbe je lahko 360 tisoč EUR, upravičenec pa lahko v obdobju zadnjih treh let prejme največ 200 tisoč EUR.



Vodja pisarne LEADER, ki deluje znotraj MKGP, Breda Kovačič je povedala, da so do podpor za izbor in potrditev lokalnih akcijskih skupin iz sredstev za izvajanje pristopa LEADER upravičene delujoče in priznane lokalne akcijske skupine (LAS). Predmet podpore so stroški materiala in storitev, ki so nastali z izvedbo projektov, promocije projektov, upravne in administrativne ustanovitve LAS in stroški, ki so nastali z usposabljanjem in animacijo za izvajanje pristopa Leader. Cilj ukrepa je vodenje LAS, izvajanje lokalnih razvojnih strategij, spodbujanje medregijskega in čezmejnega sodelovanja, pridobivanje strokovnih znanj in animacija območij za izvajanje pristopa Leader. Ukrepanje se v prejšnjem programskem obdobju ni izvajalo. LAS mora imeti pravno organizacijsko obliko, svoj bančni račun ali podračun, oblikovano tripartitno partnerstvo, v katerem morajo imeti na nivoju odločanja partnerji nejavnega sektorja vsaj polovico glasov, in delovati mora na zaokroženem podeželskem območju s 5 do 150 tisoč prebivalci. Višina sofinanciranja je do 50 odstotkov upravičenih stroškov za aktivnosti vodenja LAS in pridobivanja strokovnih znanj ter animacije območja in do 80 odstotkov za aktivnosti spodbujanja medregijskega in čezmejnega sodelovanja. Najnižji znesek dodeljene javne pomoči za izvajanje projekta

znaša 2 tisoč EUR, najvišji znesek pa 70 tisoč EUR na projekt. Za projekte sodelovanja pa znaša najnižji znesek 2 tisoč EUR, najvišji pa 30 tisoč EUR na projekt. Sredstva, porabljena za delovanje posamezne LAS, ne smejo preseči 20 odstotkov vseh dobljenih sredstev.

V nadaljevanju je Dejan Podgoršek, namestnik direktorja Slovenske turistične organizacije, predstavil povezave med kmetijstvom in turizmom. Izpostavil je velik potencial, ki ga kmetijski sektor zajema in predstavil pot od potenciala do turističnega produkta, od produkta do izbire pravih distribucijskih kanalov, ki vodijo k ciljnim kupcem oz. turistom. Med pomembnimi sestavinami recepta za dober turistični produkt je izdvojil kvaliteto in inovativnost. Promocija je faza, ki nastopi komaj takrat, ko je turistični produkt oblikovan, definirani distribucijski kanali in prepoznan kupec, kateremu je produkt namenjen. V slovenskem turizmu se na to vse prevečkrat pozablja. Turizem niso table in prospekti! Turizem so doživetja, nove izkušnje, vonji in okusi, ki so povezani z zgodbami, takšnimi, ki turiste v prvi vrsti nagovorijo k uživanju ponujene storitve ali izdelka in mu kasneje ostanejo v prijetnem spominu.

V sklopu dejavnosti v Komisiji za razvoj turizma na podeželju pri Turistični zvezi

Slovenije so pričeli s postopkom ustanovitve Razvojnega sveta vinsko turističnih cest (VTC) Republike Slovenije. Prisotnim ga predstavil Jernej Golc, predsednik Komisije za razvoj turizma na podeželju. Uspešnejši razvoj VTC je interes in potreba vinarjev, vinogradnikov, turističnih, okoljevarstvenih in kulturnih ustvarjalcev. Prisotnim je predstavil osnutek ustanovitvenega akta, iz katerega je razviden način in namen ustanovitve in delovanja razvojnega sveta, ter seznam VTC in občin, v katerih se posamezne VTC nahajajo.

Saša Kek



Nova pravila za javne uslužbence

Skupnost občin Slovenije je v dodatno usklajevanje prejela predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih uslužbencih.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnih uslužbencih (ZJU-Č) ne spreminja osnovnih načel in ciljev veljavnega Zakona o javnih uslužbencih. Vsebuje določbe, ki odpravljajo nekatere probleme, ki so se pri izvajanju zakona pojavljale v praksi, kot je na primer določba novele, ki določa ravnanje predstojnika v primeru, ko kandidat, ki je bil na javnem natečaju izbran, ne sklene pogodbe o zaposlitvi. Predstojnik se v skladu s predlogom lahko odloči, ali bo ponovil samo izbirni postopek ali cel javni natečaj. Prav tako zakon vsebuje določbo o vzpostavitvi in vodenju evidence o podeljevanju kadrovskih štipendij in o dostopu do teh evidenc ter določitev pristojnosti Ministrstva za obrambo za vodenje zbirke podatkov o štipendijah za potrebe Slovenske vojske. Novost zakona je

tudi zagotovitev pravne podlage za zaposlovanje vrhunskih športnikov in trenerjev za določen čas v organih državne uprave, in sicer kot odraz podpore in promocije vrhunskega športa v Republiki Sloveniji. S spremembami zakona se črtajo določbe zakona, ki so urejale opravljanje, priznavanje in posledice neopravljenih strokovnih izpitov za imenovanje v naziv, se pa hkrati določa obveznost uradnikov glede strokovnega usposabljanja za delo v upravi ob zaposlitvi ter stalnega usposabljanja v času trajanja zaposlitve, kar se šteje kot delovna obveznost javnih uslužbencev. Sprememba zakona zagotavlja pravno podlago za izvajanje strokovnih izpitov na podlagi podeljenega javnega pooblastila in usposabljanj ter izpopolnjevanj s strani zunanjih izvajalcev, ki bodo izbrani na podlagi zakona, ki ureja javno naročanje. Zaradi obsega in trajanja povečanih obremenitev nekaterih javnih uslužbencev v okviru nalog predsedovanja Republike Slovenije Svetu EU, zaradi katerih le-ti ne bodo mogli v roku, ki ga določa Zakon o delovnih razmerjih, izrabi letnega dopusta za leto 2007, je v prehodni določbi novele za te javne uslužbence vzpostavljena možnost izrabe letnega dopusta za preteklo leto do konca leta 2008. Občine članice SOS so predlog preučile in v skladu s tem smo na ministrstvo

posredovali pripombe občin. Slednje so se nanašale na 23. člen, s katerim se dodaja novi, tretji odstavek 81. člena Zakona o javnih uslužbencih, s katerim se kot pogoj za položajno delovno mesto določijo funkcionalna znanja. Občinam članicam SOS se določitev pogoja ni zdela smiselna, v kolikor to pomeni opravljanja nekega izpita, s katerim bi dokazovali, da nekdo ta pogoj izpolnjuje. Občine so bile mnenja, da je določba prvega odstavka 81. člena ZJU zadostna v mejah, v katerih daje delodajalcu proste roke pri odločitvi, ali bo zahteval specifična znanja ali ne. Takšno določbo bo po mnenju občin potrebno specificirati oziroma določiti, kaj točno se šteje za izpolnitev pogoja ter v prehodnih določbah predvideti, kako je z zaposlenimi, ki so že kar nekaj časa imenovani na položaj. S predlogom se je predvidel tudi institut »komisije za pritožbe pri reprezentativnih združenjih lokalnih skupnosti«, ki pa po mnenju občin ne bo zagotavljal enake obravnave javnih uslužbencev v postopku pritožbe. Komisija za pritožbe pri reprezentativnih združenjih lokalnih skupnosti se bo morala organizirati najkasneje v dveh mesecih od uveljavitve tega zakona; v roku dveh mesecev bo moralo biti zagotovljeno tudi opravljanje strokovno-tehničnih opravil za komisijo (tj. priprava strokovnih gradiv za delovanje senata, priprava osnutkov odločb in sklepov ter mnenj, ki jih zavzema komisija). Navedene naloge za obstoječo komisijo opravlja Ministrstvo za javno upravo, ki ima za opravljanje navedenih nalog strokovno usposobljene delavce in že oblikovano prakso. Tako so se občine članice predvsem spraševale, na kakšen način bo reprezentativno združenje lokalnih skupnosti zagotovilo izvajanje teh nalog. Opozorili smo tudi na spremembo, ki se nanaša na ukinitve opravljanja strokovnega izpita in na uvedbo obveznega usposabljanja in izpopolnjevanja javnih uslužbencev. Le-to po mnenju nekaterih ne bo pripomoglo k večji strokovnosti zaposlenih v občinah in drugih institucijah. Vlada RS je predlog zakona obravnavala na svoji 160. seji v četrtek, 28. februarja 2008. Besedilo predloga je sprejela ter ga posredovala v obravnavo v Državni zbor RS.



Jasmina Kolar

Zaključni računi, premoženjske bilance in zadolževanje občin

V ponedeljek, 18. februarja 2008, je v Laškem potekalo delovno srečanje z naslovom Zaključni računi, premoženjske bilance in zadolževanje občin. Predstavniki Ministrstva za finance so udeležence seminarja še posebej opozorili na pravilno zajemanje podatkov v zaključni račun proračuna in na izpeljavo tekočih aktivnosti. Velikokrat so namreč poslani nepopolne dokumentacije, zato morajo občine še posebej biti pozorne na to, da je dokumentacija popolna in da zajema vsa zahtevano prilogo. Ob pripravi zaključnega računa je tako potrebno upoštevati tudi vsa pisna navodila Ministrstva za finance, katera so med drugim objavljena tudi na njihovi spletni strani. Priprava zaključnega računa proračuna predstavlja tehnično-operativno izvedbo in predstavlja odgovornost celotne

strokovne ekipe. Posebej pozorne morajo občine biti, po besedah predstavnikov ministrstva, na pravočasno predložitev zaključnega računa proračuna ustreznim institucijam (časovna omejitev za AJPES, župan mora ZR proračuna predložiti v obravnavo in sprejem mestnemu svetu, poslati ga je treba Ministrstvu za finance). Obvezen je tudi predhodni pregled zaključnega računa proračuna, posebna vsebinska vloga pa se ob tem kaže tudi pri nadzornem odboru, saj je dolžnost nadzornega odbora, da zaključni račun pregleda. Računsko sodišče lahko od slednjega zahteva poročilo o opravljenem pregledu zaključnega računa proračuna. Ministrstvo za finance že tudi več let opozarja na to, da se sredstva na računih ugotovljena ob pripravi zaključnega računa med letom ne

smejo spreminjati. Nekaj napotkov in priporočil so predstavniki občin dobili tudi glede najpogostejših napak, ki jih ministrstvo beleži ob vsebinskem delu zaključnih računov, na praktičnem primeru pa so predstavnikom občin bile predstavljene tudi premoženjske bilance in njihovo knjiženje v praksi.

Pogrebna dejavnost in upravljanje s pokopališči

Kot strela z jasnega je iz Ministrstva za gospodarstvo udaril predlog sprememb Zakona o pogrebni dejavnosti in upravljanju s pokopališči. V usklajevanje smo ga prejeli v zaključni fazi javne obravnave. Po besedah pripravljavcev naj bi bil namen tega zakona posodobitev obstoječega (zastarelega) Zakona o pokopališki in pogrebni dejavnosti ter o urejanju pokopališč iz leta 1984 ter odprava monopolne situacije, do katere je prišlo zaradi neenotnosti pogojev pri dodeljevanju pravic za opravljanje z zakonom določenih dejavnosti predvsem pogrebne dejavnosti.

Predlog zakona bi tako pravico za opravljanje pogrebne dejavnosti odvzel lokalni skupnosti in omenjeno dejavnost prepustil prostemu trgu.

Sekretariat je občine članice sprotno obveščal o zelo intenzivnih dogajanjih v zvezi s tem zakonom. V ponedeljek, 18. februarja, ko je skupnost iz Sektorja za prost pretok blaga in storitev Ministrstva za gospodarstvo prejela predlog zakona, je na pripravljavca takoj naslovila zaprosilo za sestanek in podaljšanje roka za pripombe. Odzivnost pripravljavca je bila dobra in že v petek, 22. februarja, so se s pripravljavci sestali predstavniki MO Maribor, MO Ljubljana in Občine Miklavž. Predstavniki SOS so se strinjali, da je zaradi starosti zakon potrebno novelirati. Glede koncepta, na katerem temelji besedilo obravnavanega osnutka in pomeni prenos pristojnosti iz lokalnih skupnosti na državo, pa so prisotni odločno nasprotovali in zagovarjali sedaj veljavno ureditev, torej da pristojnost ostane lokalnim skupnostim. Poudarili so, da je zaradi delikatnosti vsebine, ki jo zakon ureja, potrebno spremembe zakona pripraviti kvalitetno in usklajeno z lokalnimi skupnostmi

in se zakon nikakor ne sme sprejemati po hitrem postopku. Pripravljavci zakona so pristali na podaljšanje roka za pripombe in s tem omogočili, da skupnost pošlje usklajena stališča, ki jih je sprejelo predsedstvo na svoji 6. seji v Tolminu. Sklepi predsedstva so bili enaki sklepom predstavnikov skupnosti na predhodnem sestanku s pripravljavcem. Zato je skupnost poslala nedvoumen protest ministrstvu h konceptu, ki lokalnim skupnostim odvzema pristojnosti. Predsedstvo je predstavnike občin, ki so bili na sestanku s pripravljavci, imenovalo v delovno skupino, ki bo bdela nad postopkom sprejemanja tega zakona ter se aktivno vključevala v usklajevanje besedila zakona.

Prenos nalog na pokrajine

Po mnenju večine je v času nastajanja zakona za razmejitev in razdelitev pristojnosti med državo in pokrajinami ter pokrajinami in občinami umanjkal resen razmislek in dogovori (razgovori) z lokalnimi skupnostmi o nalogah, ki pa bi jih bilo smiselno prenesti na pokrajine, saj so te v svoji osnovi regijske oz. pokrajinske.



V januarju sta komisija za pravna in zakonodajna vprašanja in komisija regionalizacijo obravnavali predlog Zakona o prenosu nalog na pokrajine. Članice in člani so na predlagane rešitve imeli številne pripombe. Nekaj teh bo predstavljeno tudi tukaj. V predstavitev predloga zakona so pripravljavci zakona vseskozi trdili, da so materija zakona samo prenosi z državnega na pokrajinski nivo, kar pa ne drži. Kar nekaj nalog, ki so jih do sedaj opravljale lokalne skupnosti, naj bi se s tem zakonom prenesle na pokrajine. Vprašanje pa seveda je, ali so te tiste, ki jih je potrebno prenesti, ali pa bi bilo mogoče treba razmišljati še o kakšnih. Po mnenju večine je v času nastajanja zakona za razmejitev in razdelitev pristojnosti med državo in pokrajinami ter pokrajinami in občinami umanjkal resen razmislek in dogovori (razgovori) z lokalnimi skupnostmi o nalogah, ki pa bi jih bilo smiselno prenesti na pokrajine, saj so te v svoji osnovi regijske oz. pokrajinske. V preteklosti je namreč država ob tem, da v državi ni bilo organizirane druge lokalne ravni, na občine prenašala številne naloge, ki bi sodile na drugo raven. Ena takšnih so vsekakor odlagališča, ki imajo pokrajinski značaj, pa tudi lažje jih je umeščati regijsko kot pa lokalno. Takšnih nalog pa je še nekaj.

Ob tako velikih sistemskih spremembah kot je uvajanje in uveljavljanje pokrajin, je umanjkal resen in poglobljen ponovni razmislek o pristojnostih občin in možnostih, da se nekatere prenesejo na pokrajine in se teh več ne obremenjuje in izčrpava z nalogami, ki imajo bistveno širši okvir in prostor, kot pa so lokalne meje. Prav tako se v predlaganih rešitvah vse prevečkrat mešajo pristojnosti pokrajin in občin, kar bo v bodoče še prevečkrat vodilo v brezplodne konflikte. Vodilo zakona bi moralo biti, da so pokrajine izključno pristojne za naloge pokrajinskega pomena, občine pa za tiste, ki so občinskega pomena. V osnovi mora biti jasno izraženo, da gre za dve samostojni in neodvisni entiteti. V primerih, kjer se soočajo in srečujejo pristojnosti enih in drugih, pa je po mnenju članic in članov obeh komisij potrebno uveljaviti princip sodelovanja, dogovarjanja in ne prevlade in nadoblasti ene ali druge ravni.

Nesprejemljivo po mnenju komisij je, da se izrablja ta zakon za spreminjanje določil področnih zakonov, kar se vse prepogosto dogaja. V številnih zakonih so poskusi, da s tem zakonom rešujejo in uvajajo nove rešitve iz področnih zakonov.



Med številnimi konkretnimi pripombami na predlagane rešitve iz zakona so tudi: med predlaganimi prenosi z državne na pokrajinsko raven so tudi prenosi vezani na sanacijo in zapiranje rudnikov v Mežici, Idriji, Senovem, Kanižarici, Trbovljah in Hrastniku.

Nsprejemljivo je, da država na pokrajine prenaša projekte zapiranja rudnikov, ki jih je začela sama. Pokrajine bodo v prvih razdobjih imele tako in tako vrsto težav pri svojem vzpostavljanju, zato ni treba, da se ukvarjajo še s tako težkimi situacijami. Postavlja se tudi vprašanje, kako se bodo za te namene zagotavljala sredstva, prav tako v zakonu o financiranju pokrajin ni parametrov, skozi katere bi pokrajine, na katere naj bi prenesli te obveznosti, za te naloge prejemale dodatna sredstva. Pomembna pa je tudi ugotovitev, da te naloge niso naloge regionalnega razvoja, prav tako pa niso tiste, ki bi bile enakomerno porazdeljene med vsemi pokrajinami, zato predlagane rešitve niso sprejemljive.

Občine že nekaj let brezuspešno sicer opozarjajo na neustrezne rešitve v zvezi z zavetišči za živali. Po mnenju občin gre namreč za imanentno pokrajinsko pristojnost. Zakon predvideva, da bosta obe ravni lokalne

samouprave zadolženi za ustanavljanje zavetišč za živali. Kar ne vodi k urejanju problematike, temveč še k novim in dodatnim zapletom. Dejstvo je, da občinske meje pri zavrženih živalih ne predstavljajo ovir niti niso merilo »pripadnosti«. Zaščita živali v tej obliki (zavetišča) je tipična regijska pristojnost. Članice in člani pa so še predlagali, da lahko pokrajine (če prevzamejo zavetišča za živali) določajo in uvajajo takso na domače živali.

Ena od pomembnih, vendar problematičnih rešitev, ki jih prinaša zakon, je področje socialnega varstva. Iz predlaganih rešitev namreč izhaja, da bodo občine na področju socialnega varstva izgubile večino pristojnosti. Edina naloga, ki občinam ostaja na tem področju, je financiranje razvojnih in dopolnilnih programov, pomembnih za občine in sodelovanje z nevladnimi organizacijami. Kar vsekakor pomeni vsebinsko siromašenje občin in je v nasprotju z načelom subsidiarnosti, ki naj bi bilo vodilo v Evropski uniji. Prav tako je to v nasprotju s prakso v ostalih državah, članicah EU, kjer je področje socialnega varstva v večinoma pristojnosti najnižje ravni lokalne samouprave. Dosedanji problemi izvajanja socialne politike na lokalni ravni in v povezavi s tem številna opozarjanja

občin ter protesti teh ne izhajajo iz nalog, ki so jih na tem področju morale opravljati občine, temveč iz neustreznih rešitev v zvezi s pridobivanjem finančnih sredstev za izvajanje teh nalog. Občine so bile vseskozi prisiljene zaradi novih in novih zakonskih določil zagotavljati in financirati nove naloge ali storitve za svoje občanke in občane, za kar pa nikoli niso prejele ustreznih finančnih sredstev.

Po ocenah članic in članov obeh komisij bo sistem, kakor je nastavljen sedaj, težko vzdržal prestavitev iz zakonodajnega v realni življenjski okvir.

Jasmina Vidmar



»Mehki« turizem v lokalnih okoljih

Skupnost občin Slovenije je koncem februarja pripravila delovni posvet z naslovom »Mehki« turizem v lokalnih okoljih. Posveta so se udeležili županje in župani, zaposleni v občinah na področju turizma, predstavnice in predstavniki lokalnih turističnih organizacij, razvojnih agencij in drugi zainteresirani. Več kot šestdeset udeleženk in udeležencev se je seznanilo s koristnimi informacijami, kaj in kako ravnati v lokalnih okoljih, da bi razvijali trajnostni turizem. Kaj sploh je trajnostni turizem, so predstavili predstavniki Direktorata za turizem, Ministrstva za okolje in prostor ter Visoke šole za turizem, Turistice. Kako se vzpostavlja nova organiziranost turizma v Sloveniji, je predstavil Dejan Podgoršek iz Slovenske turistične organizacije.

Med turizmom in okoljem obstaja tesna povezava. Turistične destinacije, ki se vzpostavljajo v Sloveniji, bodo privabile obiskovalce in njihov obisk ohranjale le, če bodo varne in čiste, zanimive pa morajo biti tudi zaradi svojih naravnih ali kulturnih bogastev in pestrosti. Trajnostni turizem mora biti osnovan na racionalni izrabi naravnih bogastev, ki narave ne uničuje. To je za turizem osnovni pogoj, čeprav vemo, da lahko velik delež uničenja pripišemo prav množičnemu turizmu. V osnovi se mora industrija turizma približati ravnotežju med zagotavljanjem lokacij za turiste in preprečevanjem negativnih vplivov turizma na okolje.

Turizem pospešuje regionalni razvoj, povečuje ekonomsko vrednost naravne in kulturne dediščine in omogoča povečanje družbene blaginje, zato je turizem razvojna priložnost Slovenije, je povedala mag. Irena Milinkovič iz Direktorata za turizem na Ministrstvu za gospodarstvo. Turizma pa ne gre razvijati kar tako, kot tudi ne druge panoge, turizem ne prizanaša okolju oz. naravi, od katere čistosti in neokrnjenosti je odvisen, zato je potreben trajnostni pristop. Trajnostni razvoj turizma v Sloveniji je kot temeljno načelo opredeljen v treh dokumentih, v Strategiji razvoja Slovenije

do leta 2013, kot eno temeljnih načel razvoja Slovenije, v Zakonu o spodbujanju razvoja turizma in v Razvojnem načrtu in usmeritvah slovenskega turizma 2007-2011 (RNUST). V slednjem so zapisani ukrepi, ki sodijo k politiki trajnostnega in regionalnega razvoja, to so razvoj indikatorjev trajnostnega razvoja turizma (2009), prostorska ureditev razvoja turizma (2007, 2008, 2009) in ureditev pogojev za razvoj turizma na varovanih področjih (2009).

Cilj razvoja indikatorjev trajnostnega razvoja turizma je spodbujanje razvoja in spremljanje uresničevanja trajnostnega razvoja. Za doseganje tega cilja je potrebno pripraviti izbor najustreznejših indikatorjev za posamezne turistične destinacije, vzpostaviti monitoring trajnostnega razvoja na podlagi izbranih indikatorjev v izbrani destinaciji in oblikovati razvojno raziskovalne skupine za trajnostni turizem.

Cilj prostorske ureditve razvoja turizma je zapisan kot zagotovitev ugodnih prostorskih pogojev za razvoj turizma v skladu z načeli trajnostnega razvoja. Ministrstvo bo za doseganje tega cilja zagotovilo sofinanciranje priprave integralnih, regionalnih prostorskih aktov za razvojne potrebe turizma ter sofinanciranje priprave občinskih prostorskih izvedbenih aktov za razvojne potrebe turizma. Pripravili bodo tudi priručnik z opredeljenimi možnostmi in pogoji investiranja in izvajanja drugih dejavnosti v prostoru.

Cilj ureditve pogojev za razvoj turizma na varovanih območjih pa je zagotovitev ugodnih pogojev za razvoj turizma na varovanih območjih. Izdelati je potrebno normative, kriterije in pogoje za razvoj turizma na varovanih območjih, izvesti coniranje varovanih območij, potrebno bo sofinanciranje usposabljanja lokalnega prebivalstva za gospodarjenje ter vodenje in izvajanje poslovnih in drugih turističnih dejavnosti na varovanih območjih.



Prisotni so se seznanili tudi s tremi glavnimi evropskimi cilji za doseganje trajnostnega razvoja evropskega turizma, ki so zapisani v poročilu iz februarja 2007 skupine za trajnosti turizem (Tourism Sustainability Group - TSG); dokument se v angleškem jeziku imenuje Action for more sustainable European Tourism (prevod: Osnovne smernice za trajnostni razvoj evropskega turizma). Prvi cilj je ekonomska prosperiteta, zagotoviti je potrebno dolgoročno konkurenčnost, ekonomsko uspešnost in prosperiteto turističnih podjetij in destinacij, zagotoviti kakovostne možnosti zaposlovanja, pravično plačilo in nediskriminacijo zaposlenih. Kot drugi cilj je zapisana socialna enakost in kohezija, ki predstavlja dvig kakovosti življenja v lokalnih skupnostih; vključevanje lokalnih skupnosti v načrtovanje in upravljanje, zagotoviti je treba varnost in zadovoljstvo obiskovalcev. Kot tretji cilj je navedeno varovanje naravnega in kulturnega okolja. To pomeni zmanjševanje onesnaževanja in degradacije globalnega in lokalnega okolja in uporabo redkih virov za turističnega namene, krepitev kulturnega bogastva in biotsko raznovrstnost: prispevati k njihovem vrednotenju in ohranitvi.

Reorganizacijo slovenskega turizma s ciljem večje učinkovitosti je predstavil Dejan Podgoršek, pomočnik direktorja Slovenske turistične organizacije. Vizija Slovenije kot turistične destinacije je, da Slovenija postane globalno prepoznavna turistična destinacija, znana po izrazito raznovrstnih lokalnih karakterjih svoje ponudbe, ki se razlikuje od drugih po izredno ugodni geoprometni umeščenosti in naravni klimatski, kulturni, kulinarčni in zgodovinski pestrosti med Alpami, Mediteranom in Panonsko nižino.

Dejan Podgoršek je še predstavil reorganizacijo slovenskega turizma z vidika turista. Turist na ravni občin potrebuje recepcijo destinacije, kjer bo dobil informacije, kje lahko opravi rezervacije, kupi spominke, rešuje reklamacije in podobno. Na nivoju več občin, v bodoči destinacijski organizaciji (DO), se oblikujejo baze ponudnikov in turistični produkti. Opravljajo se promocijske akcije, poslovni odnosi s ponudniki, agencijami, dogovori z

lokalno skupnostjo, društvi ... Na regionalnem nivoju bodo regionalne destinacijske organizacije skrbale za razvoj, oblikovale integrirane turistične produkte, partnerske aktivnosti, promocijo, oblikovale in izdajale kataloge, skrbale za infrastrukturo ipd.

Pri vzpostavitvi destinacijskih organizacij je potrebno upoštevati več vidikov. Organiziranost mora upoštevati vpliv novih pokrajin, ki jim je spet težko napovedati datum rojstva, ter trženjski vidik, na katerega vplivajo integralni turistični proizvodi. DO morajo imeti dva osnovna cilja, povečevanje tržne uspešnosti produktov, ki nastajajo z javnimi sredstvi in boljši celostni servis za turista znotraj zaokroženega turističnega območja. Temeljni nalogi destinacijskih organizacij sta vzpostavitev funkcij, ki so predvidene v RNUST in vzpostavitev partnerskega odnosa med incoming agencijami in DO-ji, ob tem pa mora biti vzpostavljen partnerski odnos med turističnim gospodarstvom in lokalno skupnostjo, vključno s civilno družbo ob poslovni orientiranosti DO-jev.

Mag. Marjan Tkalcíč iz Visoke šole za turizem, Turistica je poudaril, da je turizem kompleksni ekonomski, družbeni in prostorski pojav, kjer so medsebojno soodvisni trije stebri turizma, družba, gospodarstvo in okolje. Tkalcíč je nazorno pokazal, zakaj je v turizmu nujno prisotna politika in zakaj je nujno vzpostavljati javno-zasebna partnerstva. Osnovne turistične privlačnosti (naravni in kulturni spomeniki, vodne površine in obale, gore, čist zrak itd.) so namreč praviloma javna dobrina. Veliko družbenih dejavnosti je vključenih v integralni turistični proizvod (muzeji, galerije, zdravstvo, komunalne dejavnosti itd.), njihovo financiranje pa v glavnem zagotavljajo javne finance. Turizem je tudi velik uporabnik prostora. Nenadzorovana raba prostora s strani zasebnih ponudnikov posameznih turističnih proizvodov lahko privede do ekstraprofita na strani kapitala in do velikega družbenega stroška javnega sektorja na drugi strani.

Koristi od lokalnih javnih (naravnih) dobrin imajo predvsem turistična podjetja, ki pa niso pripravljena prevzeti stroškov ohranjanja teh

dobrin. Turistična podjetja pričakujejo, da bo to namesto njih opravila državna ali lokalna oblast. Posledica pa je nenehno slabšanje okoljskih razmer.

Kot ekoturizem razumemo vse tiste oblike naravnega turizma, ki vsebujejo izobraževalne vsebine in razlago, organizirajo jih v glavnem, toda ne izključno, specializirane turistične organizacije za majhne skupine. Ponudniki storitev v destinaciji naj bi bila majhna podjetja v lasti domačinov. Ekoturizem minimalizira negativne vplive na naravno in sociokulturno okolje in podpira vzdrževanje oz. varovanje območij z ekoturističnimi privlačnostmi. Ekoturistična podjetja lahko prispevajo k varovanju naravnih območij in k minimiziranju negativnih vplivov na naravno in sociokulturno okolje z ustvarjanjem gospodarskih ugodnosti za gostiteljsko skupnost, organizacije in oblasti z upravljanjem naravnih območij za varovalne namene. Ekoturistična podjetja omogočajo alternativne priložnosti za zaslužek lokalnih skupnosti in dvigujejo zavedanja domačinov in turistov o pomembnosti naravnih vrednot in kulturne dediščine.

Prisotni so se v nadaljevanju seznanili tudi s tremi primeri dobrih praks, ki so bile pripravljene tako slikovito, da jih ne bi bilo težko posnemati, le če v lokalnih okoljih znamo prepoznati skrite bisere. Predstavljen je bil tudi projekt Evropske destinacije odličnosti, ki ga je zasnovala Evropska komisija. Občine, ki so med upravičenkami, se lahko prijavijo na razpis.

Saša Kek

O vrtcih tudi v državnem zboru

Skupnost je poslankam in poslancem Državnega zbora RS posredovala stališča in predloge skupnosti do predloga sprememb in dopolnitev Zakona o vrtcih. V posredovanih stališčih in predlogih smo uvodoma poudarili, da je produkt, ki ga je v proceduro vložilo Ministrstvo za šolstvo in šport, v mnogočem popolnoma drugačen od pričakovanj Skupnosti občin Slovenije ter od prvih dogovorov, ki so skoraj leto dni potekali med pristojnimi in zainteresiranimi skupinami o tem, v kakšno smer naj bi šle nove spremembe Zakona o vrtcih

Če je pričetek pogovorov o možnih bodočih spremembah Zakona o vrtcih temeljil na izsledkih revizije predšolske vzgoje v Sloveniji, ki jo je opravilo Računsko sodišče RS v letu 2006, pa predlog sprememb in dopolnitev Zakona o vrtcih z zahtevami in usmeritvami omenjene revizije namreč nimajo dosti skupnega. Predlagane spremembe po mnenju skupnosti ne rešujejo ključnih vprašanj in dilem, ki se na področju predšolske vzgoje pojavljajo že nekaj časa (kakšne vrtce hočemo, kaj so naloge občin in kaj naj in kako v prostor predšolske vzgoje vstopi država, standardi, fluktuacije otrok med občinami, višina stroškov izvajanja storitve, kaj in koliko naj, če sploh naj, plačujejo starši ...), temveč jih še dodajajo. Prav tako pa je skupnost opozorila, da pomenijo nekatere predlagane rešitve nove, tako vsebinske kot tudi finančne obveznosti za občine, čemur pa ne sledijo zagotovila o dodatnih finančnih sredstvih za občine.

Opozorili smo, da uvedba in definicija postopka za vpis otrok po ZUP-u in izdaja sklepov o vpisu ter sklepanje pogodb med starši in vrtci nalaga vrtcu nova in zahtevna dela, za katera vrtci večinoma niso usposobljeni. Opozorili smo, da je spremenjeni 28.a člen v mnogočem nelogičen in nepotreben. Prav tako občine opozarjajo na neuresničljivost določbe, po kateri naj bi se presežek prihodkov nad odhodki upošteval pri naslednji določitvi cen programov.

Največ negotovanja v občinah pa je vzpodbudila uvedba brezplačnega vrtca za vsakega drugega (in naslednjega) otroka, ki je v vrtec vključen istočasno. Takšna rešitev je za nekatere starše (po ocenah občin največ do 10%), ki jih bo ta pomoč države dosegla, seveda blagohotna. Vendar pa je predlagana rešitev po našem prepričanju nesistematska, zato smo opozorili na dodatne probleme, ki jih bo ta povzročila:

- Predlagana rešitev rešuje finančne probleme staršev z dvema ali več otroci, ki so istočasno vključeni v vrtce (po analizah nekaterih občin članic Skupnosti občin Slovenije je teh staršev cca. 10%), v neenakopraven položaj pa postavlja vse ostale (90%). Trditve v stilu, da je za starše, ki imajo enega otroka v vrtcu in drugega v šoli, bistveno lažje, saj je šola brezplačna, so v popolnem nasprotju z realnostjo teh staršev. Prepričani smo, da gre za ukrep, ki ruši enakopravnost staršev in njihovih otrok.
- Četudi se je država zapisala kot tista, ki je prijazno pripravljena pomagati tej kategoriji staršev, pa je resnica pravzaprav drugačna. Namreč: še vedno bodo večino stroškov za vključenega otroka (tudi drugega in tretjega ...) nosile občine kot do sedaj. Razlogi so v dejstvu, da je povprečen plačilni razred, ki ga plačujejo starši v Sloveniji, 3. plačilni razred, kar pomeni, da bodo še naprej (kot sedaj) razliko do celotne cene programa krile in nosile občine. Preprosto: v povprečju bodo občine še naprej krile 70% cene programa, država pa 30% cene programa za vsakega drugega ali naslednjega vključenega otroka

v vrtce. Trditve predlagatelja v obrazložitvi so milo rečeno neresnične in zavajajoče.

- V večjih občinah bo mogoče v prihodnje pričakovati tudi povečanje vpisov otrok v vrtce. Kar je samo po sebi sicer pohvalno in zaželeno, saj sodi v okviru pričakovanih zahtev za čim večjo vključenost otrok v predšolsko vzgojo. Vendar se bo ta ukrep države ponovno izvajal na plečih lokalnih skupnosti. Občine bodo tako tiste, ki bodo posledično - zaradi večjega pritiska staršev za vključevanje otrok v vrtce - morale zagotoviti več finančnih sredstev za plačilo cene programa za novo vključene otroke (kot smo pokazali zgoraj, gre za večino sredstev za plačilo cene programa), predvsem pa se bodo povečali stroški za investicije in investicijsko vzdrževanje. Izkušnje občin o pripravljenosti države za sofinanciranje investicij v vrtce pa so zelo slabe. Kakšno je stanje "pomoči" države občinam pri izgradnji dodatnih vrtčevskih kapacitet, kažejo podatki iz leta 2007. Država je namreč iz državnega proračuna zagotovila sofinanciranje dograditve dodatnih kapacitet le petim vrtcem v državi. Vseh prošenj pa je bilo 44. Torej je 44 občin iskalo pomoč pri izgradnji novih vrtčevskih kapacitet in to v obstoječem sistemu (brez dodatnih, pričakovanih pritiskov na proste kapacitete). Po našem prepričanju bo tako država z omenjenim ukrepom še dodatno povečala stisko občin, pa tudi povzročila dodatno nejevoljo staršev, saj občine ne bodo sposobne ugoditi njihovim pričakovanjem in potrebam.

Ob zaključku je Skupnost občin Slovenije ocenila, da je mogoče visoko raven predšolske vzgoje v Sloveniji ohraniti in nadgrajevati samo tako, da se kot tretji partner (občine, starši) v izgradnjo sistema in predvsem financiranja dejavnosti enakopravno in enakovredno vključi tudi država. Občine s svojimi finančnimi kapacitetami tem zahtevam in pričakovanjem marsikdaj niso več kos. Predlagane rešitve pa tega ne prinašajo, prej nasprotno.

Jasmina Vidmar, Zlatka Šmarčan

Komisija za e-poslovanje

Na Ptuju se je v ponedeljek, 4. februarja 2008, sestala komisija za e-poslovanje. Članice in člani komisije so se seznanili s projektom računalniškega opismenjevanja za starejše občane in osebe s posebnimi potrebami. Projekt je predstavil predstavnik Ministrstva za visoko šolstvo znanost in tehnologijo. Prisotni so v nadaljevanju pregledali stanje na projektih e-uprava ter drugih projektih v toku, kot so IO vrtci, e-CRP ipd.. Projekt priprave vzorcev življenjskih dogodkov in projekt priprave funkcionalnega zaledja za vključevanje lokalnih skupnosti na portal e-uprave se je nekoliko zavlekel. Razloge za to gre iskati v številnih obveznostih različnih ministrstev zaradi predsedovanja Slovenije EU.

Na sestanku komisije je bilo govora tudi o odprtju regionalnega središča za razvoj e-uprave, ki bo v Ljubljani. Center bo začel delovati marca letos v Ljubljani, v njem pa poleg države, ki je zagotovila približno tretjino sredstev, sodelujejo še podjetja Microsoft, Siemens in SRC. To je prvi tak projekt v regiji, namen centra pa je združevati dobre primere uporabe vladnih e-storitev. Novi center (Southeastern Europe Centre for eGovernance Development - CeGD), edini tak na svetu, je še toliko pomembnejši, ker bo pokrival območje enajstih držav, katerih večina še ni v EU niti Natu: poleg Slovenije še Albanija, BiH, Bolgarija, Hrvaška, Makedonija, Moldavija, Črna gora, Romunija, Srbija in Kosovo.

Članice in člani komisije bodo tudi razmislili, v kakšni smeri naj se spremeni in nadgradi spletna stran SOS, da bi bila občinam članicam čim bolj uporabna in prijazna. Sklenili so, da sekretariat SOS pošlje občinam obvestilo o načrtovanih dejavnostih na področju priprav za javno naročilo za Microsoftove licence in se občine zaprosi za podatke in pooblastila do 20. februarja.

Plačila staršev ali (ne)pravila komunikacije

Skupnost občin Slovenije je pri pregledu spletnih strani Ministrstva za šolstvo in šport med predlogi zakonskih predpisov zasledila tudi predlog sprememb in dopolnitev pravilnika o plačilih staršev za programe v vrtcih. Ministrstvo za šolstvo in šport je pripravilo predlog sprememb in dopolnitev pravilnika o plačilih staršev. O čemer asociacij občin niso obvestili, niti omenjenega pravilnika niso poslali v obravnavo, kaj šele usklajevali. Ob dejstvu, da so predstavnice in predstavniki Skupnosti občin Slovenije v preteklem letu na usklajevalnih sestankih z ministrstvom sedeli več kot petnajstkrat, je dejstvo, da ob tem niso nikoli omenili, da bodo in v kakšni smeri bodo spreminjali pravilnik, milo rečeno nerazumljivo. Na kar je skupnost ob »odkritju« omenjenega pravilnika na spletnih straneh ministrstva tudi opozorila. Prva tako pa tudi na dejstvo, da je v zakonu o lokalni samoupravi zapisana obveznost ministrstev, da v primerih, ko zakonski in podzakonski predpisi posegajo na področja lokalnih skupnosti,

morajo biti ta posredovana in usklajevana z reprezentativnimi asociacijami. Kar je umanjalo tako v tem primeru kot v primeru konec leta 2007 predlaganem predlogu sprememb in dopolnitev pravilnika o prostorskih normativih.

Ob nekaj vsebinskih pripombah pa je ključen problem predloga (ob dejstvu, da ga ministrstvo ni usklajevalo z reprezentativnimi asociacijami), da se ta predlaga in sprejema v teku obdobja, ko so nekatera opravila že opravljena (v skladu z obstoječimi pravili) in bo sprejem teh zahteval dodatno in novo delo zaposlenih v občinskih upravah. Skupnost je tako ponovno izrazila ogorčenje in razočaranje nad dejstvom, da ministrstvo še zmeraj ni bilo sposobno slišati nenehnih opozoril skupnosti (in vedno znova ogorčenih občin), da naj se zakonski predlogi spreminjajo tako, da bodo tisti, ki jih morajo izvajati, imeli čas in možnost te spremembe spoznati in jih izpeljati v rokih, ki omogočajo normalno

izvedbo. Ministrstvo tako s spreminjanjem določil pravilnika v času, ko so postopki, ki jih spreminja v občinah, že zaključeni in odločbe že izdane, samo kaže nadaljevanje nerazumevanja dela zaposlenih v občinskih upravah. Ali celo več. Za številne zaposlene v občinskih upravah pa pomeni takšno ravnanje ponovno podvajanje vodenja postopkov in izdajanja odločb, čemur bi se bilo mogoče zelo preprosto izogniti.

Jasmina Vidmar

NALAS - delovna skupina za energetska učinkovitost



Združenje NALAS (Network of Associations of Local Authorities of South-East Europe) je v Gradn hotelu v Prištini 15. in 16. februarja organiziralo prvo srečanje na temo Energetska učinkovitost. Gostitelj je bilo Združenje občin Kosova. Mreža združenj občin šteje enajst polnopravnih združenj občin iz posameznih držav. Srečanja so se udeležila združenja iz Kosova, Makedonije, Moldavije, Albanije, Črne gore in Slovenije. Na srečanju so manjkala združenja iz Srbije, Bolgarije, Romunije, Srbske Krajine, Bosne in Hercegovine. Na srečanju je bilo predstavljeno stanje na področju energetske učinkovitosti v vseh državah prisotnih na srečanju.

Predstavljen je bil Akcijski načrt za energetska učinkovitost in obnovljive vire energije za Kosovo za obdobje od leta 2008 do 2010. Cilj srečanja je bil določiti glavne probleme in projekte v delovni skupini Energetska učinkovitost. Delo se je nadaljevalo v delovnih skupinah.

Glavne slabosti oziroma priložnosti za izboljšavo, izražene na srečanju, so naslednje:

- Zakonodaja na področju energetske učinkovitosti je še precej nedorečena in neusklajena.
- Pomanjkanje lokalnih strategij rabe in oskrbe z energijo
- Pomanjkanje podatkov o rabi energije za temeljito analizo stanja
- V mnogih primerih so cene energije iz fosilnih goriv subvencionirane s strani posameznih držav zaradi premajhnega zavedanja o pomenu energetske učinkovitosti in onesnaževanja okolja.
- Premajhna izraba obnovljivih virov energije je posledica pomanjkanja tehnične znanja in subvencij za dražje tehnologije izrabe obnovljivih virov energije.
- Premajhna osveščenost prebivalcev glede povezave med ekonomijo in energetska učinkovitostjo - poslovne priložnosti

Na osnovi prepoznanih slabosti so bila določena glavna področja delovanja. Področja, ki so se oblikovala v delovnih skupinah, so naslednja:

- zakonodaja,
- zbiranje podatkov za analizo stanja (metodologija, primeri itd.),
- strategije rabe in oskrbe z energijo na državnem in lokalnem nivoju z akcijskimi načrti,
- vključevanje lokalnih oblasti v energetska učinkovitost,
- povečevanje obsega osveščanja o energetska učinkovitosti,
- zagotovitev ustreznih orodij,
- zagotavljanje zadostnih sredstev.

Oblikovana so bila štiri delovna področja, v katerih so bili določeni tudi projekti, in sicer:

1. povečanje obsega osveščanja o energetska učinkovitosti,
2. standardi na področju energetske učinkovitosti,
3. metodologija za lokalne energetske koncepte,
4. primeri dobre prakse.

Delovna skupina Energetska učinkovitost ima na spletni strani <http://www.nalas.eu/knowledge/> svojo podstran, na kateri lahko najdete vse dodatne informacije in predstavitev, predstavljene na srečanju.

Na srečanju je bil dosežen tudi dogovor, da bo naslednje srečanje v Moldaviji v začetku maja 2008.

Kosovo je prav v času srečanja združenja NALAS razglasilo svojo neodvisnost. Vsa medijska dejavnost o razglasitvi je potekala v Grand hotelu Priština, kjer je potekalo srečanje. Kljub vsemu je srečanje potekalo brez zapletov in organizacijskih težav. Zahvaljujemo se nosilcu srečanja NALAS za konstruktivno in delovno srečanje in gostitelju, Združenju občin Kosovo, za uspešno organizacijo srečanja.

Mag. Milan Šturm
Eco Consulting, d.o.o.



Sestanek strokovne skupine za fiskalno decentralizacijo

Dan pred letno skupščino NALAS-a je v Bukarešti potekala tudi delovna seja skupine ekspertov za fiskalno decentralizacijo. Skupnost občin Slovenije v tej strokovni skupini zastopa Vilma Milunovič, koordinatorka komisije za proračuna in javne finance pri SOS. Sodelovanje v strokovnih skupinah ekspertov je v obojestransko korist vsem udeležencem pri krepitvi učinkovitosti in uspešnosti delovanja lokalnih javnih financ.

Fiskalna decentralizacija je proces, ki sledi politični decentralizaciji in s tem zagotavlja osnove delovanja lokalne in regionalne samouprave. V tem procesu se vzpostavljajo razmerja med centralno oblastjo in lokalnimi ravnmi oblasti pri ureditvi pristojnosti in odgovornosti glede razporeditve fiskalnih virov in glede urejanja procesa proračunskega upravljanja. Ekspertna skupina za fiskalno decentralizacijo je s svojim delom začela relativno pozno, vendar je v tem času uspela uspešno prodreti s tremi prioritetskimi projekti:

- (1) proces pogajanj lokalnih oblasti z državo pri pripravi proračuna,
- (2) stroškovne kalkulacije lokalnih javnih storitev in
- (3) izboljšanje lokalne davčne administracije na področju obdavčitve premoženja.

To so bile tudi delovne teme na strokovni delavnici, ki je potekala pred redno letno in volilno skupščino NALAS-a v Bukarešti. Na srečanju so bili predstavljeni rezultati, doseženi v obdobju delovanja delovne skupine. Skupina ekspertov je predstavila rezultate analize načinov sodelovanja in pogajanja med lokalnimi oblastmi in državo pri pripravi proračuna. Rezultati podajajo različne ureditve v posameznih državah - od intenzivnega pogajanja do ne(z)možnosti sodelovanja lokalnih oblasti v proračunskem procesu. Kot zanimivo nadgradnjo tega projekta, za katerega je zadolžena, je skupina ekspertov za fiskalno decentralizacijo skupščini predlagala razširitev tega projekta na proces participacije državljanov v proračunskem procesu na lokalni ravni. Projekt stroškovne ocene lokalnih javnih storitev je v začetni fazi in bo prioriteto posegal na področje kalkulacije stroškov vrtcev in šol, kalkulacije cen storitev varstva starejših v oskrbnih centrih ter kalkulacijo stroškov gradbenih dovoljenj. Tako NALAS kot predstavniki mednarodnih združenj, ki podpirajo to strokovno mrežo, dajejo velik pomen projektu izboljšave davčne administracije na lokalni ravni, v okviru katerega je zelo pomembna naloga vzpostavitve občinskih finančnih baz podatkov.

Med novimi projekti v naslednjem letu pa se odpira projekt zadolževanja lokalnih oblasti in programskega proračunskega upravljanja v povezavi s stroškovnimi kalkulacijami cen lokalnih javnih služb ter participacija državljanov v proračunskem procesu.

Vilma Milunovič



Srečanje visokih predstavnikov držav članic EU o upravljanju v Guimaraesu na Portugalskem

Srečanje visokih predstavnikov držav članic EU za upravljanje (High Level Meeting on Governance and the EU), ki je bilo organizirano pod portugalskim predsedovanjem v Guimaraesu, je že četrto srečanje, ki se ga udeležujejo javni uslužbenci ministrstev, pristojnih za javno upravo in lokalno samoupravo. Srečanje na nizozemsko pobudo je nastalo zaradi interesa ministrstev pristojnih za javno upravo in lokalno samoupravo, da postanejo neke vrste partner v dialogu z Evropsko komisijo. Gre namreč za področje, kjer EU nima pristojnosti, pač pa je v celoti stvar nacionalne zakonodaje. Kljub temu pa je srečanje institut izmenjave stališč tako znotraj držav članic kot tudi med članicami in Evropsko komisijo. Srečanja se tradicionalno udeležujejo tudi predstavniki Evropske komisije (European Commission), Odbora regij (Committee of Regions) in Sveta Evrope (Council of Europe), kar kaže na vzpostavljane institucionalnega dialoga ne le znotraj EU, pač pa širše.

Tokratnega srečanja se je udeležila tudi delegacija Službe Vlade Republike Slovenije

za lokalno samoupravo in regionalno politiko. Srečanje HLM je organizirano enkrat letno, vsakič v državi, ki predseduje Svetu EU. Prvo srečanje je bilo 9. in 10. decembra leta 2004 v Haagu (Nizozemska), naslednje 21. in 22. novembra 2005 v Londonu (Velika Britanija) in lani 2. in 3. oktobra 2006 v Turkuju (Finska). Prvo srečanje je imelo za nosilno temo razmerja med Evropsko unijo, državami članicami in samoupravnimi lokalnimi skupnostmi (občinami in regijami). Srečanje v Londonu je bilo posvečeno tripartitnim pogodbam med Evropsko komisijo, državami članicami in lokalnimi oblastmi, upravljanju in trajnostnemu razvoju lokalnih skupnosti ter čezmejnemu sodelovanju in izboljšanju evropske regulative. Predzadnje srečanje na Finskem pa je bilo posvečeno izboljšanju evropske zakonodaje (sekundarnih pravnih virov), čezmejnemu sodelovanju ter krepitvi stikov med EU in Svetom Evrope. Posamezne teme kot rdeča nit povezujejo srečanja med seboj, saj so po vsebini take, da so vedno znova aktualne. Prihodnje srečanje bo v Franciji, saj v drugi polovici 2008 ta država predseduje Svetu EU.

Letošnje srečanje je imelo tri nosilne teme: decentralizacijo in subsidiarnost, vlogo informacijsko komunikacijske tehnologije pri upravljanju lokalni skupnosti in Pakt stabilnosti in rasti. Slovenska delegacija je na Delavnici I z naslovom »Decentralizacija in subsidiarnost« predstavila razvoj dogodkov pri ustanavljanju pokrajin, poleg slovenske pa sta sodelovali v pripravi nosilne teme še Velika Britanija in Nizozemska. Pri tem je bilo poudarjeno, da morajo zaradi različnosti ureditev države pri iskanju rešitev za decentralizacijo upoštevati predvsem temeljno načelo, to je načelo subsidiarnosti. Druga tema je bila posvečena vključevanju informacijsko-komunikacijske tehnologije v javno upravo. Predstavniki različnih držav so predstavili dosežke na tem področju. Tako so Avstrijci predstavili svojo e-upravo, predstavniki Estonije pa izvedbo lokalnih volitev na elektronski način. Pri tretji temi Pakt stabilnosti in rasti pa je slovenska delegacija predstavila načrt predsedovanja Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko.

Dr. Roman Lavtar.

3. Generalna skupščina NALAS

V decembru 2007, je bila v Bukarešti, tretja generalna skupščina Nalas-a, ki so se je udeležili delegati večine skupnosti občin iz držav članic Nalas.

Na letni skupščini je bilo izvoljeno novo vodstvo te regionalne mreže lokalnih oblasti. Za naslednji dve leti je bil za predsednika soglasno izvoljen Tarzan Milošević iz Črne Gore. Predsednik črnogorske skupnosti občin je Nalas namreč zelo uspešno vodil že do sedaj in s svojo zagnanostjo, vztrajnostjo in izrednim občutkom za usklajevanje različnih mnenj bistveno pripomogel k temu, da je Nalas v letu 2007 dokončno prerasel neprofesionalni način dela v institucijo, ki postaja verodostojen in resen partner v regiji.

Na generalni skupščini sta bila izvoljena tudi dva podpredsednika, Vladimir Moskov, predstavnik bolgarskih občin in Vasile Balan,

predstavnik skupnosti občin iz Moldavije. Na skupščini so obravnavali tudi načrt dela za leto 2008 ter poročilo o opravljenem delu v letu 2007. Pomembno je, da so v letu 2007 bile ustanovljene tri delovne skupine za področja dela lokalnih skupnosti, za katera je bil s strani občin izražen največji interes. Tako so bile ustanovljene delovne skupine za področje fiskalne decentralizacije, za področje učinkovitega ravnanja s komunalnimi odpadki ter za področje prostorskega načrtovanja in urbanizma, ki jo vodi in koordinira Skupnost občin Slovenije. Sicer pa ima skupnost svoje člane in članice v vseh treh delovnih skupinah. NA skupščini so bili prisotni tudi predstavniki Skupnosti občin Slovenije, Mirko Brulc (župan MO Nova Gorica) in Uroš Brežan (občina Tolmin), Vilma Milunovič, Zoran Vitorovič. . Mirko Brulc je tudi vodil drugi del skupščine,

v svojem uvodnem pozdravnem nagovoru pa je poudaril, pomen in priložnosti, ki jih prinaša predsedovanja Svetu EU tudi za lokalni nivo oblasti ter izrazil nadaljnjo pripravljenost Skupnosti občin Slovenije za sodelovanje v regiji zahodnega Balkana. Predstavniki Skupnosti občin Slovenije so ob robu generalne skupščine Nalas opravila vrsto dvostranskih srečanj in razgovorov s predstavniki lokalnih oblasti iz držav Z Balkana pri čemer so bile doseženi posamezni dogovori o institucionalizaciji dvostranskega sodelovanja Skupnosti občin Slovenije s partnerji v regiji že v letu 2008.

Dogovor o sodelovanju slovensko-italijanskih partnerjev



Partnerji na italijanski strani so Občina Precenicco, Občina Oglej, AICCRE - Združenje Sveta mest in regij Evrope, Regijska federacija Furlanije-Juljske krajine, Organizacija Federsanita ANCI za Furlanijo-Juljsko krajino in Organizacija A.S.S.3 - Alto Friuli - Gemona del Friuli.

Operativni program Italija-Slovenija 2007-2013 je bil 20. decembra 2007 v Bruslju sprejet s strani Evropske komisije. Na razpolago za črpanje na razpisih za vse prednostne cilje programa bo namenjeno 136.714.036 EUR, od tega zagotavlja ESRR 85%, 15% pa nacionalni viri Slovenije in Italije. Strateški projekti so vsi projekti v vrednosti nad 1.000.000 EUR, standardni projekti brez omejitev in mali projekti v višini od 15.000 EUR do 50.000 EUR.

Partnerji so opredelili naslednje prednostne naloge, opredeljene v operativnem programu:

Okolje, transport in trajnostna teritorialna integracija, Konkurenčnost in na znanju temelječa družba in Socialna integracija. Partnerji so se zavezali k pripravi skupnih projektov, s katerimi bodo kandidirali na razpise. Prvi načrtovani skupni strateški projekt, težak poldrugi milijon evrov, katerega vodilni partner je občina Precenicco, bo vzpostavitev internetne televizije Alpe-Adria Chanal, ki naj bi zaživela do leta 2013. Televizija, katere ciljno občinstvo bi bili prebivalci od Furlanije-Juljske krajine na zahodu do Postojne ali še širše na vzhodu, naj bi bila dvojezična, usmerila pa bi se predvsem v programe s področja okoljevarstva, turizma, tradicij, kulture, socialne integracije in dela društev.

Skupnost občin Slovenije, Občini Postojna in Divača, Društvo paraplegikov Istre in Krasa in Društvo paraplegikov severne Primorske, Zveza paraplegikov Slovenije in Rdeči križ Slovenije so skupaj z italijanskimi partnerji iz Furlanije-Juljske krajine 20. februarja v Pacugu podpisali sporazum o čezmejnem sodelovanju na osnovi Operativnega programa Italija-Slovenija za obdobje 2007-2013.

Enakopravnost spolov na lokalni ravni

20. in 21. februarja 2008 je v Pisi v Italiji potekala velika in zadnja konferenca, ki sta jo organizirala CEMR in AICCRE (italijanska asociacija občin) v okviru projekta Implementacija Evropske listine o enakopravnosti žensk in moških na lokalni ravni. Konferenca je potekala v sproščenem delovnem ozračju, katerega se je udeležilo več kot sto predstavnic in predstavnikov evropskih držav. Vsebinski del konferenca je med drugim obsegal tudi predstavitev predsedovanja Slovenije Evropski uniji. V ta namen je na konferenci aktivno sodelovala ena izmed pobudnic delovanja in organiziranja CEMR-a na področju enakopravnosti spolov na lokalni ravni Magdalena Tovornik, sodelovala pa je tudi kot ena izmed pobudnic ustanovitve predhodnice Skupnosti občin Slovenije. Konferenca sva se udeležili tudi predstavnici Skupnosti občin Slovenije.

Evropsko listino o enakopravnosti žensk in moških na lokalni ravni je do danes podpisalo že 600 občin in regij, nekatere med njimi pa so že pričele z aktivnostmi za njeno implementacijo. Na mednarodni konferenci v Pisi so predstavniki držav predstavili aktivnosti in dosežke, katerim so bili priča v zadnjih letih za doseganje cilja enakopravnosti, predstavili pa so tudi primere izdanih priročnikov, brošur, načine osveščanja lokalnega prebivalstva in podvige, s katerim so ženske in moške približali vsebinskemu cilju listine. Evropska listina o enakopravnosti žensk in moških predstavlja tako dolgoročen mednarodni projekt, ki je prinesel vidne in občutne rezultate v evropskih državah. Za končni dokument in za vsebinski del, spojen z različnimi prispevki različnih akterjev, je poskrbel generalni sekretar Jeremy Smith. Cilj enakopravnosti žensk in moških je

bil lažje dosegljiv čez obstoječo mrežo CEMR, cilji projekta pa so bili omogočeni s popolno podporo Evropske unije, Evropske komisije in z aktivnim sodelovanjem vseh projektnih partnerjev. Skupnost občin Slovenije je za slovenske občine v fazi aktivnega prevajanja Evropske listine o enakopravnosti žensk in moških na lokalni ravni. Na podlagi tega bomo občine povabili k podpisu te listine in k njeni implementaciji. Tako se bodo slovenske občine imele možnost priključiti več sto slovenskim občinam, ciljem Evropske unije in k večji demokratičnosti države.

Intervju z izvršnim direktorjem NALAS-a Kelmendom Zajazijem



fot. ahiv

Kako lahko opišete NALAS v letu 2007

V letu 2007 je NALAS sprejel vrsto odločitev in akcij, ki so vpliv lokalne samouprave v regiji dvignile na višji nivo. Mreža je vzpostavila institucionalno infrastrukturo, ki bo zadevala potrebe članic NALAS-a na veliko bolj učinkoviti ravni v prihajajočem obdobju. NALAS je ustanovil strokovni izvršni odbor in ustvaril delovne skupine na ravni strokovnjakov, ki prihajajo iz NALAS-a. Mreža je ravnanje s trdimi odpadki, fiskalno decentralizacijo, prostorsko načrtovanje in energijsko učinkovitost navedla kot prioritete naloge. Te delovne skupine sestavljajo najboljši strokovnjaki v regiji, kompetentno osebje mreže in strokovnjaki, zaposleni v mreži lokalne uprave. Ti ljudje najverjetneje vodijo oddelek lokalne uprave in so v prvi vrsti izpostavljeni soočenju s posledicami in izzivi, ki jih prinašajo politike in zakoni, ki urejajo sistem lokalne samouprave.

Izmenjava informacij med članicami NALAS-a se institucionalizira z vzpostavitvijo prvega znanstvenega centra o lokalnih zadevah v SV Evropi. Znanstveni center NALAS je že dostopen širši javnosti (članicam združenj, lokalni oblasti, organizacijam partnericam, delovnim skupinam itd.) na spletni strani www.nalas.eu

NALAS gradi sistematičen pristop k identificiranju najbolj izzivnih splošnih problemov, s katerimi se lokalne oblasti soočajo v svojih naporih približati storitve svojim občanom, kot tudi najti ustrezne modele rešitev, ki so jih lahko nekatere članice NALAS-a že potrdile, ali druge modele, ki prihajajo iz EU ali od drugod.

Povejte nam več o novoustanovljenem sekretariatu NALAS

V prvih letih ustanovitve je NALAS funkcioniral kot neformalna mreža, ki je ponujala debatni forum in okvir običajnih oblik usposabljanja za članice organizacij lokalnih skupnosti. Z napredkom so bili storjeni koraki k formaliziranju organizacije in v letu 2004 so bili dokončani statuti mreže in podpisani med plenarnim zasedanjem kongresa (lokalnih skupnosti in regij Sveta Evrope). Tako je NALAS postala registrirana organizacija s sedežem v Strasbourgu pod lokalnim zakonom Alsace Moselle. Prvih nekaj let je mreža delovala preko letnega gostovanja sekretariata pri članici združenja, vsakič pri nekom. Mrežo je zelo podpiral tudi sekretariat kongresa. Nedavno pa je bil sekretariat NALAS-a ustanovljen kot ločena izvršilna struktura, ki služi članicam na bolj formalnih in strokovnih ravneh. Sekretariat ima sedež v Skopju, saj je to mesto, kjer ima stalno prebivališče trenutni izvršni direktor. Sekretariat sestavlja majhna skupina mladih in zagnanih strokovnjakov, ki so zelo predani in željni ustreči zahtevam članic.

Kaj so glavni cilji NALAS-a

Splošni cilji mreže so jasno opredeljeni v statutih NALAS-a: "NALAS bo nadaljeval proces demokratizacije in decentralizacije v JV Evropi v skladu z načeli Evropske listine o lokalni samoupravi. Razvijal bo partnerstva med organizacijami in lokalnimi oblastmi v JV Evropi z namenom, da promovira stabilnost in varnost in pomagal procesu evropske integracije in širitve EU za dobrobit držav v regiji. Razvijati mora pobude v imenu svojih članic s pogledom krepitve organizacij lokalnih skupnosti v JV Evropi, s tem da postanejo

predstavnik potreb lokalne oblasti, ki ima uho kot centralni vodja in je sposoben zagotoviti učinkovite storitve lokalnim oblastem v JV Evropi."

Kdo je podpiral NALAS v začetni fazi in kdo je glavni trenutni podpornik

Ideja o vzpostavitvi NALAS (mreža lokalnih združenj lokalnih oblasti) v JV Evropi je prišla na dan na prvem forumu mest in regij JV Evrope v Skopju novembra 2000. Temu je sledila resolucija, ki jo je sprejel kongres med svojim plenarnim zasedanjem leta 2001 v Strasbourgu. Tam se je promovirala ideja, da združenja lokalnih skupnosti razvijejo lokalno demokracijo v JV Evropi. Takrat se je kongres zavezal, da vzpostavi mrežo in to se je ohranilo vse do danes, ko je mreža že bolj ali manj trdno vzpostavljena.

Namen vzpostaviti mrežo je dobil tudi podporo Pakta stabilnosti za JV Evropo, predvsem na okrogli mizi pakta, ki se je odvijala v Thessalonikih decembra 2002 in skozi katero je pomembnost lokalne demokracije in čezmejnih sodelovanj bila spoznana kot jedrna objektivna za nadaljnja leta.

V okvirih Pakta stabilnosti je švicarska vlada preko Agencije za razvoj in sodelovanje (SDC) podpirala iniciativo preko prostovoljnih prispevkov. Enako tudi Inštitut za odprto družbo Iniciative lokalne demokracije (LGI). Poleti 2006 je bil uradno podpisan sporazum med SDC in NALAS-om. Ta sporazum je resnično zaznamoval nov začetek za mrežo NALAS - s perspektivo implementacije bolj konkretnih aktivnosti v prihodnosti. Kmalu po švicarskem sporazumu je nemška vlada skozi Nemško tehnično zvezo (GTZ) pokazala svoje interese do sodelovanja z NALAS-om kot tudi v okviru njihovega Odprtega regijskega kapitala (ORF) pri projektih modernizacije občinskih storitev v JV Evropi. NALAS je sedaj podpisal Memorandum sporazuma z GTZ, ki nakazuje skupno vzajemno pripravljenost sodelovanja v prihodnosti na več projektih. Specifične projekte, ki jih razvijajo NALAS-ove delovne skupine, trenutno podpira GTZ. Nadalje je GTZ dopolnil švicarsko denarno podporo za

operativne stroške NALAS-ovega sekretariata in se strinjal, da finančno prispeva k razvoju znanstvenega centra. NALAS trenutno razvija tudi tesno sodelovanje z nekaj velikimi izvajalci, vpletenimi v lokalne demokracije v JV Evropi, kot so npr. Svet evropskega centra strokovnjakov za reformo lokalne oblasti, Svet evropskih občin in regij (CEMR), Združenje lokalnih agencij za demokracijo (ALDA) in Združenje avstrijskih mest in krajev.

Kako bodo članice zveze vključene v delovne skupine in kako bo to pomagalo lokalnim oblastem v njihovih državah?

Trenutno je pet operativnih delovnih skupin: delovna skupina za upravljanje s trdnimi odpadki, ki ji predseduje SCTM - Stalna konferenca mest in občin Srbije, delovna skupina o lokalnih financah, ki ji predseduje NAMRB - Bolgarska narodna zveza, delovna skupina o prostorskem načrtovanju, ki ji predseduje Skupnost občin Slovenije (SOS), delovna skupina o učinkoviti rabi energije, ki jo vodi AKM - Zveza občin Kosova, in delovna skupina o razvoju združenj, ki ji predseduje ZELS - Združenje enot za samoupravo Makedonije.

V sodelovanju s sekretariatom NALAS-a je vsako združenje, ki je gostitelj, odgovorno za koordinacijo in implementacijo projektov znotraj delovne skupine. Kot denimo - SOS, ki vodi nekaj projektov NALAS-a za prostorski razvoj. Eden teh projektov, ki krepi proces prostorskega načrtovanja, bo izveden v letu 2008, namen pa je, da krepi in usmerja prostorski razvoj. V veliko državah članicah NALAS-a je trenutno spontani prostorski razvoj hitrejši kot pa načrtovane zmogljivosti lokalne oblasti. Lokalna oblast je pogosto postavljena v položaj, da raje sledi situaciji, kot je, kot pa da zasnuje bodoči prostorski razvoj svoje skupnosti. Prostorski razvoj integracije neformalnih naselij, ki temelji na Dunajski deklaraciji, je še eden projekt, ki ga je potrebno izvrševati.

Skozi te in številne ostale bodoče projekte bo NALAS sistematično dokumentiral situacijo v SEE; identificiral bo dobre primere in rešitve problemov, zagotovil priporočila in navodila za lokalne oblasti in združenja

lokalnih oblasti, razvijal bo politično stališče in politične argumente za prihodnje iniciative izboljšanja zakonodaje in ostale dejavnosti, ki bodo vse skupaj tvorile jedro NALAS-ovega znanstvenega centra.

Nekatere NALASO-ve članice prihajajo iz držav članic EU. Kako one vidijo svoj interes v ohranjanju članstva znotraj NALAS-a?

Mrežo NALAS sestavlja 12 združenj članic, aktivnih v 10 državah v JV Evropi, ki pokrivajo več kot 4000 lokalnih oblasti z več kot 50 milijoni občanov. Veliko je tudi pridruženih članic in honorarnih članic. EU so se že pridružile tri države članice NALAS-a, medtem ko ostale zelo napredujejo pri uresničevanju ciljev k integraciji v EU.

Mreža NALAS je okarakterizirana z različnimi podobnostmi velikih problemov v sistemu lokalne samouprave. Te podobnosti izhajajo iz konteksta, ki ga je lokalna samouprava razvijala v preteklosti: mnoge države so podedovale javno upravo iz socialističnega obdobja, proces denacionalizacije se je pričel bolj kot ne v enakem obdobju kot tranzicija političnih sistemov in naporov za integracijo v EU, in navsezadnje, bilo je kar nekaj oboroženih konfliktov, ki so zmotili zgornje procese.

Po drugi strani so članice NALAS-a dobile široko mednarodno pomoč pri krepitvi specifičnih področij lokalne samouprave. Dobri primeri so vse okrog nas. Ni natančnega vzorca. Nekatere države so dobre v upravljanju z nepremičninskimi davki, spet druge v razvijanju formule za prenos nepovratnih sredstev. Vse to pa ustvarja zelo dobro podlago pri izmenjavi izkušenj. Vsaka članica se lahko kaj nauči od druge, ne glede na to, kako visoko stopnjo v lokalni samoupravi imajo te države. Obstaja velika verjetnost, da bo dober model, določene NALAS-ove članice zlahka povzet pri drugi NALAS-ovi članici, zaradi prej naštetih razlogov.

Vsekakor pa predstavljajo članice NALAS-a, ki so tudi članice EU, pomembne sile in dodano vrednost NALAS-a v smislu njihovih potencialov za prenos znanja, saj imajo sveže izkušnje, še posebej pri ravnanju z izzivi integracije v EU.



Sestanek komisije Odbora regij za zunanje odnose RELEX

V Bruslju se je 25. februarja 2008 sestala Komisija Odbora regij za zunanje odnose in decentralizirano delovanje. Sestanka, ki je bil v zgradbi OR v Bruslju, se je udeležila generalna sekretarka SOS Jasmina Vidmar. Na 11. zasedanju komisije so potrdili delovni program za leto 2008 in pripravili mnenje o državah kandidatkah in potencialnih državah kandidatkah.

Na sestanku komisije je bil sprejet naslednji osnutek mnenja o strategiji za širitev 2007 za države kandidatke (Hrvaška, Turčija in Makedonija) in za države potencialne kandidatke (Albanija, BIH, Črna gora, Kosovo, Srbija)

Odbor regij bo v mnenju pozdravil podpis Lizbonske pogodbe, ki daje potencialnim državam kandidatkam konkretno možnost, da se pridružijo EU. Primerjalna analiza bi lahko ustvarila zdravo konkurenco med državami in pospešila celotni proces. Uspeh posamezne države pri izvajanju reform bi moral biti odločilni dejavnik pri hitrosti, s katero se približuje pridružitvi. Meni, da je širitev pomembna tako za EU kot tudi za države kandidatke z vidika možnosti za gospodarsko rast, zagotavljanja najpomembnejših prometnih in energetske povezav ter drugih strateških vidikov; možnost pristopa je zlasti

nujna za zagotavljanje miru in stabilnosti na zahodnem Balkanu. Kljub temu priznava, da je po nedavnih širitvah v državah EU mogoče opaziti "naveličanost nad širitvijo", zato meni, da je treba povečati ozaveščenost javnosti o priložnostih in izzivih prihodnje širitve.

Države kandidatke Odbor regij poziva h krepitvi pravne države, zlasti s pravosodnimi reformami; boj proti korupciji in organiziranemu kriminalu, vključno s trgovino z ljudmi, pa bi moral biti glavna prednostna naloga v vseh potencialnih državah kandidatkah. Pozval bo vse potencialne države kandidatke, naj vzdržujejo in še naprej izboljšujejo dobre sosedske odnose, saj so pomemben del procesa približevanja EU.

Sestanek Komisije Odbora regij za ekonomsko in socialno politiko (ECOS)

Komisija OR za ekonomsko in socialno politiko se je sestala 27. februarja 2008 v zgradbi Odbora regij. Sestanka komisije se je udeležil župan občine Rače-Fram Branko Ledinek.

Komisija je na sestanku pripravila naslednje mnenje:

Mnenje o spodbujanju polne udeležbe mladih v izobraževanju, zaposlovanju in družbi

V mnenju je Odbor regij zapisal, da so mladi odločilen dejavnik za gospodarsko uspešnost evropskih regij in njihovo sposobnost, da preživijo v svetovni konkurenci, saj so delovna sila prihodnosti in vir produktivnosti, inovacij, raziskav in podjetniškega duha. Poleg tega je vključenost državljanov v EU pomemben temelj za miren in demokratičen

nadaljnji razvoj Evrope, ki ga je treba postaviti že v mladosti. Prednostni pomen te tematike poudarja tudi horizontalni pristop, ki ga komisija predlaga za strategijo za mlade. Mladinska politika bi morala prodrati tudi na druga politična področja in podpirati močnejše osredotočenje na posebne potrebe mladih. Odbor to pozdravlja.

Sestanek Komisije Odbora regij za kulturo in izobraževanje (EDUC)

Sestanka Komisije Odbora regij za kulturo in izobraževanje (EDUC), ki je bil 27. februarja 2008 v zgradbi Odbora regij v Bruslju, sta se udeležila predstavnika SOS mag. Jure Meglič, podžupan občine Tržič, in Anton Tone Smolnikar, župan občine Kamnik. Na sestanku so obravnavali in sprejeli Mnenja k nekaj dokumentom, med njimi tudi:

Mnenje o sporočilu o akcijskem načrtu za izobraževanje odraslih

V mnenju Odbor regij podpira ključne koristi izobraževanja odraslih za evropske državljane: razvoj skupnosti, gospodarska blaginja in konkurenčnost, spodbujanje socialne vključenosti, osebna izpopolnitev in krepitev družbeno-državlanske vključenosti, ki je sestavni del osebnega razvoja, ter pozdravlja opredelitev treh ključnih elementov, ki so bistveni za učinkovit in uspešen sektor izobraževanja odraslih: politike, upravljanje in sistemi izvajanja.

Priprava mnenja o evropski pobudi i2010 o e-vključenosti

Odbor regij se strinja s stališčem, da so naložbe v IKT ključni instrument za regionalne in lokalne akterje in občine, saj prispevajo k reševanju težav glede enakih možnosti, s katerimi se srečujejo ti akterji na različnih področjih. Opozarja na potrebo po dejavnem vključevanju regij ter lokalnih in regionalnih skupnosti v oblikovanje strategij in programov, povezanih s pridobivanjem in uporabo sredstev skupnosti, saj so zaradi delovanja na ravni, ki je državljanom najbližja, neposredno soočene z lokalnimi potrebami in lahko zaznajo nastajajoče potrebe. V mnenju Odbor regij predlaga, da komisija nameni posebno pozornost gospodarsko manj razvitim regijam, da bi

lahko izkoristile priložnosti za učinkovito približevanje, ki jih ponujajo IKT, in se izognile nevarnosti izključenosti. Celotno mnenje si lahko preberete na spletni strani <http://www.toad.cor.europa.eu/CORConvocation.aspx?body=educ-iv&date=28022008>.

Priprava mnenja o svežnju reform na področju elektronske komunikacije

Mnenje Odbora regij bo temeljilo na dokumentu Evropske komisije, kateri predlogi vsebujejo naslednje glavne elemente: nove pravice za potrošnike, več izbire za potrošnike zaradi večje konkurence, večjo varnost pri uporabi komunikacijskih omrežij, spodbujanje naložb v novo komunikacijsko infrastrukturo, nov regulativni okvir, večjo neodvisnost za regulativne organe in učinkovitejše upravljanje spektra radijskih frekvenc. Komisija namerava ustanoviti tudi evropski regulativni organ, in sicer organ za trg evropskih elektronskih komunikacij, ki bo njen glavni svetovalec za vsa vprašanja o ureditvi področja elektronskih komunikacij. Med predlogi je tudi vključitev sedanje Evropske agencije za varnost omrežij in informacij v novi organ.

Sestanek komisije Odbora regij za politiko ozemeljske kohezije (COTER)

Komisija odbora regij za politiko ozemeljske kohezije se je sestala 21. februarja v Bruslju. Sestanka se je udeležil župan občine Kamnik Anton Tone Smolnikar. Na sestanku komisije so pripravili mnenje tudi o:

Mnenje o Zeleni knjigi o mestnem prometu

Odbor regij potrjuje pomembno vlogo, ki jo imajo lokalne in regionalne oblasti pri načrtovanju in izvajanju mestne prometne politike. Odbor regij v mnenju prosi EU, da regije, zlasti mesta, spodbudi k obravnavi teh problemov z razvijanjem dolgoročnih načrtov mobilnosti, s katerimi bi obravnavali zastoje in omilili podnebne spremembe na podlagi alternativnih prometnih možnosti, s katerimi bi potnikom zagotovili možnosti izbire in

tako spodbudili večjo uporabo bolj trajnostnih načinov prevoza. V teh načrtih bi bilo treba spodbujati čiste cone (tj. neonesnažena območja brez zastojev) in dajati prednost naložbam v njihovo podporo.

Občine bodo do leta 2020 proizvedle 25% več smeti

Študija Evropske agencije za okolje je pokazala, da bodo občine do leta 2020 proizvedle za 25% večjo količino odpadkov letno kot leta 2005.

Državljan EU povprečno proizvede več kot pol tone smeti letno. To število pa bo do leta 2020 naraslo na 680 kilogramov na osebo letno. Posebej pomemben je podatek med povprečno proizvodbo smeti med prebivalci stare EU (15 držav članic) in novimi članicami EU (12 držav članic). Prebivalci starih držav članic EU povprečno proizvedejo 570 kilogramov smeti, medtem ko znaša povprečna proizvodnja smeti v državah novih članicah 335 kilogramov na osebo. Razvoj ekonomije v državah novih članicah (12 držav) bo povečal količino odpadkov in jih bo približal državam starim članicam. Študija predvideva, da se bo do leta 2020 v 12 državah novih članicah količina smeti povečevala za 50% letno, medtem ko se bo povečevala količina smeti v državah starih članicah (EU-15) za 22% letno. Kljub hitrejši rasti količine smeti v državah novih članicah bodo do leta 2020 v državah starih članicah proizvedli 80% vseh smeti. V številkah bi to pomenilo, da bomo do leta 2020 proizvedli 340 milijonov ton smeti. S smetmi bi lahko naredili 30 cm debelo plast na ozemlju Luksemburga ali pa 2,5 m debelo plast na ozemlju Malte.

Namen študije je pokazati nujnost okrepitev recikliranja in sežiganja in s tem zmanjšati

količino odpadkov.

V preteklosti se je večina odpadkov odlagala na odlagališčih za odpadke. Zaradi vedno večje količine odpadkov se je v zadnjih dveh desetletjih povečala količina recikliranih in sežganih smeti. Tako se je leta 2004 47% smeti odlagalo na smetiščih, medtem ko se bo leta 2020 na odlagališča odlagalo le še 35% smeti. Povečal se bo delež recikliranih odpadkov s 36% na približno 42%. Količina sežganih smeti se bo s 17% v letu 2004 povečala na 25% do leta 2020. Trendi zmanjševanja odlaganja občinskih odpadkov na smetišča ter povečanje recikliranja in sežiganja so posledica zakonodajnih sprememb EU iz leta 1994 in iz leta 1999. Evropska unija in nacionalne oblasti nameravajo v prihodnosti še dodatno zmanjšati količino občinskih smeti na odlagališčih.

(Vir: Svet mest in regij Evrope)

Skupina DEXIA in CEMR sta izdala skupno študijo na temo lokalnih in regionalnih oblasti

Skupina DEXIA in Svet regij in mest Evrope (CEMR) sta izdala skupno študijo na temo lokalnih in regionalnih oblasti Evrope. Izdana študija se je osredotočila na interno organizacijo Evropskih držav članic, na finančni vidik javnega sektorja (izdatki, javne investicije, javne debate...), na strukturne in kohezijske sklade, pobratenje mest (Town twinning), na zastopnost ženskega spola na vodilnih mestih na lokalni in regionalni ravni. Študija, v kateri so obdelani podatki iz leta 2007, je pokazala, da javni izdatki na subnacionalnem nivoju znašajo 16% evropskega BDP-ja, od tega pa je 2/3 javnih investicij. Študija je tudi pokazala, da francoske lokalne oblasti predstavljajo 40% vseh lokalnih oblasti v EU, da ima Nemčija največje število pobratenih

mest in da ima Latvija največje število županij (35%). Generalni sekretar Sveta mest in regij Evrope (CEMR) Jeremy Smith je povedal, da so podatki iz študije zelo priročni in da je študija odličen pripomoček za ljudi, ki jih zanimajo lokalne oblasti. S pridobljenimi rezultati lahko enostavno primerjamo podatke med državami članicami na subnacionalnem nivoju. Podatke pridobljene v študiji, lahko v celoti najdete na spletni strani http://www.ccre.org/bases/T_599_48_3524.pdf DEXIA je tudi objavila študijo z naslovom 2007 Economic Outlook, ki daje pregled institucionalnim in finančnim stanjem na subnacionalnem nivoju javnega sektorja v 27 državah članicah. V študijo sta prvič vključeni tudi od 1. januarja 2007 članici EU Bolgarija

in Romunija. Celotna študija je v angleškem jeziku objavljena na spletni strani http://www.dexia.com/docs/2008/2008_news/20080131_public_finance_europe_UK.pdf

(vir: Svet mest in regij Evrope, Miha Mohor)

Govor predsednice slovenske delegacije v Odboru regij Irene Majcen

V času predsedovanja Evropski uniji se Slovenija v aktivnosti vključuje s kar nekaj dogodki, ki se bodo odvijali v Sloveniji tudi v okviru Odbora regij.

V mesecu januarju se je na Brdu srečala ekspertna skupina za teritorialno sodelovanje, ki jo je obiskal tudi predsednik Van der Brande. V mesecu marcu bo 107. seja predsedstva OE, v mesecu juniju bo v Sloveniji komisija Relex srečanje namenila diskusiji teritorialnega sodelovanja vzhodni Balkan in komisija Coterec bo razpravljala o Uresničevanju teritorialnega sodelovanja. Slovenija si je v času predsedovanja zastavila številne prioritete in naj še sama omenim nekatere:

1. regionalno in nadregionalno grozdenje malih in srednjih podjetij je zelo pomembno tudi za Slovenijo, saj naš geografski položaj omogoča širitev teritorialnega sodelovanja tudi na zahodni Balkan. Podjetne regije bi se ob naših sosedih - Italijo, Avstrijo, Madžarsko lahko širile preko meja EU. Gospodarska povezanost in medsebojno poznavanje seže v čas pred letom 1991, ko se je Slovenija kot prva osamosvojila iz nekdanje Jugoslavije. Poznanstva, gospodarsko sodelovanje z zahodnim Balkanom pa še vedno obstaja, je še ohranjeno, zato tudi vlada namenja teritorialnemu dialogu in grozdenju v gospodarskem in političnem delovanju veliko pozornosti. Dobro

sodelovanje vlade z Odborom regij pa je prav gotovo vsaj v nekem delu pogojeno z dejstvom, da sta vsaj dva ministra tudi bivša člana v OR. Zato v času predsedovanja tudi številne aktivnosti konference o teritorialnem sodelovanju, prvo srečanje sredozemskih mest - dialog Sredozemlja, kjer se bodo zastavili začetki uresničevanja projektov razreševanja resničnih problemov sredozemskih mest severne Afrike in južne Evrope. Slovenija se v to dogajanje vključuje tudi preko Univerze Sredozemlja. Prav tako bo na srečanje pri oblikovanju mnenja za Lizbonsko strategijo povabljen predsednik Van der Brande, kar ponovno potrjuje našo medsebojno povezanost in soodvisnost. V Sloveniji radi rečemo, da je Slovenija Evropa v malem. Res je, da zasledujemo dejstvo, da smo enotni v raznolikosti, imamo veliko skupnega, potrjujemo pa to v Sloveniji prav sedaj, ko smo sredi postopka sprejemanja pokrajinske zakonodaje. In tako kot Evropejci smo tudi Slovenci prijazni in odprti in naj vas, spoštovani, v letu predsedovanja Slovenije EU prijazno povabim, da vsaj za nekaj dni obiščete Slovenijo. Izbirate lahko med morjem - Sredozemlje - znamenitim Portorožem, Sečoveljskimi solinami ali si ogledate 80 m visoke pečine fliša v Strunjanu, gorami - Julijske, Kamniške ali Savinjske Alpe, kjer se lahko posvetite adrenalinskim aktivnostim, pohodništvu, alpinizmu, soteskanje, vožnja s

čolni po čistih rekah ali jadrnanje s padalom, si ogledate Kras in spoznate številne kraške pojave - obiščete najbolj obiskano destinacijo v Sloveniji - Postojnsko jamo, Škocijanske jame ali Kobilarno Lipica, ki je znamenita po dresuri konj lipicancev, ogledate si lahko bisera Bohinj in Bled, v zimskem času številna smučišča, obiščete eno izmed dvajsetih termalnih zdravilišč, si privoščite najbolj okusno hrano in odlična vina, ali pa si želite mir, takrat obiščete Pohorje - neskončni gozdovi vam bodo nudili popolno tišino in sprostitvev. Prav gotovo vas bodo navdušila tudi naša mesta - glavno mesto Ljubljana s številnimi kulturnimi dogodki, mesto Maribor, ki bo v letu 2012 s še nekaj mesti Kulturna prestolnica Evrope in knežje mesto Celje - so le prva tri naša največja mesta. Zahvaljujem se kolegom politične skupine EPP, da sem imela priložnost spregovoriti ob tako izjemnem dogodku in vas vse pozdravljam tudi v imenu celotne slovenske delegacije.



73. Plenarno zasedanje Odbora regij

V Bruslju se je 6. in 7. februarja odvijalo 73. plenarno zasedanje Odbora regij. Slovensko lokalno oblast so zastopali člani in nadomestni člani v Odboru regij. Na plenarnem zasedanju so izvolili novega predsednika in podpredsednike. Na mesto predsednika je bil izvoljen Luc Van den Brand, član belgijskega senata in flamskega parlamenta. Kot prvi podpredsednik je bil izvoljen sedanji predsednik Michel Delebarre, župan mesta Dunkirk in član francoskega parlamenta. Izvoljenih je bilo tudi 27 podpredsednikov Odbora regij. Slovenska podpredsednica je ponovno postala Irena Majcen, županja Slovenske Bistrice (prvič je bila izvoljena oktobra 2007, tako da je izvoljena drugič, a tokrat prvič za celoten mandat).

Na plenarnem zasedanju so bila obravnavana naslednja mnenja:

1. Učinkovitejša podpora raziskavam in inovacijam v regijah EU

EU ima dopolnilne politike za podporo raziskavam, inovacijam in podjetništvu v evropskih regijah in državah članicah. Zagotovitev osnove za odlične raziskave in inovacije v Evropi je predpogoj za ohranitev modela EU za trajnostni razvoj. Skupnost je zagotovila obstoj sinergij med instrumenti, vzpostavljenimi za spodbujanje nadaljnje rasti in zaposlovanja.

Mnenje Odbora regij:

Raziskovalni program EU mora tudi v prihodnje temeljiti na znanstvenih in visokokakovostnih raziskavah. Kljub temu bi bilo priporočljivo, da se v ustrezne mehanizme bolj vključi teritorialna razsežnost v okviru prihodnjih programov, kot so regije znanja, regije za

gospodarske spremembe in pobude v okviru sistema Innova-Innovation. Instrumenti skupnosti, kot so Sedmi okvirni program za raziskave (7OP), strukturni skladi (Evropski sklad za regionalni razvoj - ESRR, Evropski socialni sklad - ESS), Program za konkurenčnost in inovativnost (PKI) ter Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP), v obdobju 2007-2013 ponujajo več možnosti za spodbujanje raziskav in inovacij.

Strategija za Evropo glede vprašanj v zvezi s prehrano, prekomerno telesno težo in debelostjo

Bela knjiga izpostavlja negativen trend v povezavi z nezdravim prehranjevanjem in slabo telesno dejavnostjo med prebivalci EU, ki v prihodnje lahko vodi v povečanje števila kroničnih obolenj, določenih oblik rakavih obolenj, sladkorne bolezni.

Mnenje Odbora regij:

Odbor regij je oblikoval zelo obširno mnenje na to temo, zato bom izpostavil samo nekaj ključnih točk mnenja. Celotno mnenje pa si lahko ogledate na spletni strani <http://www.toad.cor.europa.eu/CORConvocatio.n.aspx?body=plen&date=06022008>.

Odbor regij meni, da je zdravje prednostna naloga vseh politik in dejavnosti skupnosti, ki bi zato morale zagotoviti visoko raven njegovega varovanja. OR poudarja, da je za čim boljši odziv na težave zaradi prehranjevanja, prekomerne telesne teže in debelosti treba spodbujati dopolnjevanje in vključevanje različnih ustreznih strateških sektorjev (horizontalni pristop) in različnih ravni ukrepanja (vertikalni pristop).

Zelena knjiga o mestnem prometu

EU si je zastavila za cilj znižati emisije toplogrednih plinov za 50% do leta 2050. K temu lahko bistveno prispeva tudi mestni promet, ki npr. »prispeva« kar 40% izpustov CO₂ v ozračje na področju prometa. Komisija je v petih glavnih točkah: tekoč promet v mestih; prizadevanja za bolj zelena mesta; inteligentnejši mestni promet; dostopnejši mestni promet in varnejši mestni promet predstavila glavne probleme, s katerimi se soočajo evropska mesta.

Mnenje Odbora regij:

OR potrjuje pomembno vlogo, ki jo imajo lokalne in regionalne oblasti pri načrtovanju in izvajanju mestne prometne politike. OR prosi EU, da regije, zlasti mesta, spodbudi k obravnavi teh problemov z razvijanjem dolgoročnih načrtov mobilnosti, s katerimi bi obravnavali zastoje in omilili podnebne spremembe na podlagi alternativnih prometnih možnosti, s katerimi bi potnikom zagotovili možnosti izbire in tako spodbudili večjo uporabo bolj trajnostnih načinov prevoza. Več na: <http://www.toad.cor.europa.eu/CORConvocatio.n.aspx?body=plen&date=06022008>.

2. Oblikovanje skupnih načel prožne varnosti - nova in boljša delovna mesta v povezavi s prožnostjo in varnostjo

Razprava o prožni varnosti na ravni EU in državami članicami intenzivno poteka že dve leti. Sproti poteka razprava tudi v večini državah članicah - tudi v Sloveniji -, kjer se konkretizira v spremembah nacionalne



zakonodaje (npr. spremembe Zakona o delovnih razmerjih, Zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti in Zakona o socialni varnosti).

Osnovne štiri komponente prožne varnosti so: fleksibilne oblike delovnih razmerij, aktivne politike zaposlovanja, vseživljenjsko učenje ter modernizacija socialnih sistemov.

Mnenje Odbora regij:

Odbor regij se zavzema za to, da se v prihodnjih razpravah upošteva tudi vloga lokalnih in regionalnih oblasti pri zagotavljanju prožne varnosti v okviru lizbonskih ciljev kot odraz njenega pravega pomena tako na ravni EU kot držav članic.

Pregled stanja skupne kmetijske politike

Sporočilo komisije o »pregledu« reforme Skupne kmetijske politike, ki ga je komisija objavila novembra 2007, je podlaga za oceno delovanja reforme iz leta 2003, razpravo o potrebnih spremembah, prilagoditvah in poenostavitvah sedanje ureditve in priložnost za razpravo o novih izzivih, s katerimi se bo v prihodnosti soočilo kmetijstvo.

Mnenje Odbora regij:

Odbor regij meni, da SKP pomembno prispeva k ozemeljski koheziji in da morajo vsi predlogi za spremembe, ki izhajajo iz tega pregleda stanja, v zadostni meri upoštevati različne regionalne posebnosti in proizvodne sisteme v Evropski uniji. Po drugi strani pa je zaskrbljen, ker bi bili poskusi uporabe "krovnega pristopa" k razvoju podeželja za obravnavanje čedalje večjega števila vprašanj lahko problematični in bi v vsakem primeru sprožili

dvom, ali je res najbolje, da se mnoga od teh vprašanj obravnavajo v okviru programov razvoja podeželja. Odbor regij opozarja, da morajo biti regije sposobne ohraniti element prehrabene samozadostnosti, vključno s tistimi, kjer so pogoji za poljedelstvo in živinorejo težki, in poudarja neposredno povezavo med visokokakovostno lokalno pridelano hrano in regionalno identiteto, ki jo mora SKP varovati.

Bela knjiga o športu

Evropska komisija je 4. julija 2007 sprejela Belo knjigo o športu. Z njo se institucionalizira sodelovanje na področju športa, kar daje področju športa zelo velik pomen. Šport poleg tega, da je interesna dejavnost z velikim vplivom na ljudi, postaja tudi vedno bolj pomembna gospodarska dejavnost.

Mnenje Odbora regij:

Odbor regij opozarja, da je šport pomembno sredstvo za spodbujanje vključevanja vseh skupin prebivalstva in ugotavlja, da šport spodbuja delavnost posameznika in poseduje temeljne vrednote, kot so pravičnost, strpnost in solidarnost. Meni, da je krepko in zdravo prebivalstvo - tako mladi kot starejši, moški in ženske - temelj in gonilo gospodarske rasti, konkurenčnosti in na splošno večje blaginje v Evropi ter da tako prispeva k doseganju ciljev Lizbonske strategije.

Sinergija Črnega morja - nova pobuda za regionalno sodelovanje

Slovenija se strinja s komisijo, da predstavlja črnomska regija velike možnosti in izzive na

poglavitnih sektorjih, kot so energetika, promet, okolje, migracije in varnost. Omenjeni sektorji (predvsem energetika, promet in okolje) so tudi prioriteta strateška področja Slovenije. Slovenija meni, da mora okrepljeno regionalno sodelovanje, ker je namen sinergije, vključevati tudi večji angažma EU pri reševanju dolgoletnih sporov v regiji, lahko pa prispeva k večjemu medsebojnemu zaupanju in hitrejšim reformam v državah te regije.

Mnenje Odbora regij:

Odbor regij pozdravlja namen komisije, da s pobudo Sinergija Črnega morja poveča učinkovitost ukrepov za regionalni in lokalni razvoj. V ta namen naj bi izkoristili najboljše lokalne in regionalne prakse ter spodbujali njihovo razširjanje, izmenjavo in mrežno povezovanje. Ti ukrepi, ki so politični instrumenti skupnosti za posodobitev gospodarstva in večjo učinkovitost, naj bi torej dobili novo spodbudo.

(Vir: Stališča vlade RS na teme dnevnega reda OR in dokumenti Odbora regij)

Miha Mohor



Množično vrednotenje nepremičnin in sodelovanje občin

V Sloveniji so bile s sprejetjem Zakona o evidentiranju nepremičnin in Zakona o množičnem vrednotenju nepremičnin vzpostavljene nove sistemske rešitve na področju evidentiranja nepremičnin in uveljavljen nov sistem ocenjevanja posplošenih tržnih vrednosti nepremičnin. Navedena zakona določata, da se bo posplošena tržna vrednost vseh nepremičnin, ki se vodijo in vzdržujejo v registru nepremičnin, uporabila za namene obdavčenja in druge javne namene.

Sistemi množičnega vrednotenja nepremičnin se v nekaterih državah uporabljajo že od sedemdesetih let prejšnjega stoletja, kot na primer Združene države Amerike, Nizozemska, Švedska, Danska, Nemčija, Avstralija ipd.. Vse države uvajajo tovrstne sisteme primarno za namene objektivnega obdavčenja nepremičnin (objektivnost davčne osnove, tržna vrednost, homogenost in enakost določitve davčne osnove, enake metode in tehnike ocenjevanja tržnih vrednosti nepremičnin) ter zanesljivega in stabilnega davčnega vira (nepremičnina je vidna), posredno pa so se ti sistemi uveljavili tudi za druge javne in tudi poslovne namene.

I. Davčni vidik uporabe sistema množičnega vrednotenja nepremičnin v Sloveniji

Danes v Sloveniji davek na nepremičnine predstavljata dve dajatvi, in sicer nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča in premoženjski davek. Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča v Sloveniji je v vsaki občini urejen na drugačen način z vidika davčne osnove, saj predpisi ne urejajo teh pravil. Višina nadomestila se določa administrativno na podlagi točk, ki jih določijo posamezne občine samostojno. Posledica je subjektivnost davčne osnove in neenakopraven

položaj lastnikov nepremičnin pri odmeri nadomestila. Premoženjski davek ima podobne sistemske težave.

Zaradi navedenih težav pri zagotavljanju objektivnih davčnih virov lokalnim skupnostim je Vlada RS v letu 2006 sprejela nov Zakon o evidentiranju nepremičnin in Zakon o množičnem vrednotenju nepremičnin. Posplošena tržna vrednost je prav tako danes že vključena kot davčna osnova v Zakonu o davku na promet z nepremičninami in v Zakonu o dediščinah in darilih. Priprave novega sistema davka na nepremičnine, ki bi bil glavni uporabnik podatka o posplošeni tržni vrednosti, pa zaenkrat v programu vlade še ni.

Prednosti enotnega sistema evidentiranja nepremičnin in sistema množičnega vrednotenja nepremičnin glede na obstoječo ureditev določanja nadomestila oziroma davčne osnove za davek od premoženja za občine so lahko naslednje:

1. Za ažurno stanje podatkov o nepremičninah za območje celotne države v skladu z Zakonom o evidentiranju nepremičnin skrbi en sam organ, Geodetska uprava RS.
2. Posplošena tržna vrednost se ocenjuje vsem nepremičninam, ki so evidentirane v registru nepremičnin (vsem parcelam in stavbam in delom stavb).
3. Posplošene tržne vrednosti se vzdržujejo v skladu z Zakonom o množičnem vrednotenju nepremičnin, in sicer glede na gibanja cen vrednosti nepremičnin na posameznem območju trga nepremičnin v državi.
4. Močno se zmanjša bremena lokalnih skupnosti glede evidentiranja podatkov o nepremičninah, administriranja sistema nadomestila in usklajevanja stanja z lastniki nepremičnin.
5. Možnost zagotovitve stabilnega in zanesljivega davčnega vira lokalnim skupnostim.

Vloga in naloge občin v v sistemu množičnega vrednotenja za davčne namene

V sistemu množičnega vrednotenja pa imajo tudi občine predvideno aktivno vlogo.



Predvsem je zelo pomembna naloga občin posredovanje kakovostnih podatkov namenske rabe zemljišč brez sestavin, ki so jih dolžne posredovati v skladu z uredbo o določitvi podskupin znotraj posameznih istovrstnih nepremičnin in podatki za pripis vrednosti po podskupinah nepremičnin (U.I. št. 59/2007), in sicer na parcelo natančno.

V 9. in 10. členu Zakona o množičnem vrednotenju nepremičnin pa je podrobneje določeno sodelovanje občin pri vzpostavitvi in vključevanju v sistem.

1. 9. člen Zakona o množičnem vrednotenju nepremičnin

Sodelovanje občin pri usklajevanju modelov množičnega vrednotenja nepremičnin v praksi pomeni, da Geodetska uprava RS ob vzpostavitvi sistema in vsake 4 leta v postopku generalnega vrednotenja nepremičnin posreduje modele množičnega vrednotenja nepremičnin (vrednostne cone in vrednostne tabele) za vsako vrsto nepremičnin (stanovanja, hiše, lokali, pisarne, industrijske nepremičnine, kmetijska zemljišča, gozdna zemljišča, stavbna zemljišča, druga zemljišča in posebne nepremičnine) vsaki občini posebej. Občine so dolžne modele pregledati ter podati svoje mnenje v roku 30 dni. Geodetska uprava RS je dolžna predloge in pripombe na modele množičnega vrednotenja uskladiti z občinami.

2. 10. člen Zakona o množičnem vrednotenju nepremičnin

V postopku poizkusnega izračuna po uskladitvi modelov z vsemi občinami Geodetska uprava RS izračuna posplošeno tržno vrednost vseh nepremičnin na podlagi podatkov o nepremičninah iz registra nepremičnin in modelov množičnega vrednotenja nepremičnin ter o tem z obvestilom seznanji vse lastnike nepremičnin. Obenem se na krajevno običajen način (v prostorih lokalnih skupnosti) razgrnejo modeli množičnega vrednotenja z namenom, da bodo lastniki nepremičnin na podlagi obvestila o vrednosti nepremičnin in pregleda kart na katerih so zarisane vrednostne cone in vrednostne tabele (modeli množičnega vrednotenja nepremičnin), lahko dobili

vpogled na pregleden način, kako so vrednostno nepremičnine obravnavane na območju občine, v kateri se nahajajo njihove nepremičnine. V postopku krajevne razgrnitve bo Geodetska uprava RS posredovala vsem občinam karte z zarisanimi conami, katere jih bodo razgrnile v svojih prostorih.

II. Možnost uporabe sistema množičnega vrednotenja nepremičnin za druge namene

Posplošena tržna vrednost nepremičnin na območju občine predstavlja podatek o vrednosti prostora s katerim občina upravlja in je ključnega značaja pri odločanju in izvajanju kakršnihkoli sprememb in posegov v prostor.

Praktično to pomeni, da bo občina lahko podatke o nepremičninah in posplošenih tržnih vrednostih uporabljala v procesih sprememb prostorskih aktov in posegov v prostor z ekonomskega vidika odločanja o možnih in najboljših scenarijih z vidika ekonomske upravičenosti, in sicer:

- pri odločanju o gradnji, sanaciji ali odkupih zemljišč za različne javne namene,
- pri izvajanju komasacij zemljišč,
- pri pridobitvah ocen vrednosti nepremičnin ob prodaji, oddaji ali nakupu nepremičnin s strani občin,
- pri presojanju sprememb planskih aktov z vidika, kaj je ekonomsko najbolj učinkovito za občino z vidika davčnih virov (če se gradijo stanovanja, se poveča davčni vir iz dohodnine, kot če se gradijo poslovni prostori)
- pri ugotavljanju razvojne stopnje območja občine in prostorskega potenciala občine z vidika ekonomskega razvoja ipd..

Podatki o nepremičninah in posplošene tržne vrednosti vseh nepremičnin so pomembni in namenjeni predvsem občinam, ki upravljajo s prostorom in se dnevno srečujejo s problematiko posegov v prostor.

III. Izobraževanje zaposlenih na občinah

Z namenom, da bodo vodstveni in strokovni sodelavci na občinah podrobneje seznanjeni s sistemom množičnega vrednotenja nepremičnin ter da bodo usposobljeni za izvedbo planiranih nalog in možnostjo

uporabe podatkov o nepremičninah in posplošenih tržnih vrednosti nepremičnin za druge namene in potrebe občin, kot so navedene v članku, bo Geodetska uprava RS do konca septembra leta 2008 organizirala tri vrste brezplačnih izobraževanj, in sicer:

1. Splošno izobraževanje s področja množičnega vrednotenja nepremičnin, ki temelji na mednarodnih standardih tržnega vrednotenja nepremičnin, za namene razumevanja novega sistema s strani zaposlenih na občinah.
2. Izobraževanje za namene usklajevanja modelov množičnega vrednotenja, kot to določa 9. in 10. člen Zakona o množičnem vrednotenju nepremičnin.
3. Predstavitve primerjalne analize obstoječih sistemov nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč in sistema množičnega vrednotenja nepremičnin, ločeno za vsako občino posebej.

Pred vsakim izobraževanjem bodo občine seznanjene s temo izobraževanja in ciljno publiko izobraževanja.

Za namene izvedbe predstavitve, ki jo določa 3. točka izobraževanj, bomo v kratkem z vprašalnikom pozvali občine, da Geodetski upravi posredujejo agregatne podatke o nepremičninah, ki so bile v letu 2007 predmet odmere nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč (število in vrsta nepremičnin), ter o prihodkih iz tega naslova.

Izobraževanja se bodo pričela predvidoma v mesecu aprilu, do tedaj pa bodo občine s članki obveščene tudi o podrobnejši vsebini predavanj.

Mag. Dušan Mitrović,
direktor urada za MVN

Javne e-točke v vasi Skomarje, Resnik in Gorenje

Spoštovane bralke in bralci, dovolite da vam predstavim novo pridobitev v občini Zreče, širših območij vasi Skomarje, Resnik in Gorenje v občini Zreče, javne e-točke, ki postavljajo pohorski del občine Zreče ob bok najsodobnejše opremljenih naselij v Sloveniji z internetno povezavo. Občani in občanke so se že večkrat spraševali, kje lahko pridobijo določene informacije, kako lahko brezplačno uporabijo računalnik ter kje se lahko brezplačno povežejo v svetovni splet. Občina Zreče je za navedeno našla odgovore in rešitve, imenovane Javne e-točke v vasi Skomarje, Resnik in Gorenje.

Javne e-točke so informacijski sistem, projekt občine Zreče, sofinanciran s strani Ministrstva za gospodarstvo Republike Slovenije v višini 80% celotne vrednosti z namenom pospeševanja rabe svetovnega spleta ter računalniških orodij in tehnologij za podporo vsesplošnemu razvoju državljanov Republike Slovenije. Preostalih 20% je zagotovila občina Zreče ter s tem sprejela izziv postavitve Javnih e-točk v vasi Skomarje, Resnik in Gorenje. Stalni dostop do svetovnega spleta pasovne širine 10 Mbit/s je tako zakupljen za dve leti.

Namen javnih e-točk

Poglavitni namen javnih e-točk je omogočiti vsem občankam in občanom, obiskovalkam in obiskovalcem brezplačen dostop do svetovnega spleta. Ker le-te niso namenjene konkuriranju internetnim ponudnikom na trgu, temveč želijo omogočiti dostop do svetovnega spleta prav vsem zainteresiranim občankam in občanom ter drugim obiskovalkam in obiskovalcem Zreč, bo dostop časovno omejen.

Le-te omogočajo brezplačen dostop do svetovnega spleta na dva načina. Vsak zainteresirani posameznik oziroma posameznica lahko uporabi javne e-točke v predprostoru bivše podružnične šole Skomarje v centru vasi Skomarje, kjer ga/jo čaka

računalniško mesto, ki je povezano v svetovni splet in je na voljo v času odprtja prostorov Mladinskega kluba Skomarje. Dostop do njega je mogoč 24 ur na dan vse dni v letu. V pisarni KS Resnik, ki se nahaja v bivši podružnični šoli Resnik v vasi Resnik, občanka oziroma občana prav tako čaka računalniško mesto, ki je povezano v svetovni splet in je na voljo v času odprtja prostorov pisarne KS Resnik. Dostop do njega je mogoč od 7. do 19. ure vsak dan in vse dni v letu. Dostop bo mogoč tudi izven tega termina.

Računalniško mesto s povezavo v svetovni splet je na voljo tudi v predprostoru ČŠOD Gorenje. Dostop do slednjega je mogoč 24 ur na dan vse dni v letu. Drugi način za dostop do interneta je brezžični WiFi dostop. Vsi računalniki z ustrežno WiFi antensko opremo se lahko povežejo na svetovni splet preko WiFi mreže javne e-točke. Postopek povezave je sledeč:

- vklopimo računalnik
- zaženemo program ...

V ta namen so na vseh treh e-točkah postavljena antenska mesta:

- na bivši podružnični šoli Skomarje, Skomarje 32,
- na bivši podružnični šoli Resnik, Resnik 18, in
- na večnamenskem objektu ČŠOD Gorenje, Gorenje pri Zrečah.

Potrebno WiFi opremo za brezžični dostop do svetovnega spleta imajo serijsko vgrajeno vsi prenosni računalniki, ostalim računalnikom pa jo je mogoče enostavno vgraditi. Z običajno opremo je doseg WiFi cca 100 do 150 m ob pogojih optične vidljivosti in lepega vremena. Padavine lahko ta doseg zmanjšajo. Doseg brezžičnega dostopa se poveča z vgradnjo posebne opreme, ki omogoča ob idealnih pogojih doseg do 3000 metrov. Za nemoteno delovanje mora biti zagotovljena optična vidljivost do posameznega antenskega mesta. V času padavin je lahko dostop moten. Preko Javnih e-točk v vasi Skomarje, Resnik, Gorenje so dosegljive vse vsebine na svetovnem spletu, omogočene bodo sodobne elektronske komunikacije in drugo.

Mag. Boris Podvršnik, župan



Država mora spodbujati uporabo avtoplina

Pred tedni so predstavniki Ministrstva za okolje in prostor vznemirili slovensko javnost s podatki v zvezi z onesnaženostjo zraka v nekaterih slovenskih mestih. Šlo naj bi za koncentracijo delcev PM 10. V naglici in paniki, ker je bilo potrebno posredovati Evropski komisiji predloge ukrepov za njihovo zmanjšanje, so ponudili rešitve, ki niso bile najboljše in najbolj optimalne. Kot vzrok za visoko onesnaženost zraka so v prvi vrsti prepoznali porast prometa ter sprva brez pogovorov in dogovorov z lokalnimi skupnostmi kot najbolj primeren ukrep predlagali takse na vožnjo v središčih mest. A naleteli so na veliko nasprotovanje. To niti ni presenetljivo, kajti premalo besed je bilo ob tem namenjenih vsaj dvema segmentoma, povezanima s to problematiko:

- prvi je razvitost javnega prevoza, ukrepi za njegovo popularizacijo, razvijanje drugih oblik prometa, kot sta javna železnica in kolesarjenje, tu ima Slovenija ogromne potenciale, saj se s tem v preteklosti skoraj ni ukvarjala,
- drugi segment, ki ima ogromno težo tudi v okviru Evropske komisije, pa je povečanje rabe energetske čistih in učinkovitih energij.

Pri tem so odgovorni pozabili na alternativne oblike goriv in spodbujanje njihove uporabe. Med energetske najbolj čiste in učinkovite energije spada plin. Tehnologija je na tem področju neverjetno napredovala, predelava vozil je enostavna, plin pa je izjemno varno gorivo (ob nesrečah je nevarnost pri bencinskih motorjih bistveno večja). Za uporabnike tudi ni zanemarljiv podatek, da je plinsko gorivo cenejše. Najpomembnejše pri tem pa je, da je plin okoljsko bistveno čistejši, zlasti od dizelskega in tudi bencinskega goriva, zato je v večini držav sveta priznan kot zeleno gorivo.

Tega so se začele zavedati mnoge evropske države in pričele izvajati aktivne ukrepe za uporabo avtoplina. A žal med njimi ni Slovenije, saj je pri nas le okoli 2700 vozil predelanih za plinsko gorivo. Pri tem bi imeli možnost uvajati spodbujevalne ukrepe v smislu spodbujanja predelave vozil z subvencijami (to trenutno poteka v npr. Veliki Britaniji, Avstraliji). Na Japonskem je obveza, da na plin vozijo vsi taksiji, na Dunaju ima plinski pogon

večina javnega mestnega prometa. Na plin vozi vse več vozil v nam sosednjih državah (Italija je sploh vodilna v Evropi, veliko teh vozil je tudi v Avstriji, na Madžarskem, 40.000 vozil na plin je na Hrvaškem). Problem pa nastane, ker je pri nas premalo črpalk na plinsko gorivo, zato smo deležni veliko kritik, pa tudi začudenja, da tako zanemarjamo to področje. Ob vseh črpalkah, ki rastejo kot gobe po dežju na vseh koncih, je v Sloveniji le enajst mest, kjer lahko dobimo plin, od tega le na petih črpalkah. To pomeni, da je Slovenija zanemarila razvijanje infrastrukture za tiste, ki bi želeli uporabljati za prevoz avto na plin.

Zato sem v poslanski pobudi predlagala ministru za okolje in prostor Janezu Podobniku, dr. med., da začne s takojšnjimi ukrepi in aktivnostmi za povečano uporabo plina kot zelenega in okoljsko sprejemljivega goriva, in sicer:

- država naj preko svojega lastniškega in upravljaljskega vpliva v Petrolu takoj spodbudi pospešeno povečanje plinskih točilnih mest,
- takojšnje zmanjšanje ali celo ukinitvev trošarine za plinsko gorivo to se dogaja v Evropi,
- potrebno je spremeniti uredbo o določanju cen za goriva in pri tem spremeniti razmerje med ceno bencina in plina. V večini evropskih držav je plin v povprečju vsaj enkrat cenejši od bencina, v Belgiji in na Nizozemskem celo trikrat. Slovenija sodi med najbolj neprijazne države do plina, saj cena presega polovico cene bencina,

- uvedbo subvencioniranja predelave vozil na plinski pogon s strani države,
- uredbo, ki bo uvedla obvezen delež vozil na plinski pogon ob javnih naročilih, ki jih izvaja država in nasploh vsi proračunski porabniki,
- izvedbo propagandne akcije, s katero bo javnost obveščena o vseh prednostih avtoplina.

Po predstavitvi pobude se je o tem problemu pričelo tudi nekoliko širše pisati in razpravljati in upam, da bo temu sledilo tudi konkretno ravnanje Ministrstva za okolje in prostor.

Cveta Zalokar- Oražem



Okoljska odgovornost - ali smo pripravljeni nanjo?

Na področju varstva okolja smo bili v predpristopnem obdobju navajeni korenitih sprememb, ki so nas približale Evropski uniji. Sedaj smo že kar lep čas del EU bratovščine, novosti pa kar ni konec ... Prihajamo pač do novih spoznanj o procesih v okolju in mehanizmih za zmanjševanje škodljivih vplivov, na podlagi katerih potem pride do priprave novih, učinkovitejših, a tudi kompleksnejših predpisov. Eden od takih primerov je t.i. Direktiva oz. Smernica o okoljski odgovornosti, ki je stopila v veljavo lani julija. Države članice bi jo morale prenesti v svoj pravni red do 30. aprila 2007, pa številne, med njimi tudi Slovenija, Velika Britanija in Irska, tega še niso storile. Razlog za zamudo je predvsem za Evropo precej nov, v ZDA pa že uveljavljen, pristop, za uveljavljanja katerega ni na voljo ne evropskih izkušenj ne mehanizmov ne produktov.

Koncept okoljske odgovornosti

Namen Smernice 2004/35/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o okoljski odgovornosti v zvezi s preprečevanjem in sanacijo okoljske škode je strožje uvajanje načela »onesnaževalec plača«. Na nujnost tega so pokazale ekološke nesreče, pri katerih stroškov sanacije v obstoječem pravnem sistemu ni bilo možno naložiti podjetju, ki je onesnaženje povzročilo. Razvpita sta npr. onesnaženje skupno več kot 500 km španske obale zaradi nesreč tankerjev, primer Baia Mare v Romuniji, kjer je prišlo do onesnaženja Tise, Donave in Črnega morja s cianidom iz rudnika zlata ...

Smernica uvaja odgovornost podjetij (oz. izvajalcev, kot jih imenuje) za vso morebitno okoljsko škodo, ki bi jo podjetje lahko povzročilo pri svojem delovanju. Povzročitelj škode bo torej plačal ne le stroške sanacije oz. povnitve v prvotno stanje (ali izravnalne ukrepe), ampak tudi posredne stroške - stroške izgube vseh koristi, ki jih naravni viri prinašajo, npr. stroške ukrepanja ob nesrečah, stroške tega, da se v določenem vodotoku do zaključka sanacije ne sme ribariti, da se na nekem območju ne sme graditi ... Podjetja morajo oceniti možnosti za zmanjšanje tveganja za okoljsko škodo,

opredeliti potrebne aktivnosti in oceniti stroške za njihovo izvedbo. Tudi če sanacijo namesto podjetja izvede država, mora onesnaževalec plačati stroške sanacije v roku petih let, kar si država zagotovi z jamstvom na premoženju povzročitelja ali drugimi ustreznimi garancijami. Pričakujemo lahko, da bodo podjetja skrbno ocenila tveganje in pri tem tehtala stroške v luči zelo dolgega (30 let!) roka zastaranja primerjala stroške zmanjševanja vplivov oz. sanacije ob nesreči s stroški finančnih zavarovanj (zavarovalne police, bančne garancije ... - za poplačilo škode ob nesreči).

Smernica kot okoljsko škodo opredeljuje tako nastalo škodo kot tudi neposredno nevarnost za nastanek škode, zato zahteva preventivne in takojšnje sanacijske ukrepe zaradi morebitne okoljske škode:

- povzročene živalskim in rastlinskim vrstam ter habitatnim tipom, ki so zavarovani s t.i. Habitatno direktivo in Direktivo o pticah,
- na vodah vsaka škoda z večjim škodljivim vplivom na ekološko, kemično in/ali količinsko stanje in/ali ekološki potencial voda,
- povzročene tlem vsako onesnaženje tal, ki predstavlja znatno nevarnost škodljivih vplivov na zdrave ljudi.

V Prilogi I Smernica natančno opredeljuje merila za vrednotenje vplivov na zavarovane vrste in habitatne tipe. V Prilogi III so našteje dejavnosti, katerih izvajalci bodo zavezani k okoljski odgovornosti - IPPC naprave, ravnanje z odpadki in odpadnimi vodami, za katere je potrebno pridobiti okoljevarstveno dovoljenje, pa tudi prevoz nevarnih snovi in ravnanje z genetsko spremenjenimi organizmi. Vendar bodo vsa podjetja, ne le tista iz Priloge III, odgovorna za morebitno škodo, povzročeno kvalifikacijskim oz. zavarovanim živalskim in rastlinskim vrstam.

Veliko odgovornost bo imela tudi država, saj dovoljenja za podjetja oz. pogoji v njih ne bodo smeli biti preohlapni: povzročitelj je namreč opravičen plačilo, če dokaže, da je deloval v skladu s pridobljenimi dovoljenji. Podjetja bodo morala poročati o izvajanju

zahtev Smernice in uvesti nove postopke za obvladovanje nesreč z onesnaženjem in tveganj; tista, ki imajo vpeljan splošni sistem upravljanja oz. standarde, kot so ISO 9001, ISO 14001, EMAS, jih bodo verjetno kar vključila v ta sistem. Izvajanje Smernice bo verjetno precej vplivalo tudi na način kupovanja in prevzemanja podjetij, da ne bi kupili »mačka v žaklju« - podjetja, ki lahko povzroči ali je že povzročilo okoljsko škodo.

Kako kaže z uveljavljanjem okoljske odgovornosti v Sloveniji?

Okoljska škoda je že zajeta v 27. in 28. členu Zakona o varstvu okolja, ki določata ukrepe v primeru nesreče oz. večje nesreče. 10. člen ZVO, ki obravnava načelo plačila za obremenjevanje, pa določa, da se mora povzročitelj obremenitve zavarovati proti odgovornosti za škodo, ki jo lahko povzroči okolju s svojo dejavnostjo. V pripravi je dopolnitev Zakona o varstvu okolja, ki naj bi podrobneje opredelila okoljsko odgovornost. Natančneje bo opredeljeno subsidiarno ukrepanje države in novo, dodatno poglavje, v katerem je pravzaprav povzeta Smernica o okoljski odgovornosti. Predlagane spremembe ZVO puščajo še veliko odprtih vprašanj, saj bodo določene zadeve urejene s podzakonskimi predpisi, npr.:

- merila za ugotavljanje škode na zavarovanih vrstah, njihovih habitatih in habitatnih tipih,
- vrste ukrepov, ki so podlaga za izbiro najustreznejših ukrepov in njihovega vrstnega reda za sanacijo okoljske škode,
- način ugotavljanja stroškov okoljske škode ali njene neposredne nevarnosti, stroške vodenja upravnega postopka, zbiranja podatkov in stroške spremljanja ter nadzora nad izvajanjem ukrepov.

Zaenkrat s pripravami na uveljavljanje okoljske odgovornosti prednjačijo podjetja, ki so del večjih mednarodnih koncernov ali ki večinoma poslujejo s tujino. Verjetno bo lažje podjetjem, ki so IPCC zavezanci, saj so morali v okviru pridobivanja okoljevarstvenega dovoljenja že dobro opredeliti stanje okolja v območju naprave in procese ali lokacije, kjer je možnost nesreč; za dosledno izvajanje zahtev Smernice pa bodo morali ovrednotiti tudi

stanje v širši okolici naprave, na katero bi lahko imeli vpliv - predvsem stanje vodotokov ter vrst in habitatnih tipov v bližini. Podjetjem naj bi koristilo, če ima vzpostavljen sistem ravnanja z okoljem, npr. EMAS ali ISO 14001, saj imajo v tem primeru verjetno že sistematično zbrane informacije in postavljene osnovne cilje za področje okolja, ki ga le še dopolnijo z ugotovitvami o kritičnih točkah in aktivnostmi za preprečevanje okoljske škode.

Občine in okoljska odgovornost

Smernica daje možnost nevladnim organizacijam, posameznikom, pravzaprav komerkoli, ki bi bil prizadet zaradi okoljske škode (torej tudi občinam), možnost, da opozorijo odgovorne institucije o okoljski škodi in zahteva njihovo ukrepanje, obenem pa zavezuje odgovorne institucije, da odgovorijo in pojasnijo, kaj so do sedaj naredile za izvajanje Smernice v določenem podjetju. Ko je okoljska škoda ugotovljena, so pristojne institucije dolžne sprožiti sanacijo in poplačilo okoljske škode na podlagi potrjenega sanacijskega programa, potem pa tudi spremljati njegovo izvajanje.

Civilna družba in lokalna skupnost tako dobiva novo orodje za zagotavljanje zdravega življenjskega okolja. Primeri, kot so npr. aktivnosti Odbora stanovalcev glede podjetja Kemiplas v Kopru, so z Direktivo dobili nove, natančnejše definirane mehanizme ukrepanja oz. nekakšna pravila igre, zato se bo vsem - prebivalcem, podjetjem, občini in državi lažje dogovoriti. Pričakujemo lahko, da bodo prebivalci od občinskih uprav pogosteje in glasneje zahtevali, naj budno spremljajo in nadzirajo potencialne onesnaževalce v njihovem okolju, pa tudi, da bodo marsikdaj razočarani, saj Smernica opredeljuje tudi postopke dokazovanja dejanske okoljske škode, ki pa je včasih precej drugačna od percepcije prebivalcev.

Občine morajo izvajati določene obvezne gospodarske javne službe varstva okolja, kot so npr. odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode, zbiranje in prevoz komunalnih odpadkov ter odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov, ki sodijo med

dejavnosti Priloge III Smernice o okoljski odgovornosti. Posledično bodo morale občine poskrbeti za uveljavitev okoljske odgovornosti v javnih podjetjih oz. izbrati koncesionarja, ki bo ustrezno zagotovil okoljsko odgovornost pri svojem delovanju.

Poleg tega lahko občinske uprave okoljsko odgovornost izkoristijo za vzpostavitev aktivnega odnosa s podjetji, tako da si z njimi izmenjuje podatke o stanju okolja: za podjetja so pomembni podatki o izhodiščnem stanju okolja v njihovi okolici, za občino pa so pomembni podatki o delovanju podjetij zaradi prostorskega načrtovanja, oblikovanja smiselnih načrtov za ukrepanje v primeru nesreč, pritiskov prebivalcev in podobno. Občine lahko tako podjetja povabijo k sodelovanju pri pripravi občinskih programov varstva okolja, pri zahtevah po vzpostavitvi spremljanja stanja v okviru državnih monitoringov, ki bi služil tako občini kot podjetjem, oblikujejo kataster podjetij, s katerim si pomagajo pri načrtovanju razvoja in ukrepanja ipd. Tako občine kot podjetja lahko na ta način dosežejo dobro javno podobo.

Zaključek

Sodobni pristopi k varstvu okolja vse bolj težijo k temu, da bi čim bolj zajeli kompleksnost okolja, zato tudi zakonodaja uvaja vse bolj celovite koncepte in postopke. Okoljska odgovornost (pozor, v pripravi je tudi Smernica o varstvu okolja s pomočjo kazenskega prava) in podobni koncepti so danes morda še novost, čez nekaj let pa bodo zagotovo prav vsakdanji in vpleteni tudi v delovanje državnih institucij in lokalnih skupnosti. Občine lahko poskrbijo za dober zgled tako svojim občanom in podjetjem, pa tudi državi, tako da aktivno pristopijo k osveščanju občanov in podjetij, predvsem pa k uvajanju okoljske odgovornosti v obvezne gospodarske javne službe.

Mojca Hrabar, Oikos



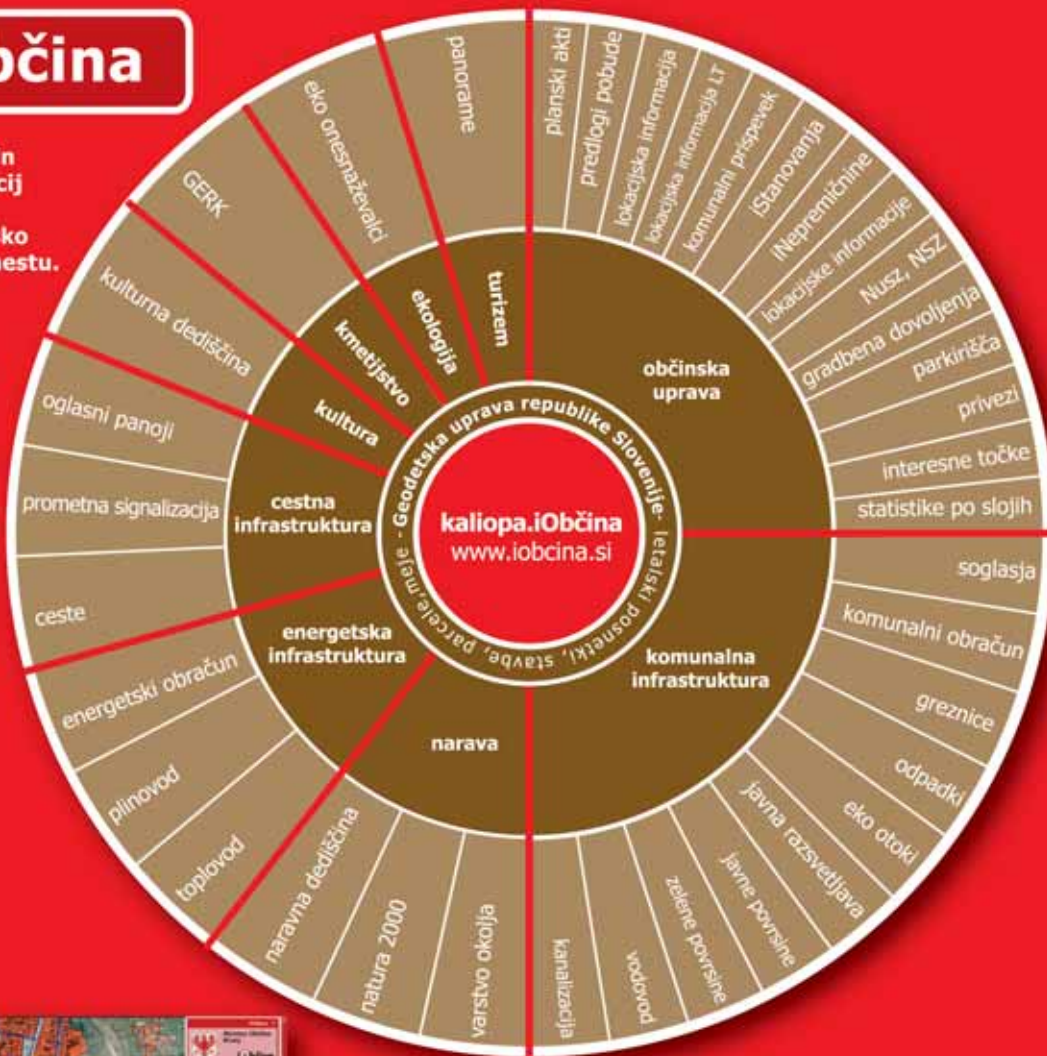
kaliopa.iObčina

Pregledovalnik, urejevalnik in iskalnik prostorskih informacij občinskega, državnega in regijskega značaja za občinsko upravo in občane na enem mestu.

iObčina je zgrajena modularno, kar pomeni, da je možno osnovno funkcionalnost, glede na potrebe občine, nadgraditi s pestrim naborom dodatnih možnosti.

Vsak modul predstavlja programsko zaključeno celoto. Med seboj se vsebinsko povezujejo, dopolnjujejo in nadgrajujejo.

Z različnimi nivoji uporabniških pravic se lahko uporabniški vmesnik in vsebino prikazovanja prostorskih podatkov, glede na dodeljene pravice, samodejno prilagaja. Sistem iObčina poleg osnovnega modula vključuje že prek 20 dodatnih modulov, ki nadgrajujejo osnovni sistem v resnično močno prostorsko orodje za uspešno izvajanje občinskih nalog s področja sistematičnega urejanja prostora. (Slika na desni)



iObčina



Modul komunalni prispevek



OPN in OPPN

povezujemo prostor

Kaliopa
Informacijske rešitve d.o.o.

Letališka 32j
1000 Ljubljana

T: 01 520 82 80
F: 01 520 82 90

www.kaliopa.si
info@kaliopa.si

KALIOPA
pooblaščen prodajalec
in razvijalec Autodesk opreme

KATASTRNI IN GIS
Storitve, rešitve in programska oprema za zagotavljanje elektronskih katastrskih infrastrukture in prostorskih aktov načina urejanja prostora. Geografski informacijski sistem iObčina kot integrator vseh prostorskih podatkov uvaja sistematično in pregledno pregledovanje geopodatkov na internetu.

GEODETSKE STORITVE
Izdelava geodetskih načrtov, parcelacije, ureditev meje... so storitve, ki jih izvajamo na območju cele Slovenije. Dobro poznavanje stroke, postopkov urejanja prostora in uporaba najsodobnejših instrumentov in programskih orodij nam dajejo konkurenčno prednost.

URBANIZEM
Načrtovanje prostora, izvedba prostorskih aktov in dokumentov ter izvajanje množice strokovnih podlag so predpogoji za sodobno upravljanje s prostorom. Država, občine in regije so tiste, ki tukaj lahko izkoristijo multidisciplinarnost naše ekipe.

OBLIKOVANJE
Vsak izdelan arhitekturni projekt mora imeti svoj izgled in tisto nekaj, kar daje preferenčni občutek uporabe. Celostne grafične podobe podjetij, logotipi, spletna stran, oblikovanje embalaže... danes ločijo najboljši od dobrih. Skupaj vam lahko pomagamo doseči ta cilj.

PRODAJNI PROGRAM AUTODESK
Autodesk je podjetje, ki izdeluje programsko opremo za računalniško projektiranje. Le kdo že ni slišal za AutoCAD, ki je v svetu inženirjev standard za risanje načrtov. Kaliopa je njihov pooblaščen prodajalec z usposobljeno ekipo za tehnično pomoč.

PROGRAMSKA OPREMA KALIOPA
Kaliopa.DESKTOP: Katalistri in GIS v okolju AutoCAD Map, kaliopa.OBIS-državni podatki GURS v okolju AutoCAD Map, kaliopa.Zbirka: pregled kart GURS v okolju Autodesk Map, kaliopa.PLAN: Izvajanje urbanizma v okolju AutoCAD Map

IZOBRAŽEVANJE
Glavni sklopi, ki jih izvajamo, so področja, ki jih sicer sami izvajamo v praksi pri konkretnih projektih: Programska oprema Autodesk: AutoCAD, Map-Gis, Civil-geodetija in nizka gradnja, Programska oprema Kaliopa: iObčina, kaliopa.DESKTOP, Programska oprema Microsoft: Outlook, Exchange, Office

RAČUNALNIŠKE REŠITVE
Načrtovanje in vzpostavitev omrežja, Načrtovanje, sestava, namestitve strežnikov, Skriti za nemobeno delovanje strojno opreme (Exchange, mrežne anthuzinske zaštite) Povezovanje oddaljenih omrežij. Je del storitev, ki jo pogodbeno izvajamo za merila podjetja.

Sedmi veleslalom občin

Kljub pomladnemu vzdušju in toplemu vremenu sredi februarja so se do napovedanega petka za veliki obračun, 7. veleslaloma občin, temperature spustile in omogočile odlične pogoje za izvedbo veleslalomске tekme. V ciljni areni Snežnega stadiona mariborskega Pohorja so se zbrali tekmovalci in tekmovalke s svojimi navijaškimi ekipami iz različnih občin.



Tekmovalci so pohvalili progo, ki je omogočala tudi višjim številkam dobre pogoje za vožnjo. Prav zaradi toplega vremena prej je bilo prijavljenih nekaj manj tekmovalcev kot prejšnja leta, vendar se pod Pohorjem zaradi tega ni nihče preveč obremenjeval. Pomembno je nadaljevati tradicijo, so si bili vsi enotni. Mestna občina Celje si je prismočala naslov ekipne zmagovalke 2008. Z računalniškim sistemom interpolacije so zbrali 415,95 točk, kar je za 66,59 točk več, kot je zbrala drugo uvrščena Mestna občina Novo mesto. Tretje ekipno mesto je pripadlo občini Kamnik. Mestni občini Celje so točke prinesli naslednji tekmovalci: Hribernik Simona in Kuzman Nina s 5. in 7. mestom v kategoriji juniork; Kušar Janez in Ocvirk Jure z 2. in 7. mestom v kategoriji seniorjev; Gaberšek Miran in Založnik Matej s 4. in 12. mestom v kategoriji juniorjev. Dobra pripravljenost, kondicija in močna ekipa, sestavljena tako, da sta v vsaki kategoriji vsaj dva dobra tekmovalca, je zagotovo dober recept za zmago. Občinski selektorji pa lahko svoje tekmovalce izbirajo iz vrst zaposlenih v občinskih ali mestnih upravah svoje občine in med svojimi svetnicami in svetniki.

Klemenšek Aleš iz občine Solčava je s časom 0:15,11 zmagal v kategoriji seniorjev. Od drugouvrščenega Kušarja Janeza iz MO Celje je bil hitrejši za 0,13 sekunde in od tretjeuvrščenega Osolnika Petra iz občine Kamnik za 0,18 sekunde. Klemenšek Aleš je občinski svetnik občine Solčava. Doma ima turistično kmetijo s smučiščem, kjer ima veliko priložnosti za trening. Zmagovalec v kategoriji juniorjev je Pogač Boštjan iz občine Muta. S časom 0:14,98 je dosegel najboljši čas vseh tekmovalcev iz vseh kategorij. Pogač Boštjan je član odbora za negospodarstvo v občini Muta za področje športa. Kot osnovnošolec je bil aktiven smučarski tekmovalec, sedaj je učitelj smučanja in svoje znanje prenaša na bodoče smučarske tekmovalce. Ulbin Andreja je dosegla prvo mesto med seniorkami s časom 0:17,67. Za 0,57 sekunde je premagala drugouvrščeno Zobavnik Aleksandro iz Kamnika in za 1,31 sekunde še tretjeuvrščeno Zebec Inge iz občine Rače-Fram. Žnidarič Damjane je s časom 0:17,19 je zmagala v kategoriji juniork (do 40 let). Pred drugouvrščeno Pavlič Simono iz MO Novo mesto je

imela 1,09 sekunde prednosti, pred tretjeuvrščeno Pirc Judito, prav tako iz MO Novo mesto, pa 1,3 sekunde prednosti. Zmagovalka prihaja iz oddelka za splošne zadeve, kjer skrbi predvsem za nemoteno delo občinskega sveta občine Tribovlje.

Tekmovalke in tekmovalce 7. veleslaloma občin je na Snežnem stadionu pozdravil predsednik skupnosti Franc Kangler. Kot župan Maribora je sestavil sicer številčno ekipo, ki pa na žalost ni požela vidnejših rezultatov. Prednost domačega terena tokrat ni bila izkoriščena najbolje, pa še kanta za smeti je ostala v Mariboru ... Posoda za mešane odpadke komunalnega podjetja Snaga, ki jo skupnost že tradicionalno podeljuje tistim, »ki jo zaslužijo«, je letos šla v roke podžupanu MO Maribor Andreju Verliču. Nagrade je podeljeval član predsedstva SOS in župan občine Rače-Fram Branko Ledinek, ki je tudi tekmoval. Od samega veselja, da je bil vsaj nekdo počasnejši od njega, to je bil Andrej Verlič, se mu je na hudomušni način zahvalil in mu podelil kanto za smeti. Izziv za MO Maribor za 8. veleslalom občin je tako večji.

Da gre za pomemben družabni dogodek, so najbolje pokazali predstavniki in predstavnice iz občine Radlje ob Dravi, ki so bili navijaško najboljše opremljena ekipa in tudi najštevilnejša. Tako so s transparenti in bučnim navdušenjem pozdravili drugo mesto župana Alana Bukovnika, ki je v kategoriji juniorjev za zmagovalcem zaostal le za 0,7 sekunde. Radeljski župan pa je dosegel najboljši čas med župani, ki so tekmovali. Tudi navijaška ekipa iz MO Novo mesto je bila dobro organizirana, z županom na čelu, kot se spodobi. Župan Alojz Muhič sicer ni smučal, je pa sestavil skoraj zmagovalno ekipo: čisto malo je manjkalo ... Na podelitvi pokalov ni bilo zadrege, kdo bo prevzel srebrni pokal. Kot prejšnja leta so se tudi letos tekmovalci in navijači s tekmovalkami in navijačicami po večerji veselo zavrteli na plesišču. SOS-ova »posebna plesna komisija« je izbirala najplesalca, naslov si je prislužil župan občine Radlje ob Dravi Alan Bukovnik, ki je s plesalkami, plesno ekipo ali sam odlično premagoval ritme latino, rocka, popa in drugih glasbenih zvrsti. Se vidimo drugo leto, na 8. veleslalomu občin!

Saša Kek

...Skupnost občin Slovenije se zahvaljuje vsem sponzorjem, ki so organizatorjem, tekmovalcem in navijačem naredili 7. veleslalom občin lepši...



Microsoft
GOLD CERTIFIED
Partner



SRCSI
sistemske integracije



s.Oliver



ADK



ČASOSPIS izdaja: Skupnost občin Slovenije.

Časopis izhaja mesečno in ga brezplačno prejemajo občine, državne institucije, mediji.

Odgovorna urednica: Jasmina Vidmar
Oblikovanje in prelom: Dejan Šarman
Tisk: Eurograf d.o.o.
Fotografije: Jasmina Vidmar
ISSN 1581-8500

Naslov uredništva: Skupnost občin Slovenije
Partizanska 1, 2000 Maribor
Telefon: 02 234 15 00, faks: 02 234 15 03
www.skupnostobcin.si, E-mail: jasmina@skupnostobcin.si
Naklada: 1200 izvodov

SRC.SI

Svetovno priznane rešitve
za e-upravo



SRC.SI rešitve povezujejo:

- upravo in državljane (G2C);
- upravo in gospodarstvenike (G2B);
- upravo in njene zaposlene (G2E) ter posamezne organe znotraj uprave (G2G).

SRC.SI je slovenski e-upravi pomagal doseči
2. mesto med evropskimi e-upravami.*

SRC.SI
www.src.si

Strežnik Office Communications Server 2007

Vašim uporabnikom omogoča bolj preprosto komunikacijo, saj lahko v aplikacijah, ki jih najpogosteje uporabljajo (kot je Microsoft Office Outlook) ob pravem času poiščejo in vzpostavijo komunikacijo s pravo osebo. Brez potrebe po dragi infrastrukturi in nadgradnjah omrežja lahko s pomočjo možnosti, kot so telefonija VoIP, ki temelji na programski opremi, spletne konference in sistem takojšnjega sporočanja v podjetju, poskrbite za izboljšano komunikacijo, hkrati pa ohranite potreben operativni nadzor.

